

MATICA

Gorski kotar planinski raj zimi i ljeti

Forum hrvatskih manjina

Portret Slavena Bilića

Priča o istarskim kolejanima

ISSN 1330-2140

Evo nas ponovno zajedno u ovoj, novoj 2008. godini, pa svima vama još jednom mnogo zdravlja i svega dobroga želimo svi mi iz uredništva *Matice* i naše kuće, HMI-a.

S novom nam je godinom, eto, stigla i nova, koalicijska vlada na kojoj je tijekom idućih četiriju

godine velika odgovornost. Dolazeći ulazak u NATO i EU ne samo da su povijesni događaji, nego sa sobom donose i temeljite promjene na svim područjima života u Hrvatskoj. Stoga će biti potrebno mnogo mudrosti, znanja, domoljublja i sposobnosti našim čelnicima, ali isto tako i mnogo razumijevanja, strpljenja, pa i nekih novih odricanja svima nama, običnim građanima koji volimo našu domovinu, kako bismo sa što manje, pogotovo socijalnih potresa, ušli u tu veliku zajednicu Europu, koja već sada ima više od pola milijarde ljudi.

U pozitivnom ozračju nastupnih izjava premijera, vlade i ministara nadajmo se da neće biti zaboravljeni ni izvandomovinski Hrvati koji su u tako velikom broju dali povjerenje upravo pobjedničkoj opciji. No, to će se, pretpostavljam, najbolje vidjeti u budućim planovima i programima resornih ministarstava i državnih ureda vezanih za iseljeništvo, Hrvate u BiH i hrvatske manjine, pa tako i za HMI kao jedinstvenu državnu ustanovu specijaliziranu upravo u tim djelatnostima. A više o našim planovima za ovu godinu u jednom od idućih brojeva.

Mi ovdje u uredništvu, i unatoč podužim blagdaima i godišnjih odmora, potrudili smo se da na vrijeme u rukama imate prvi ovogodišnji broj, prepun raznovrsnih, zanimljivih i kvalitetnih priloga. Letimičan pogled na sadržaj govori o pravoj lepezi bogatstva i ljepote hrvatske zemlje, baštine, kulture i duha njezinih kćeri i sinova, kako u domovini, tako i diljem svijeta.

Meni kao glavnom uredniku koji uskoro ulazim u četvrtu (pretpostavljam i zadnju) godinu svojeg mandata, uvijek je iznova zadovoljstvo listati stranice svakoga novog broja *Matice*, jer se u mislima vratim u one davne dane, mjeseci i desetljeća provedene u Australiji, i to u ona olovna vremena, kada je svaka hrvatska, domovinska riječ hranila i snažila našu emigrantsku dušu. I to u doba kada smo mogli tek sanjati i maštati svoju hrvatsku državu. A danas je ona tu, i danas ovaj naš, kako ga volim zvati, most zajedništva, naša *Matica*, u vašim dušama i mislima zrcali tu našu, hrvatsku stvarnost. Stoga to više osjećam svu odgovornost ovoga svojeg poslanja, ali i zahvalnost uredništvu i suradnicima, kao i vama na dosadašnjoj potpori. U nadi uvijek boljega u budućnosti

vaš Urednik

Here we are, together again, in the New Year 2008, and we here at the editorial board of *Matica* magazine and at our home, the CHF, wish you all the best and plenty of good health.

With the New Year we have also gained a new, coalition Government that faces great responsibility over the coming four years. The upcoming accessions to NATO and the EU are more than just historic events; they also bring with them fundamental changes in all facets of life in Croatia. Great wisdom, knowledge and capability then will be needed by our leaders, but also plenty of understanding, patience, and some new sacrifices for all of us, the common citizens who love our homeland, in order to with as few as possible disruptions, social ones especially, enter this great European community, already numbering over half a billion people.

In the positive atmosphere of the inaugural speeches given by the Prime Minister and the cabinet ministers we hope that Croatians living abroad who have in such large numbers given their confidence to the winning option will not be forgotten. But that is something, I suppose, that shall best be seen in the future plans and programs of the ministries and state agencies whose portfolios concern the Croatian communities abroad, the Croatians of Bosnia & Herzegovina and the Croatian minorities, and so also for the CHF as the central national institution specialised precisely for these activities. We'll have more on our plans for this year in one of the upcoming issues.

Here at the editorial board we have, during a rather extended festive season holiday, made an effort to see the year's first issue in your hands quickly, chock full of diverse, fascinating and excellent articles. A passing glance at the content of this issue speaks volumes of the range of Croatia's wealth and beauty, its heritage and culture, and the spirit of its daughters and sons, both in the homeland and around the world.

For me, as editor-in-chief, embarking on the fourth (and I suppose the last) year of my mandate, it is always a pleasure to turn the pages of each new issue of *Matica* magazine, as I turn back in my thoughts to those distant days, months and decades spent in Australia and to those leaden times when every and any homeland Croatian word fed and strengthened our emigrant souls. And to that time when we could only dream and imagine our own independent Croatia. Now it is here, and today this, as I like to call it, bridge of unity, our *Matica*, reflects our Croatian reality in your hearts and in your thoughts. On this account I feel all the more the responsibility of my vocation, and also gratitude to the editorial staff, our associates and to you on your support to date. Hoping always for an even better future I remain...

Your Editor

Mjesečna revija HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
Croatian Heritage Foundation

Godište / VOLUME LVII
Broj / No. 1/2008.

Ravnateljica HMI / Director CHF
Katarina Fuček

Glavni urednik / Chief Editor
Nenad Zakarija

IZVRŠNI urednik / Executive Editor
Hrvoje Salopek

MARKETING
Ivana Rora

LEKTOR / Language Editor
Tomislav Salopek

Uredništvo / Editorial Staff
Željka Lešić, Vesna Kukavica

tajnica / Secretary
Snježana Radoš

DIZAJN I PRIPREMA / Layout & Design
Krunoslav Vilček

TISAK / PRINT: Vjesnik, Zagreb

Fotografija na naslovnici: Mirela Srkoč Šenkinc

SADRŽAJ

DOMOVINA

- 10 Hrvatska poljoprivreda i članstvo u EU
- 12 Predstavljamo "Izvorno.hr"
- 14 Slavonski etnosuvenir – Kolekcija "Kućar"
- 16 Sto godina tvornice sardina u Postirama na Braču
- 18 Narodna baština – priča o istarskim kolejanima
- 29 Sinjska konoba i njezini glasoviti "arambaši"
- 30 Zrinska garda iz Čakovca u Šibeniku
- 33 Promocija nove knjige Hrvoja Salopeka u HMI
- 34 Gorski kotar – planinski biser i zimi i ljeti
- 64 Portret izbornika hrvatske nogometne vrste Slavena Bilića

SVIJET

- 24 Hrvatska katolička misija u Würzburgu
- 36 Božićni koncert dalmatinskih klapa u Crnoj Gori
- 37 Obljetnica Hrvatskog kluba Augusta Šenoe u Pečuhu
- 38 U spomen argentinsko-hrvatskoj spisateljici Dunji Ozanic
- 39 Koncerti Ivane Marije Vidović u Južnoj Americi
- 41 Hrvatski Božić u Chicagu
- 43 Egzilantska urednica Ivona Dončević proslavila 90. rođendan
- 44 Budući hram kulture za moliške Hrvate
- 51 U Rosariju diplomirali prvi studenti hrvatskog jezika
- 62 Obljetnica NK Croatije iz Malmöa
- 63 Bill Belichick jedan od najuspješnijih trenera američkog nogometa

AKTUALNO / ZANIMLJIVO

- 4 Nova hrvatska vlada na čelu s premijerom Sanaderom
- 6 Održan 13. Forum hrvatskih manjina
- 15 Vijesti iz Humanitarne organizacije DORA
- 21 Bosanski Hrvati i njihova Udruga "Prsten"
- 22 Australsko-hrvatski glazbenik Milan Suhodobnik gostovao u Zagrebu
- 25 Iseljenik iz Kanade John Jolić posjetio HMI
- 26 Kanadsko-hrvatska slikarica Mirana Žuger izlaže u Zagrebu
- 46 Natječaj za iseljeničku mladež – Volim hrvatski
- 48 Ivan De Villa i KLD Rešetari
- 52 Razgovor s hrvatskim književnikom iz BiH Zdravkom Kordićem
- 54 Predstavljamo Spomenicu župe Uzdol
- 56 Glazbena skupina Meritas

STALNE RUBRIKE

- 8, 11, 17, 28 Vijesti HR – gospodarstvo, politika...
- 20 Vijesti BiH
- 32, 42, 47 Vijesti HR – kultura, zanimljivosti...
- 36, 44, 49 Manjinske vijesti
- 38, 40, 51 Iseljeničke vijesti
- 55 Nove knjige
- 58 Glazba+
- 60 CRORAMA
- 66 Športske vijesti

KOLUMNJE

- 9 Globalna Hrvatska (Vesna Kukavica)
- 45 Govorimo hrvatski (Sanja Vulić)

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiss.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION

(zračnom poštom / airmail)
SAD / USA 60 USD, Kanada / Canada 65 CAD,
Australija / Australia 80 AUD,
Novi Zeland / New Zealand 60 USD,
Južna Afrika / South Africa 60 USD,
Južna Amerika / South America 60 USD
(običnom poštom / regular mail)
Europa / Europe 25 EUR, Hrvatska / Croatia 100 kn

DEVIZNI RAČUN BROJ /

FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
Acc. No. 702000-VAL-9100000-132344-273
Privredna banka Zagreb, Račkog 6

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /

DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
Acc. No. 2390001-1100021305
Hrvatska poštanska banka

MATICA - most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Drugi mandat premijeru Sanaderu

Sanader je zahvalio svojim koalicijskim partnerima (HSS, HSLS, HSU i osam zastupnika manjina) jer su prepoznali potrebu za novim razvojnim iskorakom. Najavio je da će nova vlada raditi na prevladavanju nepotrebnih podjela u hrvatskom društvu

Članovi nove hrvatske Vlade nakon izglasavanja povjerenja u Hrvatskom saboru

Hrvatska je 12. siječnja dobila novu vladu, desetom od uvođenja višestranačja i demokracije 1990. Hrvatski je sabor nakon cjelodnevne rasprave s 82 glasa za i 62 protiv izglasao povjerenje Ivi Sanaderu kao novom premijeru i članovima njegove vlade. Novu vladu podržali su zastupnici HDZ-a, HSS-a, HSLS-a, HSU-

a, SDSS-a i nacionalnih manjina, a protiv su bili zastupnici SDP-a, HNS-a, IDS-a i HDSSB-a.

Potpredsjednici Vlade iz redova HDZ-a su Jadranka Kosor, zadužena za društvene djelatnosti, vanjsku politiku i ljudska prava i Damir Polančec za gospodarstvo. Potpredsjednica je i Đurđa Adlešić (HSLS) za unutarnju politiku i Slobodan Uzelac (SDSS), zadužen za regionalni razvitak, obnovu i povratak. Kosor je potvrđena i kao ministrica

obitelji, branitelj i međugeneracijske solidarnosti, a Polančec kao ministar gospodarstva. Od članova HDZ-a u Vladi će biti i Gordan Jandroković kao ministar vanjskih poslova i europskih integracija, Berislav Rončević kao ministar unutarnjih poslova, Ivan Šuker kao ministar financija, Božo Biškupić kao ministar kulture, Dragan Primorac kao ministar znanosti, obrazovanja i sporta, Branko Vukelić dobio je povjerenje kao ministar obrane, Ana Lovrin kao mini-

Pripremio: **Zlatko Tkalec**

strica pravosuđa, Božidar Kalmeta kao ministar mora, prometa i infrastrukture, Marina Matulović-Dropulić kao ministrica zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva. Darko Milinović novi je ministar zdravstva i socijalne skrbi, a Petar Čobanković je na čelu novog Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva. Ministar turizma postao je Damir Bajs (HSS), a njegov stranački kolega Božidar Pankretić novi je ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Nakon dobivanja povjerenja, Sanader i članovi vlade položili su svečanu prisegu.

“Pozivam sve kojima je do dobrobiti Hrvatske da dignu ruku za program ove vlade. Bit ćemo vlada svih hrvatskih građana bez obzira na političku orijentaciju i vlada svih hrvatskih krajeva”, rekao je Sanader prije nego je predsjednik Sabora Luka Bebić dao na glasanje odluku o davanju povjerenja vladi.

Ponovnim izborom za predsjednika vlade, Sanader je postao prvi hrvatski

Čelnici koalicijskih stranaka

Konstituiran šesti saziv Hrvatskog sabora

Izborom Luke Bebića za novog predsjednika 11. siječnja konstituiran je šesti saziv Hrvatskog sabora. Svečana je sjednica počela u nazočnosti predsjednika države Stjepana Mesića, predsjednika Vlade i mandataru Ive Sanadera, svih dosadašnjih predsjednika Sabora, predstavnika najviše sudbene vlasti, biskupa đakovačko-srijemskog i predsjednika HBK Marina Srakića te predstavnika brojnih vjerskih zajednica u Hrvatskoj, diplomatskog zbora na čelu s apostolskim nuncijem Franciscom Javierom Lozanom, predstavnicima udruga Domovinskog rata, sindikata, župana i rektora hrvatskih sveučilišta. Nakon intonacije hrvatske himne i odavanja počasti braniteljima poginulima u obrani domovine, zastupnici su prisegnuli. Bez rasprave, gotovo jednoglasno, za potpredsjednike Sabora izabrani su Vladimir Šeks, Ivan Jarnjak i Josip Friščić. Druga dva potpredsjednika iz redova oporbe nisu izabrana. SDP je, naime, ponudio svoja dva kandidata, Željku Antunović i Nevena Mimicu, a HNS Vesnu Pusić. Novoizabrani predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić u svom prvom obraćanju zastupnicima pozvao je na suglasje u strateškim ciljevima, ocijenivši da je pred novim sazivom Sabora posebno izazovno razdoblje u kojem bi Hrvatska trebala dovršiti svoj put integracije u EU i NATO.

“Na očiglednim postignućima, upravo u idućih nekoliko godina trebat će nastaviti i dovršiti izgradnju moderne, europske hrvatske države i stabilnog uređenog društva da bismo u potpunosti zaokružili put kojim smo krenuli od kada je ovaj visoki dom donio povijesnu odluku o osamostaljenju”, kazao je Bebić.

premijer koji je osvojio drugi četverogodišnji mandat. Predstavljajući vladin program, Sanader je istaknuo da se radi o presedanu u tranzicijskim zemljama. Kao glavne ciljeve za sljedeće četiri godine spomenuo je dovršetak integracijskih procesa i novi razvojni skok hrvatskog gospodarstva. Ocijenio je da Hrvatska, nakon Domovinskog rata i razdoblja nužnih reformi ulazi u razdoblje novog razvojnog skoka, za što je, smatra, u uvjetima zaoštrenih gospodarskih i financijskih uvjeta u svijetu, nužno daljnje jačanje međunarodnog položaja države. “U trenutku kad je cijena energije strateški prioritet, blisko su nam povezani gospodarski i vanjskopolitički ciljevi”, kazao je Sanader, najavljujući da će nova vlada raditi na ubrzanju pregovora s EU. Najavio je i da će Vlada u najkraćem roku pripremiti sva pregovaračka poglavlja, reforme i zakone za ubrzanje pregovora s EU, ističući kako očekuje i da će rastuća potpora građana biti pozitivan poticaj dobivanju pozivnice za punopravno članstvo u NATO-u u travnju. Kao glavni cilj na unutarnjopolitičkom planu naveo je stabilan gospodarski razvoj, uz očuvanje makroekonomske stabilnosti, jačanje društva znanja i ukupne konkurentnosti gospodarstva, pri čemu će posebnu pažnju posvetiti regionalnom razvitku, poljoprivredi i turizmu.

“Dovršit ćemo ukupan proces tranzicije i sve potrebne reforme, od pravosuđa i javne uprave do zdravstva”, kazao je Sanader. Zahvalio je i svojim koalicijskim partnerima (HSS, HSLS, HSU i osam zastupnika manjina) jer su prepoznali potrebu za novim razvojnim iskorakom. Najavio je da će nova vlada raditi na prevladavanju nepotrebnih podjela u hrvatskom društvu. ■

Stručni skup o hrvatskim manjinama u europskim državama

Tema je ovogodišnjega skupa "Hrvatske manjine u europskim zemljama i pristup fondovima EU – dosadašnja iskustva; mogućnost suradnje i povezivanja na temelju zajedničkih programa za očuvanje manjinskog identiteta s ciljem dobivanja sredstava iz fondova"

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika u njezinim je prostorima u utorak 11. prosinca 2007. održan trinaesti po redu Forum hrvatskih manjina. Riječ je, naime, o stručnome godišnjem skupu na kojem se razmatraju status, problematika i aktualnosti vezane uz hrvatske manjine u europskim državama. Forum je okupio vodeće predstavnike hrvatskih manjina iz Austrije, Crne Gore, Češke, Italije, Mađarske, Makedonije, Rumunjske, Slovačke, Slovenije i Srbije, predstavnike institucija iz Republike Hrvatske čiji djelokrug rada obuhvaća brigu i interes za hrvatske manjine u Europi, predstavnike Središnjega državnog ureda za razvojnu

strategiju i koordinaciju fondova EU, kao i predstavnike veleposlanstava spomenutih zemalja u Republici Hrvatskoj.

Voditeljica Foruma Eliana Čandrlić

Tema je ovogodišnjega skupa je, *Hrvatske manjine u europskim zemljama i pristup fondovima EU – dosadašnja iskustva; mogućnosti suradnje i povezivanja na temelju zajedničkih programa za očuvanje manjinskog identiteta s ciljem dobivanja sredstava iz fondova*. Zamišljen je kao mjesto dijaloga na kojem se aktualizira i razmatra položaj hrvatskih manjina u državama u kojima žive. Uz to, Forum hrvatskih manjina pruža prigodu za uzajamno bolje upoznavanje, informiranje, savjetovanje, te jačanje međusobne suradnje.

VELIKI BROJ SUDIONIKA I KONSTRUKTIVNI DIJALOZI

Pozdravno slovo nazočnima uputila je ravnateljica HMI-a Katarina Fuček, koja je ujedno i otvorila skup. Nazočne su

Napisala: **Marija Lučić** Snimio: **Žorži Paro**

pozdravili mr. sc. Vladimir Lončarević, pomoćnik savjetnika Predsjednika za pitanja političkog sustava (Ured predsjednika RH), Mirjana Bohanec Vidović, pomoćnica ministrice vanjskih poslova i europskih integracija, Ivana Sućec Trakoštanec, predsjednica Pododbora za hrvatske nacionalne manjine u europskim državama Hrvatskog sabora, dr. sc. Jasmina Kovačević-Čavlović, načelnica Odjela za hrvatske manjine MVPEI, mr. Milena Klajner iz Ureda za nacionalne manjine Vlade RH, predsjednica Ureda, te preč. Ivan Kutleša iz Ravnateljstva dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu.

Uvodno izlaganje održala je Elijana Čandrlić, urednica na Hrvatskom radiju, te moderatorica skupa.

Stručna izlaganja održali su Iva Frkić, voditeljica Odsjeka pri Središnjem državnom uredu za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova EU, te Josip Tvrтко Čelan, stručni savjetnik u Upravi za integrirani regionalni razvoj u Ministarstvu mora, turizma, prometa i razvitka.

Tom su prigodom svoja izlaganja uputili predstavnici hrvatskih manjinskih zajednica iz Europe: Juraj Cvečko, predsjednik Hrvatskoga kulturnog saveza u Slovačkoj - Bratislava, Ivo Garić, predsjednik Saveza hrvatskih društava u Sloveniji - Ljubljana, Jašo Šimić, član Izvršnog odbora Hrvatskoga nacionalnog vijeća - Subotica, dr. Ivan Ilić, predsjednik Hrvatskoga građanskog društva

Predstavnici hrvatskih manjina

Crne Gore - Kotor, mr. Snježana Trojčanec, predsjednica Zajednice Hrvata u Makedoniji - Skoplje, Ljubomir Radan, predstavnik Zajedništva Hrvata u Rumunjskoj - Karaševo, potom Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave - Budimpešta i Martin Ivančić, predsjednik Narodnog savjeta gradišćanskih Hrvata - Željezno.

Nakon izlaganja uslijedila je rasprava, te zaključne riječi koje je uputila ravnateljica HMI-a Katarina Fuček. ■

CB The Croatian Heritage Foundation organised and hosted the thirteenth annual Croatian Minority Forum on Tuesday, 11 December 2007. The event is an annual gathering of experts that focuses on the status, problems and current affairs of the Croatian minorities in European countries.

Forum je otvorila ravnateljica HMI-a Katarina Fuček

ZRAČNA LUKA ZADAR RUŠI REKORDE

ZADAR - Zračna luka Zadar, na temelju ovogodišnjega prometa koji je osamdesetak posto veći nego prošle godine, u sljedećoj godini očekuje povećanje putničkoga prometa za još oko 40 posto. Niskotarifne kompanije Ryanair, Germanwings i Sky Europe, čiji zrakoplovi od lani lete u Zadar, donijeli su povećanje prometa iznad svih očekivanja. Vikendima je promet bio najveći, znalo je sletjeti po 60 zrakoplova koji su dovezli i

do 2100 putnika. Ryanair je iz Londona i obrnuto letio po tripot tjedno, a Germanwings je dovozio putnike iz Njemačke. Uz te kompanije, dva međunarodna čartera Dubrovnik Airlinesa dovozili su subotom putnike iz Marseillesa i Liona. Zahvaljujući tim novouspostavljenim linijama u Zadar je prošloga ljeta došlo najviše francuskih, njemačkih i britanskih turista.

KRAŠ SE ŠIRI NA TRŽIŠTE ISTOČNE EUROPE

ZAGREB - Predsjednik Uprave Kraša Nadan Vidošević kaže da Kraš planira u 2008. godini širenje na tržište Srbije, BiH, Albanije, Bugarske i Rusije. Vidošević je rekao da je rusko tržište konsolidirano, no da vjeruje da će se naći prostora i za Kraš. Najavio je i da u daljnjoj budućnosti Kraš planira razvoj u smjeru proizvodnje organske hrane. Vidošević je poslovnu 2007. ocijenio dobrom godinom za tvrtku, ali u iznimno teškim uvjetima. Na domaćem tržištu Kraš namjerava zadržati leadersku poziciju, iako će to, kaže Vidošević, biti vrlo teško s obzirom na konkurenciju.

USKORO POČINJE GRADNJA PUNOG PROFILA ISTARSKOG IPSILONA

PULA - Koncesionar Istarskog ipsilona Bina Istra najavljuje za iduću godinu početak gradnje punog profila autoceste na Ipsilonu. "Puni profil autoceste gradit će se na dionicama Umag-Pula i Rogovići-Kanfanar, a imamo i novac za produljenje Ipsilon na sjeveru u duljini 1,5 kilometara, gdje će se spojiti s državnom cestom do graničnih prijelaza Kaštel-Plovanije te na jugu, gdje ćemo graditi dionicu do općine Medulin, odnosno do izlaza iz Pomera duljine 8,5 kilometara", izjavio je na konferenciji za novinare generalni direktor Bina Istre David Gabelica.

EKO-JANJETINA POSTAJE VAŽNI IZVOZNI PROIZVOD

ZAGREB -Prije otprilike četiri godine odlukom Tehnologijskog vijeća Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa počelo je financiranje tehnologijskog projekta pod nazivom "Proizvodnja janjetine s znakom ekološkog proizvoda Hrvatske". Glavni istraživač na projektu je Miljenko Šimpraga, profesor fiziologije na Veterinarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Kaže kako je siguran da će ekološka janjetina biti jedan od onih hrvatskih proizvoda koji će u kratkom razdoblju potaknuti mnogo sadašnjih konvencionalnih uzgajivača da prijeđu na ekološki način proizvodnje. Time bi se, dodaje, potaknuo brži razvoj ovčarstva, a time stočarstva i poljoprivrede, odnosno ukupnoga gospodarstva krškog kraja, te bi se legalizirala ovčarska proizvodnja, koja je u velikoj mjeri neregistrirana i izvan kontrole. Cilj programa je u idućih pet godina proizvesti 30.000 grla ekoloških ovaca i koza.

HRVATSKI PODUZETNICI OSTVARILI VEĆE PRIHODE

ZAGREB - Hrvatski su poduzetnici u prvih devet mjeseci 2007. ostvarili ukupan prihod od 454,7 milijardi kuna, što je za 15,3 posto više u odnosu na isto razdoblje lani, dok su ukupni rashodi iznosili 422,8 milijardi kuna i porasli su za 14,7 posto. Tako je ostvaren višak prihoda nad rashodima od 31,9 milijardi kuna, što je pak za 23,4 posto bolji rezultat nego u istom razdoblju 2007., pokazuju podaci Financijske agencije. Podaci se odnose na 77.560 poduzetnika s ukupno 895.191 djelatnika. Odnos prihoda i rashoda, odnosno pokrivenost rashoda prihodima iznosi 107,55 kuna i veća je nego u prvoj polovici ove godine kao i u odnosu na 2006.

RATNO ZRAKOPLOVSTVO IMAT ĆE SAMO DVIJE BAZE

ZAGREB - Hrvatsko ratno zrakoplovstvo u nastavku preustroja planira reducirati broj zrakoplovnih baza, s nekadašnjih pet na dvije. Prva će biti zrakoplovna baza Pleso, a druga zrakoplovna baza Zadar. Na jednom će se aerodromu razviti "host nation support", odnosno sposobnost pružanja usluga zrakoplovima članica NATO-a koje budu u preletu ili imaju potrebu opskrbe gorivom i slično. Zapovjednik HRZ-a i PZO-a, brigadni general Vlado Bagarić potvrdio je da je novi preustroj počeo 1. rujna ove godine. "Prema dinamičkom planu, trebali bismo ga završiti do kraja sljedeće godine", najavio je Bagarić u intervjuu vojnom glasilu Hrvatski vojnik. Prema njegovim riječima, u usporedbi sa sadašnjim ustrojem doći će i do smanjenja broja djelatnika i do reduciranja broja zrakoplovnih baza.

Ljudski kapital iz domovine i inozemstva

Fond *Jedinstvo uz pomoć znanja* pokrenut je sredstvima zajma Svjetske banke, putem kojeg se prvi put u Hrvatskoj osigurava izravno sufinanciranje zajedničke suradnje znanstvenika s hrvatskih sveučilišta, instituta i malih i srednjih poduzeća s našim znanstvenicima iz svjetskih znanstvenih institucija

Procjene Svjetske banke pokazuju kako gotovo svaki treći građanin Hrvatske s diplomom, živi u inozemstvu, a sa stopom migracije od 29,4% Hrvatska je zauzela prvo mjesto u Europi po odlasku visokoobrazovanih ljudi, a 14. na globalnome planu. Na svjetskoj razini veće stope odljeva mozgova bilježe pacifičke, karipske i afričke zemlje. Među 195 zemalja, koje su ekonomisti F. Docquier i A. Marfouk prošle godine uključili u istraživanje, s našeg kontinenta su još tri zemlje iza Hrvatske: Slovačka na 23., Srbija na 27. i Poljska na 30. mjestu. Tragom tih zabrinjavajućih procjena zapitali smo se što čini hrvatska Vlada u trenutku kad joj je potrebna sva inteligencija, osobito ona mlada, kako bi što bolje opstala u novim integracijama i izgradila ekonomski prosperitetnije društvo!?

Vlada, i Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa (MZOŠ), posljednjih godina pokušava Hrvatsku učiniti poželjnim mjestom za ostvarenje karijere visokoobrazovanih. Donesen je Plan razvoja sustava odgoja i obrazovanja od 2005. do 2010. te Znanstvena i tehnologijska politika RH od 2006. do 2010. Prije nekoliko godina pokrenuta je inicijativa o povratku znanstvenika u domovinu i manji broj njih se vratio. Je li to dovoljno!

Branka Golub znanstvena savjetnica iz zagrebačkog Instituta za društvena istraživanja kaže kako se visoke stope odljeva mozgova, na koje upućuju podaci Svjetske banke, mogu dijelom objasniti promjenom migracijskih politika u razvijenim zemljama koje ponajprije traže stručnu radnu snagu. Hrvatska znanost nema spoznaja o veličini problema migracija znanstvenika jer nema pouzdanih podataka o broju onih koji napuštaju zemlju.

Međunarodna istraživanja s druge pak strane potvrđuju pretpostavke da je Hrvatska snažno pogođena odlaskom obrazovanog stanovništva.

Kada se pričilo da ipak nije dovoljna samo papirnat platforma i da niti jedna hrvatska Vlada do sada nije sposobna uhvatiti korak s relevantnim znanstvenim temama današnjice – Sanaderova je uz pomoć Svjetske banke pokrenula Hrvatski projekt tehnologijskoga razvitka težak 5 milijuna eura. Naime, MZOŠ potpisalo je prije mjesec dana Ugovore o provedbi 11 projekata *Fonda Jedinstvo uz pomoć znanja*, kojima će tijekom 3 godine biti osigurano gotovo 14 milijuna kuna za zajedničke projekte naših znanstvenika u matičnoj zemlji – u okviru Hrvatskog projekta tehnologijskoga razvitka. Fond je pokrenut sredstvima zajma *Svjetske banke*, putem kojeg se po prvi puta u RH osigurava izravno sufinanciranje zajedničke suradnje znanstvenika s hrvatskih sveučilišta, instituta i malih i srednjih poduzeća s hrvatskim znanstvenicima iz svjetskih znanstvenih institucija. Ovi projekti izravan su rezultat zaključaka Prvoga

Napisala: **Vesna Kukavica**

i Drugoga kongresa hrvatskih znanstvenika iz domovine i inozemstva, koje je oživotvorio ministar Dragan Primorac. Između 39 prijava odabrano je 11 projekata uz pomoć više od 120 anonimnih recenzenata. Odabrani projekti odvijat će se na Sveučilištu u Zagrebu (sedam projekata), zatim po jedan projekt na Sveučilištu u Rijeci, na Institutu Ruđer Bošković, na Brodarskome Institutu i na Mediteranskome institutu za istraživanje života u Splitu (MedILS). Projekti, u kojima će sudjelovati i naši vrsni znanstvenici iz SAD-a, Australije, Švedske, Njemačke, Španjolske i Švicarske – bit će usmjereni dodatnom privlačenju investicija kako iz međunarodnih

izvora (primjerice europskog Sedmog okvirnog programa FP7) tako i iz gospodarstva.

Od odabranih projekata za financiranje pet ih je usmjereno razvoju novih tehnologija za koje je zainteresirano hrvatsko gospodarstvo: razvoju novih supravodljivih materijala, razvoju novih računalnih tehnologija ugrađenih u proizvode, modernim tehnologijama pročišćavanja otpadnih voda i razvoju upravljačkih sustava za turbine. Ostalih se šest projekata bavi temeljnim znanstvenim istraživanjima na vrhunskoj svjetskoj razini i usmjereno je privlačenju novih ulaganja iz međunarodnih izvora. Ti se projekti bave proučavanjem molekulskih mehanizama koji uzrokuju tumore, proučavanjem razvoja kognitivnih bolesti, genetskom strukturom virusa, naprednom mikroskopskom analizom stanica, prijenosom genetske informacije na molekularnoj razini i računalnim pristupom biološkim problemima.

Pozitivne učinke i preokret negativnog trenda migriranja znanstvenika na koji upozoravaju podaci Svjetske banke Hrvatska očekuje i iz drugih programa ministra Dragana Primorca. Osim pokrenutoga Programa znanstvene suradnje, u sklopu *Fonda*, u tijeku je vrjednovanje velikoga broja prijava za natječaj Programa za mlade znanstvenike i stručnjake (iz domovine i povratnike). Stalno su otvoreni i natječaj Program povezivanja za potpore putovanja hrvatskih stručnjaka i znanstvenika iz dijaspe te mladih hrvatskih znanstvenika radi pokretanja novih međunarodnih projekata i prijenosa tehnologije. U pripremi su natječaj Program stvaranja novih vrijednosti za potporu mladih istraživača u hrvatskoj industriji, komercijalizaciju istraživanja te zaštitu intelektualnog vlasništva. ■

CB On November 30, 2007 the Ministry of Science, Education, and Sports signed the contracts for the implementation of 11 projects under the *Research Cooperability Programme of the Unity Through Knowledge Fund – UKF*. In the course of three years almost EUR 1.9 million will be provided to Croatian researchers working in Croatia and abroad who work on joint projects at Croatian universities and institutes.

Pristup tržištu od pola milijarde stanovnika

EU posebno potiče tzv. ruralni razvoj koji je drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike. Ruralni razvoj obuhvaća skup mjera koje su usmjerene na ruralnu sredinu i na očuvanje kulture, krajobraza i tradicije ruralnoga prostora

Hrvatska će kao članica EU sudjelovati u budućim reformama Zajedničke poljoprivredne politike, a imat će osiguran pristup tržištu od pola milijarde stanovnika, što stvara uvjete za povećani izvoz hrvatskih proizvoda. Hrvatska će uskladiti svoje standarde u području sigurnosti hrane s pravnom stečevinom te će svoje proizvode koje do sada nije mogla izvoziti na EU tržište moći plasirati EU potrošačima.

EU posebno potiče tzv. ruralni razvoj koji je drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike. Ruralni razvoj obuhvaća skup mjera koje su usmjerene na ruralnu sredinu i na očuvanje kulture, krajoka i tradicije ruralnoga prostora. EU daje mogućnost svim zemljama članicama da oblikuju svoju ruralnu politiku, a projekti se sufinanciraju iz EU fondova u iznosu od 50%.

FINANCIRANJE RURALNOG TURIZMA

Iz strukturnih fondova EU također do iznosa od 50% sufinancira nabavu opreme i tako pridonosi povećanju konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje. EU financira projekte ruralnog turizma, u čemu Hrvatska može imati veliku prigodu ne samo u priobalnom dijelu nego posebice na kontinentu. Poljoprivredni bi

proizvođači na ovaj način mogli ostvariti veću razinu dohotka jer bi dio prihoda ostvarivali od prodaje svojih usluga.

EU također daje mogućnost lokalnoj zajednici da sama razvija svoje projekte koji se sufinanciraju iz sredstava EU fondova.

EU financira rad proizvođačkih organizacija, što za RH može biti posebno važno s obzirom na usitnjenost i malu prosječnu veličinu gospodarstava kojima je nužno udruživanje kako bi smanjila troškove proizvodnje i lakše prodavala svoje proizvode.

EU daje mogućnost zemljama članicama za uvođenje mjere "rano umirovljenje" koja je primjerice postigla veliki uspjeh u Poljskoj, a koja proizvođačima koji nisu konkurentni (pretežito staračko stanovništvo) omogućuje da osiguraju sredstva za svoj život.

EU neće priječiti Hrvatskoj kao ni jednoj drugoj zemlji proizvodnju naših tradicionalnih proizvoda. Hrvatskoj će kao svim ostalim zemljama članicama biti ponuđena mogućnost stjecanja europske zaštite oznaka izvornosti i tradicionalnosti prehrambenih proizvoda.

RH ima prigodu upoznati strane potrošače sa svojim proizvodima putem turističke potrošnje i tako može olakšati plasman svojih proizvoda na EU tržište.

ZAŠTITA OD KONKURENCIJE

Hrvatsko tržište može biti zaštićenije u odnosu na konkurenciju koja dolazi iz

tzv. novog svijeta (zemlje poput primjerice Brazila, Argentine koji su veliki i konkurentni proizvođači) jer kroz članstvo u EU može bolje zastupati svoje interese u međunarodnim organizacijama poput, primjerice, u WTO-u.

Vlade šest zemalja osnivača Europske ekonomske zajednice od samoga su se početka složile oko potrebe razvoja zajedničke politike za poljoprivredu, koju zbog posebne uloge i uvjeta poljoprivredne proizvodnje nisu bile spremne izložiti istoj razini liberalizacije kao industrijske proizvode. Ove su se rasprave vodile u vrijeme kada je prevladavajući problem bio opskrba tržišta poljoprivrednim proizvodima iz domaće proizvodnje i ubrzana depopulacija seoskih područja zbog snažne industrijalizacije u poratnoj Europi.

Prvi tržišni redovi u okviru ZPP-a doneseni su 1962. godine za žita, svinjsko meso, jaja, peradno meso, voće i povrće i vino. U idućim godinama prihvaćeni su tržišni redovi za mlijeko i prerađevine, goveđe meso, biljna ulja i masti. Do godine 1971. usvojeni su tržišni redovi za većinu poljoprivrednih proizvoda, a rijetki proizvodi za koje nisu utvrđena zajednička pravila proizvodnje i trženja jesu, primjerice, krumpir i alkohol.

Promjene u poljoprivrednoj politici Europske zajednice bile su, osim toga, potaknute pritiscima izvana, prije svega od GATT-a (poslije WTO-a). Naime, tijekom urugvajске runde pregovora

GATT-a potkraj 1980-ih i početkom 1990-ih godina prvi put počelo se raspravljati o liberalizaciji poljoprivrednoga tržišta na globalnoj razini. Kao rezultat tih pregovora sve su se zemlje članice Svjetske trgovinske organizacije, uključujući Europsku zajednicu, obvezale na smanjivanje uvoznih carina, kao i postupno smanjivanje izvoznih subvencija. Urugvajska je runda tako odredila dugoročni smjer razvoja u zemljama članicama Svjetske trgovinske organizacije, koje od toga trenutka moraju u sve većoj mjeri otvarati svoja poljoprivredna tržišta, a poljoprivrednu politiku graditi na mjerama koje neće ograničavati razvoj tržišno orijentirane poljoprivrede.

Javnost je sa sve većim negodovanjem pratila poteze europske poljoprivredne administracije, kao i troškove vezane uz reguliranje tržišta poljoprivrednih proizvoda u Zajednici. Pritisak javnosti posebno je porastao zbog veće ekološke osjetljivosti i učestalih incidenata vezanih uz hranu, poput pojave kravljeg ludila ili dioksina u hrani.

Na sjednici Vijeća EU održanoj u ožujku 1999. u Berlinu postignut je dogovor oko dokumenta Agenda 2000. Riječ je o programu koji je u očekivanju proširenja Unije utvrdio daljnji smjer razvoja poljoprivredne i strukturne politike EU te definirao proračunski okvir za razdoblje od 2000. do 2006. godine.

Kako bi se omogućila veća konkurentnost poljoprivrede EU na svjetskom tržištu, dogovoreno je daljnje smanjenje

zajamčenih cijena poljoprivrednih proizvoda. Tako je interventna cijena žitarica smanjena 15%, a interventna cijena u sektoru govedarstva 20%. Predviđeno je i smanjenje interventnih cijena u mliječnom sektoru, ali je primjena novog režima odgođena do 2005. godine.

Razvoj seoskih područja dobio je Agendom 2000 posebnu ulogu u poljoprivrednoj politici EU te je po svojem značenju izjednačen s tržišnocjenovnom politikom. Države članice dobile su veću slobodu u razvoju mjera ruralne politike, pod uvjetom da su one sukladne odredbama o zaštiti okoliša.

PROMICANJE KVALITETE POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA

Preporučene mjere ruralne politike obuhvaćaju: promicanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda, mjere za pomoć mladim poljoprivrednicima, odnosno za ranije umirovljenje poljoprivrednika, unaprjeđenje uvjeta života u seoskim zajednicama i stvaranje alternativnih izvora prihoda za poljoprivrednike, zaštitu okoliša i seoskog naslijeđa promicanjem organske poljoprivrede.

Agenda 2000 zacrtala je proračunski okvir za financiranje ZPP-a u razdoblju od 2000. do 2006. godine, koji je predvidio prosječno 40,5 milijardi eura godišnje za mjere poljoprivredne politike te za navedeno razdoblje osigurao dodatnih 14 milijardi eura za mjere ruralnog razvoja te veterinarske i fitosanitarne mjere.

Fischlerova reforma iz godine 2003. označuje najradikalniju reformu CAP-a kojom se prvi put prekida veza između proizvodnje i potpore. Razlozi za reformu su brojni, a najznačajniji su sljedeći.

Poticaji koji nisu u izravnoj vezi s proizvodnjom nisu uključeni u izračun AMS nego se razvrstavaju u dvije košare. Tijekom 1990-ih u Europi se dogodilo nekoliko velikih afera vezanih najprije uz BSE, potom uz svinjku i šap, a nakon toga uz dioksin. Ovi su događaji usmjerili očekivanja potrošača prema zdravstveno ispravnoj i sigurnoj hrani, a što se reflektiralo i u reformi CAP-a.

Nakon postizanja dogovora o reformi režima za "mediteranske proizvode" u travnju 2004. godine, "jedinstveno plaćanje po farmi" također će uključivati 65% plaćanja za pamuk, najmanje 60% poticaja za maslinovo ulje, najmanje poticaja 40% za duhan te cjelokupna plaćanja za hmelj.

Jedinstveno plaćanje po farmi odobrava se neovisno o vrsti i obujmu proizvodnje, ali je uvjetovano ispunjenjem uvjeta koji se odnose na zaštitu okoliša, zaštitu dobrobiti životinja, sigurnost hrane. Zemljama članicama dana je mogućnost odgode primjene jedinstvenoga plaćanja po farmi. ■

CB As a member of the EU Croatia will participate in future reforms of the Common Agricultural Policy, and will have secured access to a market of half a billion people, which will create conditions for the increased export of Croatian goods.

VIJESTI HR - GOSPODARSTVO, POLITIKA...

NAJUSPJEŠNIJA GODINA ZA KONČAR OD 1990.

ZAGREB – U Koncernu Končar ovih dana imaju puno razloga za zadovoljstvo. Naime, godina na izmaku bila je najuspješnija za Končar od 1990., a dobri poslovni rezultati odrazili su se i na vrijednost dionice, koja je početkom godine iznosila 630 kuna, a pri njezinom kraju oko 1120 kuna, kaže predsjednik Uprave Darinko Bago. Takav zaključak potkrijepio je podacima da je procijenjena neto dobit Končara za ovu godinu 71 milijun kuna, što je čak za 49 posto više od lanjske. Tako dobrim rezultatima pridonio je i ovogodišnji rast izvoza od 22 posto (na 1,2 milijarde kuna) u odnosu na 2006., tako da su 46 posto prodaje ostvarili u inozemstvu.

NOVI MOST TROGIR-ČIOVO

ZAGREB - Nakon Pelješkog mosta, direktor IGH-a i šef katedre za mostove Građevinskog fakulteta u Zagrebu dr. Jure Radić pobijedio je sa suradnicima i na anonimnom javnom natječaju za izradu idejnog projekta mosta koji će spajati Trogir s otokom Čiovom. Međunarodni stručni žiri odabrao je njihov idejni projekt u konkurenciji između šest ponuda. Novi most turističkom će Trogiru svakako donijeti svjetliju budućnost, tvrdi Radić, objašnjavajući da to rješenje ničim ne konkurrira gradu. Prema riječima Jure Radića, novi most ničim neće narušiti arhitektonski sklad prostora niti će konkurirati vrhunskim ljepotama Trogira. "Projektili smo most koji omogućuje da se upravo s njega vide te ljepote, ali i da se običu gužve koje su dosada vladale u Trogiru", poručuje Radić. Most će biti dugačak do 550 metara, širok 12,5 metara, a cijena bi mu mogla doseći 12 milijuna eura.

Isključivo ekološko i autentično hrvatsko

Tvrtka započinje s radom početkom listopada zahvaljujući odluci tvrtke Mreža znanja d.o.o. da uloži u projekt internetske promidžbe i prodaje hrvatskih autohtonih proizvoda

Simpatičan, ambiciozan te nasdasve radišan tim čini novu atraktivnu tvrtku "Izvorno.hr", koja se nedavno pojavila na hrvatskom tržištu te se svojim idejama već nametnula poslovnom svijetu. Ideja koja je krenula iz studentskih klupa, oblikovana i pokrenuta od nekoliko stručnjaka koji su umrežili svoja znanja kako bi pružili stručnu pomoć svima koji imaju dobre zamisli, ali trebaju resurse, početkom studenoga počela je djelovati pod *brandom* "Izvorno.hr". Mladi stručnjaci: Danijela Kudioć, Slavko Vuković i Tomoslav Tušek, potaknuti nedostatkom kvalitetne ponude hrvatskih autohtonih proizvoda, posjetili su mnoge krajeve "Lijepa naša" i uvjerali se u svima već poznatu činjenicu. Imamo prirodna i kulturna bogatstva toliko brojna i raznolika za relativno malu zemlju, no nedovoljan angažman svih nas da to bogatstvo učinimo prepoznatljivim i da ga očuvamo za buduće naraštaje. Čini se već stari poznati problem u našoj Hrvatskoj. I oni su rekli: idemo dalje!

SPOJ RURALNOG I URBANOG

Okupili su male hrvatske proizvođače autohtonih i ekoloških proizvoda koji imaju povijest, mudrost i ljubav prenese-nu od njihova stvaratelja i stvorili jasnu viziju svojega poslovanja. Cilj i je postati središnje mjesto ponude hrvatskih autohtonih proizvoda koje spaja bogatstvo ruralnog dijela zemlje s onim urbanim kojemu je usmjerena njihova ponuda. No put nije bio nimalo lak.

Tvrtka "Izvorno.hr" započinje s radom početkom listopada zahvaljujući odluci tvrtke Mreža znanja d.o.o. da uloži u projekt internetske promidžbe i prodaje hrvatskih autohtonih proizvoda. "Mreža znanja" koju je osnovalo nekoliko stručnjaka koji su umrežili znanje iz različitih područja kako bi pružili pomoć osobama koje imaju ideju ili su pokrenule projekt, a trebaju ostale resurse (znanje iz strateškog managementa, financija, računovodstva, kapital, prostor za rad i ostale resurse) za njihovo ostvarivanje. Isto tako Mreža znanja pruža pomoć poduzetnicima s razvijenim poslovanjem

u pronalaženju nove strategije za razvoj poduzeća, te surađuje s investitorima ili poduzetnicima koji žele proširiti svoje poslovanje da pronađu pravu "metu", odnosno strateškog partnera. Na mjesto direktora novoosnovane tvrtke Mreža znanja d. o. o. imenovala je Danijelu Kudioć koja je na temelju idejnoga projekta iz studentskih klupa izradila poslovni plan koji je uz osnovni koncept interent-ske promidžbe obuhvatio i katalošku prodaju, te u iduću godinu dana i prvu trgovinu hrvatskih autohtonih proizvoda. Za uspjeh projekta smatra ključnim odnos i suradnju sa samim proizvođačima autohtonih proizvoda.

PEDESETAK PROIZVOĐAČA IZ CIJELE HRVATSKE

"Naša baza danas obuhvaća pedesetak malih proizvođača iz svih dijelova Hrvatske koji su u ponudu donijeli više od 400 predivnih, po tradicionalnoj recep-

Mladi stručnjaci
Izvorno.hr-a:
Danijela Kudioć,
Slavko Vuković i
Tomošlav Tušek

turi izrađenih proizvoda. Iako je riječ o samom početku naše suradnje, već sada imamo kvalitetne i čvrste odnose s našim proizvođačima. Riječ je, naime, o malim obiteljskim gospodarstvima i ljudima koji su zainteresirani i na kraju i zahvalni za svaki novi kanal prodaje i promidžbe njihovih proizvoda. S nekima smo već i produbili suradnju u segmentu poboljšanja dizajna i ambalaže njihovih proizvoda, te u izradi komunikacijske strategije za jedinstvene proizvode na hrvatskome tržištu. Primjerice, imali smo slučaj proizvođača koji je uložio silne napore i vrijeme za dobivanje certifikata "ekološki proizvod", a samu markicu ili oznaku na etiketi proizvoda na kraju aplicirao je na pozadinu proizvoda, vrlo decentno. Upravo smo u procesu kreiranja nove komunikacijske strategije i rješenja za navedeni proizvod." Ono što se čini najvažnijim u ovoj dobroj i ostvarivoj ideji jest činjenica da su svi proizvodi ekološki i autentično hrvatski pa čak i pakirani u ekološki ambalažu kako bi se što više

slijedio svjetski trend ekološkog osvještavanja čovječanstva i zaštite prirode

Web stranicu Izvorno.hr zamislili su kao središnje mjesto ponude hrvatskih autohtonih proizvoda na kojoj se povezuje bogatstvo ruralnog dijela zemlje s onim urbanim kojemu je usmjerena ponuda. Prvi web shop u kojem će se moći kupiti hrvatski autohtoni proizvod najprije će zaživjeti potkraj siječnja. Uz to, stranica će nuditi i razne dodatne sadržaje, a jedna od najzanimljivijih jest mogućnost kreiranja osobnog kalendara s datumima koju su za vas značajni i na koje ne želite zaboraviti. Bez obzira na to je li riječ o rođendanu vašeg prijatelja ili prijateljice, možda šefa ili zaposlenika, godišnjice braka ili neke druge obljetnice program će vas tjedan dana prije putem e-maila ili sms poruke podsjetiti na datum koji se približava, a ujedno vam predložiti i prikladan dar za tu osobu ili prigodu. Na izradu programa bili su potaknuti čestim pričama u kojoj ljudi opterećeni poslovnim i obiteljskim

obvezama katkad zaboravljaju na neke važne datume, što ih nerijetko stavlja u vrlo neugodne situacije. Biti neopterećeni vođenjem bilješki po datumarima, jer znate da će vas netko podsjetiti na svaki datum koji vam je od većega značenja, znači veliko olakšanje i podršku.

U ovome trenutku na stranici se mogu pronaći božićni katalog poklon-paketa u kojem je više od dvadeset kreativnih kombinacija proizvoda koje možete svojim najmilijima ovog Božića s ponosom staviti pod bor.

KREATIVNI POKLON-PAKETI

"Pokušali smo svaki proizvod tematski ili po karakteru pridružiti, odnosno spojiti u jednu priču. Tako primjerice originalne proizvode različitih uzgajivača lavande koja je poznata po svojim ljekovitim i umirujućim svojstvima, spojili smo u jedan simpatičan poklon-paket u kojem ćete pronaći raznolike zanimljive proizvode od lavandinog ulja, čaja, vodice, sapuna pa do kulinarske lavande, soli za kupanje, ukrasnih batića ili jastučića. Njezina sposobnost ublažavanja stresa, nesanice ili loše probave izvrstan su poklon za sve one koji žive ubrzano i izloženi su velikoj količini stresa. Neke će pak podsjetiti na onaj znani, vječni miris bakinih škrinja. Kreirali smo još slične pakete i na bazi meda, maslina, jabuka i sl. U svakom slučaju, navedeni proizvodi posloženi u dekorativnu ambalažu koje prema izboru kupca mogu biti od ručno izrađenih drvenih kutija, pa do atraktivnih košarica idealan su dar pri blagdanskim posjetima obitelji ili prijatelja" - istaknula je Danijela.

I doista se možete uvjeriti. "Klikom" na stranice već kao da i sami osjetite zanosne mirise i okuse jela i pića sa svih strana Hrvatske. Oduševit će vas bogatstvo proizvoda vrijednih ruku s pomoću sunca i čiste vode, jedinstveni u svijetu, donose vam mirise, okuse i priču o Hrvatskoj. Savršeno maslinovo ulje ili kozji sir koji dolaze iz srca prelijepe Dalmacije, te med iz kontinentalne Hrvatske, proizvedeni su na isključivo prirodan način. ■

CB The Izvorno.hr (Original Croatian) Company is in business as of early October thanks to a decision by the Mreža znanja d.o.o. Company to invest in an Internet marketing project and the sale of authentic Croatian products. The core of the company includes some fifty small manufacturers from across Croatia with about 400 traditional products.

Spomenar na svijet koji nestaje

Kolekcija Kućar sadržava "Kuharski spomenar Slavonije", medenjake u obliku srca, takozvani zaljubljeni kolač, "Zimzelen", božićni medenjake na koncu za bor, koji nakitimo i pojedemo, te treći dio kolekcije koji čine podmetači s bečarskim stihovima, inspirirani krpama s izvezenim porukama koje su se kadšto vješale u kuhinje iznad štednjaka

Autorica suvenira Maja Duka

U lepezi etnosuvenira nalazi se i kolekcija "Kućar", autorice Maje Duka, Šibenčanke koja živi i radi u Zagrebu. Odmah se nameće pitanje kako to da jedna Dalmatinka osmišljava slavonski suvenir. Što ju je inspiriralo za taj etnosuvenir?

- Ponos ljudi i divljenje kako su uspjeli sačuvati svoju baštinu, očito je tu pala klica moje inspiracije. Kada sam prije nekoliko godina vidjela "Vinkovačke jeseni", zaljubila sam se u bogatstvo boja, nošnji, hrane i u te dobre, vesele i poštene ljude. Otada sam često putovala u Vinkovce i u Slavoniju. Tom sam prigodom shvatila da je Slavonija zapostavljena i predstavljena u stereotipima, pa sam je stoga htjela drukčije predstaviti - pojašnjava Maja Duka. Razmišljajući o suveniru, napominje kako joj je prva

pomisao bila hrana, no odlučna da ne napravi klasičnu kuharicu, nego "spomenar na svijet koji nestaje, neke vrste retro gastro i fotografskog albuma", ističe autorica.

Kolekcija Kućar sadržava "Kuharski spomenar Slavonije", medenjake u obliku srca, takozvani zaljubljeni kolač, "Zimzelen", božićni medenjake na koncu koji se vješa na bor, koje za nju rade osječki medičari Blažeković. Treći dio Kućara su podmetači s bečarskim stihovima, inspirirani krpama s izvezenim porukama koje su se kadšto vješale u kuhinje iznad štednjaka. Šest veselih vragolastih "bečaraca" izvele su vrijedne ruke vezilja udruge "Danica" iz Vinkovaca, koje je fotoaparatom snimio Mario Kućera, autor svih fotografija, a sve to preneseno je na kartonske krugove, podmetače.

"Kuharski spomenar Slavonije" priča je o drevnim vremenima kojih se mnogi s nostalgijom sjećaju prelistava-

jući Spomenar i podsjećajući se na neka zaboravljena jela s kojima se upoznajemo iz mjeseca u mjesec, ovisno o vremenu i poslu koji se tijekom godine obavlja.

"Imala sam malo poteškoća oko naziva kolekcije "Kućar". Htjela sam malo podsjetiti, educirati ljude što znači *kućar*. Kućari su zgrade bez dimnjaka sa sobama u nizu uglavnom namijenjenima mladim parovima koje je za dugih zima grijala njihova ljubav. Znak je to cijele kolekcije, stilizirana kućica s rodom umjesto dimnjaka, koji su po autoričinoj zamisli napravili u Studiju Rašić, pojašnjava Maja Duka, koja nam otkriva kako kolekciju "Kućar" kani proširiti i prevesti na engleski da bi izvandomovinstvo bilo bolje poznato sa starim, pomalo zaboravljenim receptima. ■

CB In the wide range of Croatian souvenirs available there is the Kućar, created by Maja Duka, a native of Šibenik who lives and works in Zagreb. She draws her inspiration from the wealth of traditional culture in Slavonia and has created a number of ethno-souvenirs typical to that part of Croatia.

Suvenir iz kolekcije "Kućar"

Potpisivanje ugovora o stipendiranju

Pozdravnu riječ održala je predsjednica Upravnog odbora DORE Jadranka Granić koja se na dolasku zahvalila svima te podsjetila prisutne na iznimnu važnost ovog trenutka koji s rekordnih 149 stipendija najbolje prikazuje DORINE rezultate

Štićenici DORE preuzimaju stipendije

U četvrtak, 13. prosinca, 2007. u dvorani Hrvatske matice iseljenika upriličena je svečanost potpisivanja ugovora s 149 budućih DORINIH stipendista. Dvorana je bila prepuna dragih nam uzvanika iz redova štićenika i njihovih obitelji, DORINIH volontera i suradnika, donatora, prijatelja te predstavnika nadležnih državnih institucija.

Zahvaljujući Donatorskoj večeri u hotelu Westin, 16. listopada, 2007. na kojoj smo prikupili značajna financijska sredstva i animirali brojne nove donatore, u prilici smo dodijeliti iznimno velik broj stipendija.

Pozdravnu riječ održala je predsjednica Upravnog odbora DORE Jadranka Granić koja se na dolasku zahvalila svima te podsjetila prisutne na iznimnu važnost ovog trenutka koji s rekordnim 149 stipendija najbolje prikazuje DORINE rezultate. Ujedno je obavijestila prisutne da će od siječnja 2008. DORA dobiti novu ravnateljicu, zbog nemogućnosti Renate Gubić da i dalje obnaša dužnosti zbog privatnih razloga. Osvrnula se na njezin dosadašnji uspješan rad, te izuzetnu energiju i predanost poslu i naglasila da je, s osobitom tugom, njezinu odluku nevoljno prihvatila.

Ravnateljica DORE Renata Gubić obratila se učenicima i studentima prigodnim toplim govorom, objasnila im je svoju odluku riječima: "Napuštam DORU zbog obiteljskih obaveza. Idem laka srca jer odlazim obitelji, ali i teška srca jer sam zavojljela sve naše štićenike i žao mi je što više neću provoditi vrijeme s njima."

Renata Gubić predstavila je novoizabranu ravnateljicu Anu Pavlović, koja se zahvalila na povjerenju i mogućnosti sudjelovanja ovoj lijepoj svečanosti. Novim stipendistima čestitala je na dobivenoj stipendiji i svima se obvezala da će svojim radom i znanjem nastaviti put DORINIH akcija i djelovanja.

U dobroj atmosferi, uz zvuke najljepših božićnih pjesama, nazočni su nastavili druženje na domjenku koji su pripremile volonterke DORE. Vrijedne mame naših štićenika i ovaj su put ispekle božanstvene kolače te je uz bogatu trpezu druženje nastavljeno sve do 19 sati. ■

Presjednik Uprave Valamara Peter Fuchs predaje ček ravnateljici DORE Renati Gubić

Donacija Valamara

Valamar, vodeća turistička grupacija u Hrvatskoj donirala je u prosincu u Zagrebu ukupno 100 tisuća kuna. Po 50 tisuća kuna donirano je Humanitarnoj udruzi Dora za stipendiranje 11 siromašnih učenika i studenata u školskoj godini 2007./2008. te Zakladi Ane Rukavine za daljnji uspješan rad na razvoju registra dobrovoljnih darivatelja koštane srži i izgradnji banke matičnih stanica. Predajući donacijske čekove, predsjednik Uprave Valamara, Peter Fuchs i član Uprave, Zrinko Kamber, kazali su da su tvrtke koje posluju u sastavu grupacije Valamar (Riviera Poreč, Rabac, Zlatni otok Krk, Dubrovnik-Babin kuk, Valamar hoteli i ljetovališta, Valamar turistički projekti, Dom holding) sredstva namijenjena kupnji božićnih darova za poslovne partnere ove godine odlučile donirati onima kojima je to potrebije.

Renata Gubić, ravnateljica Humanitarne udruge Dora, rekla je da će ova donacija pomoći da 11 mladih ljudi iz cijele Hrvatske, koji su u iznimno teškoj obiteljskoj i financijskoj situaciji, dobiju priliku za obrazovanje. Ravnateljica Dore zahvalila je svim tvrtkama u grupaciji Valamar na ovom humanom činu.

Stotinu godina odolijevanja svim neverama i fortunallima

Uspjehu "Sardine" pridonijele su generacije ribara i riboprerađivača koji su mnogo truda, znoja i ljudskoga rada nesebično ugradili u svoju tvornicu da bi ona postala i ostala na životu stotinu godina

Sortiranje sardina

Najstarija hrvatska tvornica za preradu ribe "Sardina" iz Postira na Braču proslavila je vrijedan jubilej, stoljeće postojanja i djelovanja. Jedina je to tvornica ribe na našim otocima, a prije ih je bilo više od dvadeset. Nažalost, sve su nestale, a postirski su riboprerađivači uspjeti tijekom proteklih stotinu godina prebroditi sve poslovne nevere i fortune te ostati i opstati na svojim nogama. Uspjeli su se othrvati ratovima, neimaštini, protekcionizmu i negativnim demografskim kretanjima.

GOSPODARSKI KRVOTOK POSTIRA I BRAČA

Svoj stoti rođendan "Sardina" je dočekala s tristo uposlenih, s godišnjim prihodom od 130 milijuna kuna i flotom od sedam ribarskih brodova pa se za nju s pravom može kazati da je gospodarstveni krvotok ne samo Postira nego i Brača. S proizvodne vrpce godišnje iziđe 20 milijuna konzervi, od čega 70 posto ode u izvoz, a proizvodi s naljepnicom postirskih riboprerađivača stižu gotovo na sve kontinente. Konzervnu proizvodnju čini osam osnovnih proizvoda od srdele, devet od tunja, šest od skuša i dva od oslića, koji se pakiraju u 40 različitih *brandova* za domaće tržište, te 10 robnih marki i 70 *brandova* namijenjenih izvozu.

U uzgajalištima se uzgaja do tisuću tona jedne od najkvalitetnijih riba na svijetu, a to je veliki plavi tunj i sve se izveze na japansko tržište. Uzgajaju se još lubin i komarča, a od ribljih ostataka, odnosno "škarat" godišnje se proizvede 200 tona ribljega brašna. No, na tome neće stati. U izgradnji su dva ribarska broda dugačka

Napisao i snimio: **Ivica Radić**

Ribarska flota u Postirama

Niko Bezmalinović, predsjednik Uprave "Sardine"

42 metra namijenjena ulovu tunja. Bit će to najveći i najbolji tunolovci u Hrvatskoj.

"U idućem se razdoblju *Sardina* mora svrstati među vodeće ribarske tvrtke Europe i biti na čelu svih onih s jugoistoka kontinenta. Takav se rast mora temeljiti na primjeni nove tehnologije, visokoobrazovnom mladom kadru i u svijetu poznatoj i priznatoj kvaliteti jadranske ribe" - pojasnio je planove za budućnosti Niko Bezmalinović, predsjednik Uprave postirske "Sardine".

Nove razvojne iskorake, dakle, uz ulov i preradu sitne plave ribe vide i u razvoju marikulture odnosno u uzgoju

ribe, a za te potrebe već imaju dvije koncesije. Vršnjakinja stoljeća posebno se ponosi time da su proizvodi "Sardine" postali sinonim za svu konzerviranu ribu u nas. Jednako kao što je nalivpero penkala, računalo digitron, pasta za zube kalodont. Priznati se proizvod bez ikakvih jezičnih barijera s vremenom pretočio u ime pronalazača ili proizvođača. U stoljetnom životu postirskog gospodarskog čuda to je možda najveće dostignuće.

TVORNICI U RUKAMA DOMAĆIH LJUDI

Vlasnici "Sardine" naši su ljudi: Niko Bezmalinović, Frano Gattin, Davor Ga-

bela i Miro Kučić, svaki s 25 posto udjela. Od godine 1977. napravljene su značajne investicije sa svrhom da se poduzeće osnaži. Uloženo je 7,5 milijuna eura za kupnju oko 200 tisuća četvornih metara zemljišta u bračkim uvalama Smrka i Grška. Istodobno je uređeno i opremljeno uzgajalište tunja koje će u idućim godinama, ne samo vratiti nego i oploditi novac dan za njegovo rađanje i stasanje.

Uspjehu "Sardine" pridonijele su generacije ribara i riboprerađivača koji su mnogo truda, znoja i ljudskoga rada nesebično ugradili u svoju tvornicu da bi ona postala i ostala na životu stotinu godinu. Bilo je to stoljeće mladosti "Sardine".

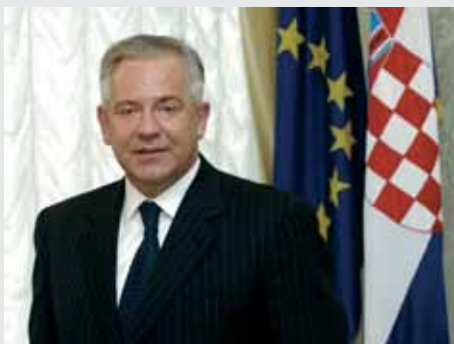
U povodu značajnog jubileja postirskih ribara i riboprerađivača tiskana je reprezentativna monografija pod nazivom "Suza uja, zrno soli", autorskog dvojca novinara Mladena Mateljana i Mira Kučića, dugogodišnjeg direktora "Sardine". ■

CB Sardina of Postira on the island of Brač, the oldest fish-processing factory in Croatia, celebrated a worthy landmark, its first centennial of operations. This, yet another of our fish processing plants, is owned by Croatians and is recording excellent business results.

VIJESTI HR - GOSPODARSTVO, POLITIKA...

BOŽIČNA ČESTITKA PREDSJEDNIKA VLADE IVE SANADERA

ZAGREB - Ivo Sanader, predsjednik Vlade, uputio je čestitku svim građankama i građanima Republike Hrvatske u povodu Božića, objavio je Vladin ured za odnose s javnošću. "Hrvatima i Hrvatima u domovini i diljem svijeta, svim hrvatskim građanima koji slave Božić, u ozračju nadolazećeg Božića, upućujem srdačne i tople želje svim vjernicima. Blagdan Božića uvijek donosi snažnu poruku - poruku mira, ljubavi i zajedništva. "Blagdanom Božića veličamo neprocjenjivo značenje vjere i ljudskih vrijednosti", kaže se u čestitci premijera. "S ponosom i radošću možemo ustvrditi da je protekla godina bila još jedna godina napretka naše Domovine. Ustrajno i zajedno, još smo više približili Hrvatsku ostvarenju naših najvažnijih ciljeva. Učinili smo Hrvatsku još boljom zemljom, još je bliže priklonivši pod zajednički europski krov. U vremenu koje je pred nama, nastaviti ćemo na istom putu, jednako ustrajno i u slozi, tako da napredak naše zemlje bude prožet osjećajima za svakog čovjeka", zaključuje premijer čestitajući Božić.

U OVOJ GODINI OKO 7,3 MILIJARDE EURA PRIHODA OD TURIZMA

ZAGREB - Temeljem prošlogodišnje turističke sezone, koja je u Hrvatskoj bila najuspješnija dosad, u ovoj se godini u hrvatskom turizmu može očekivati tri posto veći fizički turistički promet te oko pet posto veći prihod od turizma nego 2007. godine, odnosno oko 7,3 milijarde eura. Takva su predviđanja iznesena na konstituirajućoj sjednici Sabora Hrvatske turističke zajednice (HTZ) za iduće četverogodišnje razdoblje. Direktor Glavnog ureda HTZ-a Niko Bulić je iznoseći plan rada HTZ-a, osim navedenog porasta, za 2008. istaknuo i cilj povećanja iskorštenosti smještajnih kapaciteta kao i pojačane aktivnosti na afirmaciji Hrvatske kao zemlje kampin- ga i smještaja kod domaćina.

“Tu je jedan dar Bogu i ljuden drag...”

Na Motovunštini, u Kaldiru i na Pazinštini u Gologorici vesele družine u sumrak uoči Svetih triju kraljeva obilaze svoje župe tradicionalnim pjesmama čestitajući svojim sumještanima Isusovo rođenje i Novu godinu i noseći im želje za što plodnijom i bogatijom ljetinom

Kolejani obilaze sela

Noću, uoči Bogojavljenja ili Svetih triju kraljeva na dvama se mjestima u Istri s mnogo poštovanja prema tradiciji čuva jedan drevni običaj. Riječ je o *koledvama*. Na Motovunštini, u Kaldiru i na

Pazinštini u Gologorici vesele družine u sumrak uoči Svetih triju kraljeva obilaze svoje župe tradicionalnim pjesmama čestitajući svojim sumještanima Isusovo rođenje i Novu godinu i noseći im želje za što plodnijom i bogatijom ljetinom. Skupina se za tu noć priprema mjese-

cima, posebice se dobro pripremaju tri kralja: Baltazar, Melkior i Gašpar.

Velika čast, ali i odgovornost leži na trima kraljevima pri koledanju. Oni predvode *kolejane*, ili čestitare, do svake kuće, svakoga doma u župi. Kreće se nakon večernje mise tijekom koje se blagoslivlja voda. Kaldirci kreću podno svoje crkve i, kako vrijeme koledanja odmiče, kolona se sve više povećava, jer joj se stalno pridružuju novi *kolejani*. Povorku vodi velika, osvijetljena zvijezda, simbol one koja je biblijskim kraljevima sistoka pokazivala put prema mjestu rođenja maloga Isusa.

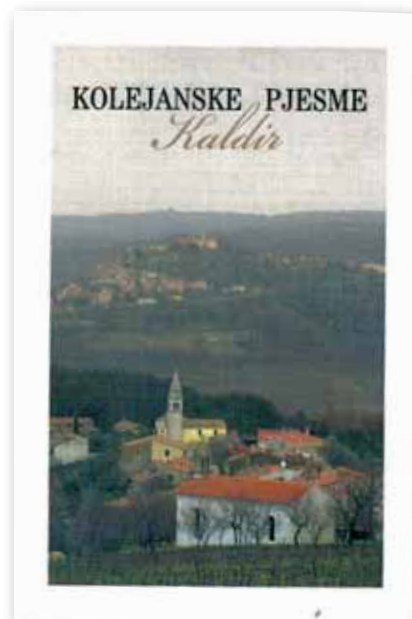
STOLJETNE SE PJESME I DANAS ČUVAJU

Kada *kolejani* dođu pred kuću, jedan od trojice kraljeva zaziva domaćina-župana:

Oj, župane tu so došli kolejani na tvoja poštena vrata da bi zakantali.

Domaćin kuće potom izlazi i pozdravlja kraljeve i čestitarsku kolonu. S njime izlazi i cijela obitelj, za ovu prigodu svečano odjevena, s darovima za čestitare i za sveta tri kralja. Riječ je o domaćim kobasicama, vinu i jajima. No, prije svega kolona sada pjesmom pozdravlja ukućane. Pjesme su stare stotinama godina i pjesmarice se u tamošnjim obiteljima *kolejana* prenose iz generacije u generaciju. Kaldirci su sami i tiskali svoju pjesmaricu “Kolejanske pjesme – Kaldir.”

Domaćin se tada odužuje darovima za pjesmu. Darove uzimaju u ruke tri kralja i prema običaju, blagoslivljaju ih,

Prikazivanje darova u crkvi

Zastaje se i pred kućom u kojoj je netko teško bolestan. Tom se vjerniku prenose posebne riječi utjehe i ohrabrenja, vjere u ozdravljenje. Jer, to i jest zadaća koledanja, prenijeti poruku mira, ljubavi i Božje dobrote.

A budući da su istarski *kolejani* dobri u očuvanju višestoljetne tradicije, govori i to da nastupaju na Međunarodnoj smotri folkloru u Zagrebu, o njima je nacionalna televizija snimila dokumentarni film, a mnogi su 1997. zapaženo su nastupili na Međunarodnome festivalu jaslca i božićnih običaja u Dubrovniku.

Radost i svečanost *kolejanja* prenosi se s koljena na koljeno na Kaldirštini i u Gologorici. Rano, zorom na Sveta tri kralja, sretna, ali umorna povorka čestitara odlazi na zasluženi počinak. Ali ne predug. Valja ustati za misu, proslaviti Sveta tri kralja, zahvaliti na Isusovu rođenju i pogostiti se darovima koje su skupili tijekom sinočnjeg koledanja. ■

obrednim riječima, punima humora. Tako jedan od kraljeva podiže kobasice ili *mureliće*, kako ih u Istri zovu, prema *kolejanima* i govori:

Ej, ljudi, tu je jedan dar ki je i van i Bogu drag. Koliko je odeka murelići, da bude i prasčići, da nidan lačan ne bude. Svi rečite - Amen!

Kolejani potom uglas odgovaraju - Amen!. Potom drugi i treći kralj tako pokazuju vino i jaja govoreći, za vino:

Tu je ljudi jedan dar i Bogu i van jako drag. Kolor je dobar a bačve su pune, koliko je skupa gutlji neka na svakoj lozi grozdi rodi.

Ili za jaja:

I tu je ljudi još jedan dar Bogu drag, koliko je odeka jaji da bude stoput više kokoši, a naši domaćini da imeju bogato leto, Amen!

KOLEJANI POSJEĆUJU SVAKU KUĆU

Potom, svi *kolejani* ulaze u dom ili pod njegovo okrilje i časte se ukusnom hranom koju je vrijedna kućanica pripremila uz pomoć ukućana, blagdanski je stol bogato pripremljena, bude tu od kuhane hrane, do hladnih narezaka i mnogo kolača. Uz vino i sokove, nitko od *kolejana* dom ne napušta gladan. I, onda, kolona kreće k idućoj kući u župi. Svijetleća im zvijezda pokazuje put. Pjesmom

kojom kolona odzvanja najavljuje se već izdaleka kao dolazak *kolejana*. Povorka ne zaobilazi nijednu kuću. Iz poštovanja, samo se ne zastaje pred domom u kojem je nedavno bio smrtni slučaj.

Darivanje kolejana

KRUNA JE POSTAV SPOMENIKA ŠIMIĆU

MOSTAR - Već se naziru obrisi novoga parka, posvećena Antunu Branku Šimiću, ocu hrvatske moderne, pjesniku koji je svojim djelom odavna nadmašio domovinske granice. Nakon prvotnih zamisli o smještanju spomenika umrlom pjesniku u gradskom parku Zrinjevcu, Matica hrvatska Mostar dobila je odobrenje Gradskoga poglavarstva za izgradnju čitava parka na raskrižju ulica Kralja Tvrtka i Kralja Zvonimira, u samom srcu grada. - Bit će to jedna od najljepših točaka Mostara, mjesto meditacije i odmora, komuniciranja s pjesnikom koji je nadahnjivao i nadahnjuje - ushićen je Josip Muselimović, predsjednik MH Mostar. Radnici neumorno uređuju prostor, ostvarujući ono što je projektom zamislio inž. Boro Puljić. Pjesnikov će spomenik dominirati parkom, a kamena će stjenka omogućiti pučanima komunikaciju s njim. Ispred spomenika predviđen je vodoskok kojega će okruživati kaljeno staklo ispod kojega će se, kroz vodu, mistično probijati svjetlost. Prostor će upotpuniti dvije slavine, klupe od tikovine, popločana šetnica i travnjak. - Ako nas posluži vrijeme, sve će biti gotovo do početka veljače. Kruna projekta jest postavljanje Šimićeve spomenika, djelo dubrovačkoga akademskog kipara Josipa Ivanovića.

PRVA KONJIČKA STAZA U HERCEGOVINI

ČAPLJINA - Vlasnici trkaćih konja iz cijele BiH žele svoje ljubimce dovesti na trening u Čaplinu koja i zimi ima idealne vremenske uvjete. Osnivanjem konjičkog kluba Vranac u Čaplini je još prije pet godina počela prava "konjička renesansa" ili, bolje rečeno, revolucija u cijeloj Hercegovini. Bio je to tada, a i sada je, prvi i jedini konjički klub u Hercegovini. Osnivanje konjičkog kluba Vranac višestruko je značajno, ne samo za očuvanje ove životinjske vrste, već i za novu turističku ponudu-atrakciju. Vranac je zadnjih godina pobrao brojne nagrade na konjičkim utrkama po BiH i Hrvatskoj u iznimno jakoj konkurenciji. Na lokalitetu Mogorjela turisti i ljubitelji životinja u posebnom ambijentu i uz stručnu pomoć osoblja KK Vranac mogu uživati u jahanju prekrasnih konja među kojima su i super moćni "sprinteri" tj. trkačke pasmine. Iz Vranca su realizirali još jedan "konjički" projekt. Na lokalitetu Ada, tik uz divlji gradski deponij, na površini od 110 dunuma izgrađena je prva trening staza za konje unutar koje je i veća površina zasijana zobi.

U BIH POTREBNA TV NA HRVATSKOM JEZIKU

MOSTAR - Na sastanku šest hrvatskih političkih stranaka održanom u Mostaru podržana su načela budućeg ustava BiH. I dok je bilo manjih razlika u gledanju na ustroj zemlje i novi ustav BiH, svih šest hrvatskih čelnika - Dragan Ćović iz HDZ-a BiH, Božo Ljubić, čelnik HDZ-a 1990, HKDU-a Ivan Musa, NSRzB Jerko Ivanković Lijanović, HSP-a Zvonko Jurišić i dopredsjednik HSS-a NHI Pero Raič, iskazali su jedinstveno zahtjev da Hrvati moraju dobiti RTV kanal na svojem jeziku. Očekuju da to potvrdi i Ustavni sud kako bi BiH potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s Europskom komisijom.

ZA KAPITALNE PROJEKTE 28 MILIJUNA MARAKA

LJUBUŠKI - U razdoblju od 2008. do 2012. godine, općina Ljubuški planira uložiti za svoje trenutačno najvažnije potrebe 28,407.500 KM. Riječ je o programu kapitalnih investicija koji je usvojio OV Ljubuškog, a obuhvaća ukupno 118 projekata, koji bi se u tom vremenu trebali ostvariti. Program je podijeljen na četiri skupine: 1. cestovna infrastruktura, 2. vodovod, kanalizacija i pročistač otpadnih voda, 3. obrazovanje, kultura i sport, 4. projekti iz drugih oblasti. Za projekte prve skupine, cestovnu infrastrukturu, predviđeno je uložiti najviše novca, 9,817.500 KM, za vodovod, kanalizaciju i pročistač otpadnih voda 7,980.000 KM, za obrazovanje, kulturu i sport 4,740.00 KM i za projekte iz drugih oblasti 5,870.000 KM. Do programa i svih 118 usvojenih projekata došlo se na temelju prijedloga građana, odnosno mjesnih zajednica (23 posto), udruga građana (8 posto), ustanova i gospodarskih subjekata (10 posto), udruga mladih (7 posto) i općinskog načelnika i općinske uprave (52 posto).

PROJEKT HRANITELJSTVA

MOSTAR - Čak 40-ero djece u dobi od 17 do 12 godina uključeno je u novi projekt mostarskog Centra za socijalni rad - projekt hraniteljstva. Cijeli projekt je novina u Hercegovini, a stručnjaci Centra za socijalni rad Mostar, putem jednotjednih radionica, već rade s najugroženijom djecom. - Pokušavamo preventivno djelovati kako bismo zaštitili djecu iz rizičnih obitelji. To su najčešće zapostavljena djeca koja će se smjestiti kod hranitelja - obitelji koji će im pružiti dom, kvalitetan odgoj, skrb i ljubav - potvrđuje Zdravka Marić iz Službe za pravne i opće poslove Cetra za socijalni rad Mostar. Život u novoj obitelji djelatnici Centra stalno će pratiti, a na samom djetetu biti će odluka želi li nakon 18. godine ostati u svojoj obitelji hranitelja ili otići.

Pripremio: **Tihomir Begić**

Običaji i tradicija neće biti zaboravljeni

Nakon samo dvije godine od osnivanja UBH "Prsten" ona je postala prepoznatljiva matica oko koje se okupljaju bosanski Hrvati, ponajprije poslovni svijet i intelektualna elita od kojih je znatan broj u Hrvatskoj

Nošnja iz Bosanske posavine

Pod pokroviteljstvom Udruge bosanskih Hrvata "Prsten" potkraj prošle godine u Rugvici kod Dugog Sela održan je Festival izvorne pjesme i glazbe Bosanske Posavine i srednje Bosne. Predsjednik Udruge Ilija Tolić u svome je pozdravnom govoru naglasio kako taj posve neobični festival, koji će postati tradicionalni, ima za cilj očuvati narodne običaje i tradiciju Hrvata iz Bosne, ali i prikupiti sredstava za Zakladu "Prsten". Na Festivalu je pred oko tisuću zaljubljenika u ovu glazbu, većinom mlađe populacije, nastupilo dvanaest pjevačkih i osam sviračkih grupa. Program je dodatno obogaćen izborom za miss festivala.

Organizator je prepustio publici da odluči o glazbenim pobjednicima. Tako su laureati u kategoriji pjevačka grupa

bili mlada braća Jelić iz Usore, a "Mladost rodne grude" iz Dugog Sela u kategoriji sviračka grupa. Stručni žiri izabrao je Jelenu Matijević za ljepoticu festivala, prva i druga pratilja bile su Romana Avgustinović i Dragana Boškarić. Za miss fotogeničnosti izabrana je Julijana Jelić, a najljepšu nošnju nosila je Katica Burazer.

Nakon samo dvije godine od osnivanja UBH "Prsten", ove posve drukčije udruge, o čijem je radu naš časopis pisao u veljači 2007. godine, ona je postala prepoznatljiva matica oko koje se okupljaju bosanski Hrvati, ponajprije poslovni svijet i intelektualna elita od kojih je znatan broj u Hrvatskoj. Nakon dobrih rezultata rada Udruge i osnivanja novih podružnica u Slavonskom Brodu, Osijeku, Rijeci i Malom Lošinj, 18. studenoga 2008. održana je osnivačka skupština trgovačkoga društva Prsten-grupa d.o.o. "Temeljna misija Prsten-grupe jest poticanje i razvijanje projekata za ulaganje u BiH s ciljem pomoći razvoju krajeva Bosanske Posavine i srednje Bosne, kao i kvalitetno povezivanje intelektualaca i poduzetnika porijeklom iz BiH koji žive u RH i BiH, te onih koji žive diljem svijeta. Unatoč ambicioznoj želji i motivu za profitom, ulagači - članovi UBH "Prsten", ostaju privrženi humanitarnoj ideji i zato

će godišnje izdvajati 10 posto od dobiti za financiranje Zaklade "Prsten", a 10 posto će se donirati UBH "Prsten", poručili su iz Prsten-grupe. Za predsjednika i zamjenika nadzornog odbora izabrani su već dokazani hrvatski menadžeri Marko Punić i Zvonko Biljecki.

Na tradicionalnoj svečanoj večeri za članove i prijatelje Udruge koja se nedavno održala u zagrebačkom hotelu "Sheraton", Zaklada "Prsten" čiji je osnivač Udruga "Prsten" uručene su stipendije za 30 učenika i studenata u školskoj, odnosno akademskoj 2007./08. godini. Stipendije su, na temelju javnog natječaja, na koji se javio 241 kandidat, dobili učenici srednjih škola i studenti Hrvati u BiH i Hrvati iz BiH koji žive u Hrvatskoj. Stipendije su najvećim dijelom namijenjene djeci poginulih hrvatskih branitelja, ali i siromašnim i nadarenim učenicima i studentima. Visina je mjesečne stipendije 800 kn za učenike i 1 500 kn za studente. Također treba istaknuti da su stipendisti iz svih dijelova BiH. ■

CB A festival of the original poetry and music of the Bosanska Posavina (Bosnian Sava River basin) and Central Bosnian regions was held near the end of last year in the settlement of Rugvica near Dugo Selo under the patronage of the Prsten Association of Bosnian Croats.

Mladost rodne grude

Napisao i snimio: Ivo Aščić

Koncert u rodnom Zagrebu

“Jako mi je bilo važno da dođemo svirati u Zagreb, jer je on kolijevka klasične glazbe. Izuzetno sam sretan i počašćen što sam svirao u svom Zagrebu”, naglasio je Milan Suhodobnik

Melbourne Grammar School Symphony Orchestra nastupa u Domu HV-a “Zvonimir”

iznenađenje za publiku bila je odsvirana hrvatska himna, koju je za tu prigodu priredio Milan Suhodobnik.

OSTVARILA SE VELIKA ŽELJA

- Presretan sam što smo uspjeli ostvariti koncert u mojem Zagrebu, što mi je bila velika želja. Iako sam još 1958. godine napustio rodni Zagreb, rado mu se vraćam i uvijek je u mojem srcu. Hvala Matici na najavi i praćenju koncerta - razdragano je nakon koncerta izjavio Milan Suhodobnik, napominjući kako mu je posebno bilo dirljivo nastupati u crkvi u Palmotićevoj, gdje je još kao dječak ministrirao. - Stanovao sam s roditeljima dvije kuće od crkve, a sada sviram u toj crkvi - sjetno će Milan. Napomenuo je kako je i trenirao nogomet u juniorima “Dinama”.

Među mnogobrojnom publikom u dvorani “Zvonimir” bila je nazočna bivša generalna konzulica u Melbourneu Ana Modun, koja je australske glazbenike pratila i na prvom zagrebačkom koncertu u bazilici Srca Isusova u Palomotićevoj.

- Jako mi je drago susresti sve te drage ljude s kojima sam se družila i surađivala u Melbourneu, a s kojima se rado družim

Milan Suhodobnik ispred zgrade HMI-a

Uozračju božićnih blagdana u domovinu Hrvatsku i u rodni Zagreb došao je vrhunski glazbenik Milan Suhodobnik, koji je tom prigodom posjetio i Hrvatsku maticu iseljenika. Naime, on je s *Melbourne Grammar School Symphony Orchestra* u Zagrebu imao dva koncerta. Orkestar je u petak 14. prosinca u Domu hrvatske vojske “Zvonimir” održao izvrstan koncert pod dirigentskom palicom Martina Rutherforda. Ovaj poznati australski orkestar ima 75 svirača, u dobi od šest do devetnaest godina, a među njima svira i Zagrepčanin Milan Suhodobnik (kontrabas), koji ujedno i podučava ove mlade talente.

Upravo zahvaljujući glazbeniku Suhodobniku orkestar je u sklopu svoje svjetske turneje, Dubai, Ljubljana, Zagreb, Venecija, održao koncert i u Zagre-

bu. Prije spomenutoga koncerta, orkestar je u srijedu 12. prosinca održao koncert u Zagrebu u bazilici Srca Isusova, koji je bio humanitarni. Ponovni susret sa zagrebačkom publikom u Domu hrvatske vojske “Zvonimir” još jednom je oduševio publiku. A kako i ne bi kada je to jedan od najboljih svjetskih orkestara s glazbenicima te dobi. Izvršni su mladi glazbenici za trud nagrađeni burnim pljeskom, te su se triput vraćali na pozornicu svirajući “bis”.

Tijekom koncertiranja u Domu hrvatske vojske “Zvonimir” izvodili su djela Dubinushka (Rimsky Korsakov), Cello Concerto (Elgar) solo: Stuart Watson, Capriccio Espagnole (Rimsky Korsakov) solo violina Jon Li Lim, Concert Piece for Percussion and Orchestra (Arnold), solo udaraljke: Philip How, Ashan Chitty, Edgar Myer, Jeremy Chan, Children’s March (Grainger) Zigeunerweise (Sarasate) solo violina Richard Lipohar i Slavonic March No 8 (Dvorak). Posebno

Napisala: **Željka Lešić** Snimili: **Ž. Paro, D. Lešić**

i ovdje u Hrvatskoj - rekla je gospođa Modun, otkrivši nam tajnu kako je i ona išla na satove saksofona u Melbourne Grammar School Symphony Orchestra, k poznatom klarinetistu Philippu Michaleu.

Iste večeri u Domu hrvatske vojske "Zvonimir" nastupila je i zagrebačka glazbena skupina "Agape" s repertoarom crnačkih duhovnih, gospel i božićnih pjesama.

SA ŠESNAEST GODINA U AUSTRALIJU

U kraćem razgovoru za naš mjesečnik *Matica* Milan Suhodobnik rekao je kako ga je avanturistički duh odveo u daleku Australiju. "Mama me je odvela u Australiju kada sam imao šesnaest godina i ondje sam i ostao, no rado se vraćam u Hrvatsku. Dolazim redovito svake dvije godine i ovdje se izvrsno osjećam. Tu sam doma. Bilo mi je veoma važno da dođemo svirati u Zagreb, jer Zagreb je kolijevka klasične glazbe. Iznimno sam sretan i počašćen što sam svirao u svom Zagrebu", ističe glazbenik Milan Suhodobnik koji je ovdje u Zagrebu kod profesora Josipa Novosela stjecao glazbeno iskustvo, nakon čega je studirao i usavršavao se na studijima u Njemačkoj, Engleskoj i Australiji. "Vani vas nitko ne pita jeste li diplomirali na glazbenoj akademiji, već gledaju znate li svirati i kako svirate", pojašnjava nam glazbenik. Uspješnu je karijeru *Majkl*, kako ga ondje zovu, nastavio u Australiji, gdje svira u Australskoj filharmoniji, na čelu koje je Chris Brendon, inače Zagrepčanin (Srećko Krznar).

U društvu slavne australske pjevačice Olivije Newton John

Muziciranjem je Milan obišao cijeli svijet prateći na koncertima mnoge poznate svjetske zvijezde kao što su Sinatra, Elton John, Olivia Newton John, tri tenora (Pavarotti, Careras, Dommingo). Premda veliki glazbenik, Milan Suhodobnik samozatajni je čovjek i ovaj podatak o svjetskim zvijezdama doznala sam usput u razgovoru. Svaki bi drugi glazbenik razgovor započeo ističući koje je sve zvijezde pratio na koncertima, dajući si tako na važnosti, no Milan je skroman i to je spomenuo nakon mogega učestalog pitanja o nastupima diljem svijeta.

MOJ ZAGREB, TAK IMAM TE RAD

Na pitanje njegovoj supruzi Ljubici kako je živjeti s glazbenikom, spremno od-

govara: Lijepo! Napominje kako često s Milanom zna zapjevati u društvu, a i doma za dušu. "Omiljena nam je pjesma *Moj Zagreb, tak imam te rad* i onda se u mislima vratimo u Zagreb koji je stalno prisutan u nama. I u našem stanu u Melbourneu visi na zidu slika s prizorom na Kamenita vrata", veli nam simpatična Ljubica koja je sa suprugom došla u domovinu. Za kratkog boravka u Hrvatskoj skoknuli su na Brač, u Supetar, gdje su kupili stan, pa će tako češće boraviti u voljenoj domovini i družiti se s prijateljima i porodicom. A koliko su omiljeni među prijateljima, pokazuje i veliki dolazak prijatelja na zagrebačke koncerte. Od njih doznajem kako je Milan često nastupao u hrvatskoj zajednici i nikada se nije izgovorio za nastup. Nakon božićnih blagdana Milan se morao vratiti u Australiju, jer je s orkestrom nastupio na novogodišnjem koncertu u Opera Houseu u Sydneyu. "Jako mi je drago što smo imali lijepi bijeli Božić u Zagrebu. Zanimljivo je napomenuti da sam orkestru rekao kako će ih dočekati snijeg u Zagrebu i obistinilo se. Možete si misliti kada s + 35 stupnjeva dođete u snježni Zagreb. Svi smo se jako radovali snijegu i, naravno, nezaboravnom koncertu u Zagrebu", rekao je Milan i otišao u svoju drugu domovinu Australiju. No, vratit će se uskoro, jer ipak je on ovdje doma. ■

Milanova supruga Ljubica, Željka Lešić, Milan Suhodobnik i Ana Modun nakon koncerta u Zagrebu

CB Top musician Milan Suhodobnik has come to his native Zagreb in the Croatian homeland in the Christmas season. He took the opportunity to visit the Croatian Heritage Foundation. He and the Melbourne Grammar School Symphony Orchestra were in Zagreb to perform two concerts.

Aktivna mala misija na sjeveru Bavarske

Prvi voditelj misije bio je velečasni Zdenko Jurić, svećenik sarajevske nadbiskupije. On je započeo pisati župne matice, pa je tako zapisano da je 3. listopada 1970. bilo kršteno i prvo hrvatsko dijete

Fra Paško Mandurić u prostorijama Hrvatske katoličke misije

Često se piše o radu većih katoličkih misija u Njemačkoj, ali postoje manje misije koje se, u okviru svojih mogućnosti, skrbu za Hrvate na svojem području.

Takva je misija u Würzburgu, glavnom gradu sjevernobavarske pokrajine Donje Franačke. Ovdje živi i radi oko 300 Hrvata, a u cijelom području Würzburga ima ih oko 1 200. Pastoralni rad u njoj obavlja fra Paško Mandurić, franjevac konventualac. Misija je osnovana 1970. godine. Treba posebno naglasiti da je i prije službenog osnivanja misije početni zamah duhovnog života dao o. Špiro Marasović koji je za vrijeme svojih studija počeo okupljati Hrvate u samostanskoj crkvi franjevac konventualaca.

Prvi voditelj misije bio je velečasni Zdenko Jurić, svećenik sarajevske nadbiskupije. On je započeo pisati župne matice, pa je tako zapisano da je 3. listopada 1970. bilo kršteno i prvo hrvatsko dijete. Od 1975. godine do 1983. misiju vode franjevci konventualci fra Jeronim Vujić, a od tada vodstvo misije preuzima fra Paško Mandurić.

Misija u Würzburgu pripada rajnsko-majnskoj oblasti te se godišnje organiziraju brojna hodočašća Majci Božjoj. "Svete mise imam u Würzburgu u kapeli bolnice Bürgerspital svake nedjelje u 10.30, uz sudjelovanje stotinjak vjernika", kaže fra Paško koji još služi misu u mjestima od Münnerstadta do Bad Mergentheima i Schweinfurta.

Kada je trebalo pomoći izbjeglim i prognanima, fra Paško je bio tu. Pomagao je u prijavi boravka, traženju stana, poslao. Tijekom rata u Hrvatskoj, a poslije i u Bosni i Hercegovini trebalo je pomoći domovini. Slala se odjeća, hrana, lijekovi itd. Misija je organizirala lijepi broj tegljača koji su upućeni u Hrvatsku i u Bosnu i Hercegovinu.

Fra Paško posebno zna izjaviti kako je za naše iseljeništvo jedan od gorućih problema asimilacija u njemačko društvo.

Zbiva se napose sklapanjem mješovitih brakova, pri čemu je hrvatska strana uvijek gubitnik. Događa se i odgojem u dječjim vrtićima, školama, a posebno oponašanjem svega što je njemačko.

Za Hrvate u Würzburgu posebno je svečano bilo da je jedan mladi Hrvat, Zagrepčanin, u njihovu gradu zaređen za đakona. U subotu 17. studenoga 2007. u franjevačkoj crkvi u gradu Würzburgu njemački biskup zaređio je fra Ivana Penavu za đakona. Svečani je obred uvećao i veći broj Hrvata iz Hrvatske katoličke misije u Würzburgu. ■

CB Much is written of the work of the larger Catholic missions in Germany, but there are smaller ones that do all they can to assist the Croats living in their regions. On such mission is located in Würzburg in which about 300 Croats live and work, while the entire Würzburg area is home to some 1,200 Croats.

Hrvatska ulica u gradu Würzburgu

U Tridesetogodišnjem ratu u Würzburgu su ratovali i Hrvati poznati kao Trenkovi panduri. Trag i ostatak toga vremena sačuvani su do danas u jednoj ulici koja nosi naziv *Kroatengasse* (Hrvatska ulica). Predaja je smještena u predio u kojemu su prije trisetogodišnjem godinu živjeli Hrvati, a pragmatični Nijemci uvijek je čuvali taj spomen. Upravo u toj ulici, na uglu jedne zgrade, oslikali su po fasadi Hrvata pandura uz natpis: *U 30-godišnjem ratu carske trupe Hrvata bile su raspoređene u ovoj ulici. Zbog toga je prozvana HRVATSKIM ZASELKOM.*

“Sačuvajmo knjižnicu za buduće naraštaje”

“Knjižnica u Mississaugi otvorena je prije dvije godine i na 160 četvornih metara prostora imamo 11 000 knjiga s 1 000 posuditelja mjesečno. Troškovi su njezina održavanja oko 30 000 kanadskih dolara”, istaknuo je blagajnik knjižnice John Jolić

Prigodom boravka u domovini, Hrvatsku maticu iseljenika posjetio je ing. John Jolić, koji je svoju drugu domovinu pronašao u Kanadi. Rodnu je grudu napustio 1968. godine i na nju nije dolazio sve do raspada Jugoslavije. “U domovinu sam prvi put došao nakon pune 22 godine, kada je Hrvatska napokon bila slobodna. Bio sam jako uzbuđen pri slijetanju u zračnu luku, posebice kada sam vidio hrvatsku zastavu”, sa suzama u očima priča John Jolić koji je domovinu morao napustiti zbog političkih razloga.

Nastanjuje se u Mississaugi, gdje je imao uspješnu poslovnu karijeru, a od 1972. godine u zasluženoj je mirovini. Od dolaska u Kanadu Jolić je iznimno aktivan u hrvatskoj zajednici. Sada obnaša dužnost blagajnika u hrvatskoj knjižnici koja je otvorena prije dvije godine. “Na 160 četvornih metara prostora nalazi se 11 000 knjiga. Ideja o njezinu osnivanju pojavila se 2000. godine, kada smo počeli skupljati knjige od naših Hrvata u poodmakloj dobi, a koje im više ne trebaju. Uz to, središnja biblioteka iz Mississaugue pozvala nas je i obavijestila nas kako imaju 1 500 hrvatskih knjiga koje će baciti u smeće jer ih nitko ne čita. Uzele smo ih, kupili ormare i tako smo počeli s bibliotekom s 2 000 knjiga. U njoj imamo i stare *Matice* iz 60-ih i 70-ih godina. Danas imamo 1 000 posuditelja knjiga. Iznimno je živa djelatnost unutar knjižnice, te s vremena na vrijeme znamo održati promocije knjiga, tematska predavanja o aktualnim temama, a znamo i prikazati hrvatske filmove. Neke smo od njih dobili i od HMI-a. Zna se skupiti od 50 do 120 naših ljudi”, pojašnjava nam naš iseljenik, ističući pritom kako knjižnica od prvih dana ima svoju upravu: predsjednika dr. Ivu Hrvojića, tajnicu Bibu Milinković, i blagajnika, te da djeluje putem nekoliko odjela.

Napominje kako ih najamnina knjižnice stoji oko 2 000 dolara mjesečno, dok su svi troškovi u konačnici oko 30 000 kanadskih dolara. Napominje da se zasad nekako pokrivaju članarinama, sponzorima i dobrovoljnim priložima. “Ima ljudi koji daju i po 5 000 dolara, pa se dio knjižnice naziva njihovim imenom. Također imamo i nagradne plakete. Radimo sve da bismo se pokrili i opstali, no što vrijeme više protječe, sve je teže, pa smo se odlučili pomoć potražiti i u domovini Hrvatskoj”, pojašnjava naš sugovornik. Čelni ljudi knjižnice mišljenja su kako njezino održavanje nije samo građanska dužnost nego da je oni moraju sačuvati za mlade naraštaje, za čuvanje identiteta. “Nigdje na svijetu nisam vidio da knjižnica posluje na leđima dobrovoljaca, pa, kako nam je sve teže poslovati, došao sam potražiti

John Jolić u posjetu HMI-u

pomoć u Hrvatskoj. S tim u vezi došao sam i u HMI jer sam mišljenja da bi nam trebala pomoći kao i Odjel za iseljeništvo pri MVPEI-u. Stoga sam i upriličio sastanke u tim ustanovama. Moramo sačuvati tu knjižnicu jer na cijelom području Ontarija koje je veliko kao pola Europe, nema ni jedne

Knjižnice, osim ove naše. Doduše, crkve imaju određenu literaturu, no zatvorenog su tipa. Sve nam se događa u knjižnici koja je susretište Hrvata i događanja”, naglašava Jolić.

U razgovoru napominje kako u knjižnici imaju i stare časopise koji su izlazili u emigraciji kojih ovdje nema, a također velik broj knjiga pisanih izvan domovine koje bi rado darovali zainteresiranima u Hrvatskoj jer ih oni imaju u više primjeraka. Vjerujemo kako će se zainteresirani javiti, a također da će se iznaći rješenje i pomoći oko održavanja knjižnice. ■

CB Engineer John Jolić, an emigrant now living in Canada, visited the Croatian Heritage Foundation during his visit to the homeland. Jolić has been very active in the Croatian community since coming to Canada in 1968. He currently serves at the post of treasurer at the Croatian library in Mississauga.

VEDRO SLIKANJE SVIJETA

Posebno mi je drago da je upravo Hrvatska, iz koje su u svijet krenuli moj djed, baka i otac, prva europska zemlja u kojoj imam izložbu – kaže Mirana

ljubav i ohrabrenje. Posebno mi je drago da je upravo Hrvatska, iz koje su u svijet krenuli moj djed, baka i otac, prva europska zemlja u kojoj imam izložbu – pojašnjava Mirana.

POVRATAK U SIRAČ

Zapravo, i nije riječ o jednoj nego o tri izložbe: dvije samostalne i jednoj skupnoj. Mirana je od kolovoza do pred Božić 2007. godine drugi put boravila u Hrvatskoj, a izlagala je najprije u zagrebačkoj galeriji Marisall, zatim u osnovnoj školi u Siraču pokraj Daruvara, odakle potječe njena obitelj po očevoj strani, i u prosincu u zagrebačkoj galeriji Karas. Potonju je izložbu organiziralo Hrvatsko društvo likovnih umjetnika i nasloвило je *Tracing our Heritage* (Traganje za našom

baštinom) objedinivši radove troje kanadskih umjetnika hrvatskoga podrijetla; uz Miranu Žuger izlagali su Anna Frlan i John Mlačak. Koliko su dvije izložbe i zanimljive stručne kritike u profesionalnim galerijama Mirani značile kao akademskoj slikarici, dakle profesionalno, toliko joj je izložba u siračkoj osnovnoj školi koju su pohađali još njen djed, baka i otac, imala jak emotivni naboj i poseban svečarski ugođaj.

- To je kraj u kojem i danas živi dosta moje rodbine, a ima ih i u Zagrebu i u njegovoj okolici. Moj djed Vlado, baka Ružica, otac Ivica i njegova sestra, tj. moja teta Dubravka, iz Sirača su otišli krajem šezdesetih godina prošloga stoljeća, a još ih se svi sjećaju, na mojoj izložbi bio je i tatin učitelj iz osnovne škole. Naravno

Kad se pogleda unatrag, u njene najranije dane, nije ni moglo biti drukčije nego - umjetnički: Mirana Žuger, kanadska slikarica naših korijena, prvi je doticaj sa svijetom likovnosti imala i prije nego je prohodala, folklor je počela plesati s tri godine, svirati tamburicu (brač) s deset, a s osam je, kaže, već bila sigurna da će baš slikarstvo biti njen životni odabir.

- Kad sam imala godinu dana, otac je na pod preda me postavio divovski komad papira. Nisam još mogla ni hodati. S vremenom je od mene morao micati kretanje u boji jer sam je počela jesti... Kroz cijelo školovanje likovni je bio moj najdraži predmet i makar mi je učitelj govorio da neću moći biti umjetnica, slikarica, jer da to nije posao od kojega se živi, ja sam znala da će to biti i moj posao, i moj život, i moja ljubav. Roditelji su me podupirali, cijelo vrijeme bili su na mojoj strani, čak mi je i pokojni djed govorio da se hrabro i ustrajno borim za svoje snove, stoga ovu izložbu u Zagrebu posvećujem upravo svojoj obitelji kao zahvalu za svu njihovu

Napisala: **Ksenija Erceg**

da su i oni ponosni na mene, ipak sam ja "iste gore list", a i ja sam ponosna što sam se mogla slikarski predstaviti u kraju o kojemu sam cijelo djetinjstvo slušala priče: o staroj kući, velikom vrtu, potoku koji teče u blizini, o tamburicama koje su svirali... Uvijek mi je zvučalo kao neka pastorala, a kad sam prvi put došla u posjet Hrvatskoj, prije tri godine, uživo mi se učinilo još ljepše i impresivnije nego u njihovim pričama. Oduševio me i Sirač, i Brezovica gdje mi živi teta Jelka, i Zagreb, i Krk, i osobito Dubrovnik... sve što sam dosad uspjela vidjeti - priča Mirana.

ZAIGRANA LIRSKA APSTRAKCIJA

Iz Miranine priče dalo bi se zaključiti da su njeni Žuger i oduvijek bili "živahna" obitelj otvorena za izazove i potragu za boljim životom. Prije djeda Vlade u Kanadu su otišla i njegova braća, djed se najprije zadržao godinu dana u Njemačkoj, potom krenuo preko oceana. U Siraču je bio zapovjednik vatrogasaca, i kino operater, u Ottawi se bavio stolarijom i uređenjem interijera. Otac Ivica studirao je filozofiju i ljudska prava, bavio se sudskim prevođenjem, udrugama za ljudska prava, životnim osiguranjem...sada se bavi literaturom, piše, kampira uz prekrasna kanadska jezera... Miraninu majku, Francuskinju Nicole, koja se danas bavi menadžmentom u gradskoj upravi, konkretno proračunom za kulturu u Ottawi, upoznao je u Kanadi i šarmirao je svojim engleskim izgovorom koji je njoj zvučao kao da ga govori - Francuz!? Komunicirajući na tom francusko-englesko-hrvatskom mišungu zaljubili su se,

oženili i dobili Miranu, Danicu i Nikolu. Mirana je hrvatski jezik najviše učila od bake i djeda, godinu je dana pohađala i hrvatsku školu, a ponešto je naučila i u katoličkoj crkvi. Hrvatski je ples i glazbu učila u KUD-u "Croatoan" kojeg su u Ottawi osnovali i vodili naši iseljenici, tamo je naučila svirati tamburicu i njome se intenzivno bavila sve do polaska na Likovnu akademiju.

Za vrijeme studija slikarstva na "Concordia University" u Montrealu bavila se, i još se bavi fotografijom, a i poviješću umjetnosti u širem smislu. Još kao studentica sudjelovala je na više skupnih izložaba u Montrealu i Ottawi, a već prve godine nakon završetka studija bilježi nekoliko samostalnih i skupnih izlaganja.

Veliki je, a po slikama bi se reklo i blagotvorni utjecaj na njen slikarski izričaj imala mentorica Françoise Sullivan, inače glasovita predstavnica poznate montrealске skupine "Les Automatists", osnovane još u prvoj polovici četrdesetih godina prošloga stoljeća. Mirana je najbliža onome što bi se moglo nazvati lirskom apstrakcijom: slike su joj vedre, zaigrane, prozirne i nekako lelujave, osobno me podsjećaju na Miroa, izdaleka pomalo čak i na Chagalla, što je svakako kompliment. A nije zgoroga spomenuti ni činjenicu da joj se djela nalaze u značajnim privatnim zbirkama u Ottawi, Montrealu i Torontu.

BAREM SVAKE DRUGE GODINE U HRVATSKOJ

- Prve svoje slike prodala sam još kao studentica Likovne akademije, a tako zarađen novac utrošila sam na prvo putovanje u Hrvatsku. Ostala sam tri tjedna; već tada poželjela sam se vratiti i ovdje u Hrvatskoj imati izložbu. I, evo, imala

sam već tri izložbe, više nego sam očekivala. Trudit ću se da barem svake druge godine dolazim, neko vrijeme budem tu, slikam i onda to što napravim ovdje i izložim. U Kanadi sam inače radila i *work shopove*, dakle radionice sa školskom djecom, radila sam i s invalidima, ljudima oboljelima od psihičkih bolesti, podučavala sam umirovljenike crtanju i slikanju... Sve su to zanimljiva iskustva koja čovjeka oplemenjuju i bogate ga novim spoznajama. Naravno, bilo je i konobarenja i sličnih poslića, navikla sam raditi više stvari odjednom i zbog novca i zbog novih iskustava. Ja apsolutno najviše volim slikati, ali teško je živjeti samo od toga. Život je skup, iako moram reći da mi se nakon ovih pet mjeseci boravka u Hrvatskoj čini kako je ovdje čak skuplje nego u Kanadi!

Unatoč svemu, boravkom u Hrvatskoj bila je prezadovoljna, i već počinje štedjeti za treći posjet. Za 2008. godinu ima dogovorene četiri samostalne izložbe u Torontu i Ottawi, a nakon toga možda bude izlagala i u Londonu. Obožava svoj posao, slikarstvo joj je očito najdublji poriv, potreba i njen najpotpuniji izričaj.

- Slikala sam toliko da nisam znala koje je doba godine - Miranina je rečenica koja stoji u katalogu zagrebačke izložbe.

A tek joj je 25 godina! ■

REKORDNI PRIHODI OD CESTARINA

ZAGREB - Na hrvatskim autocestama u prvih je devet mjeseci 2007. zabilježen promet 46,33 milijuna vozila, a prihodi od cestarine (bez PDV-a) iznosili su 1,51 milijardu kuna, objavila je Hrvatska udruga koncesionara za autoceste s naplatom cestarine (HUKA). U odnosu na isto razdoblje 2006., promet je povećan 10 posto. Prihod od cestarine bez PDV-a povećan je 19 posto, a visok je rast zbog otvaranja novih dionica autoceste Zagreb - Macelj, pa nije usporediv s prošlom godinom. Bez novih dionica te autoceste povećanje iznosi 11,5 posto. Prema podacima Huke, hrvatska mreža autocesta iznosi 1140 kilometara, a mrežom gospodare četiri društva: Hrvatske autoceste (789 kilometara), Autocesta Rijeka-Zagreb (146 kilometara), Bina-Istra (145 kilometara) i Autocesta Zagreb-Macelj (60 kilometara).

NAJVEĆE SVJETSKO OKUPLJANJE MASLINARA I ULJARA

SPLIT - Ovogodišnja "Maslina Split", kojoj je domaćin Grad Split, održat će se 23. i 24. veljače u hotelu "Marjan", pod pokroviteljstvom predsjednika Stjepana Mesića te supokroviteljstvom resornih ministarstava i Splitsko-dalmatinske županije. Očekuje se više od 1000 uzoraka ekstra djevičanskog maslinovog ulja, te sudjelovanje istog broja maslinara i uljara, zbog čega se splitski skup smatra najvećom maslinarskom manifestacijom u svijetu. Natjecatelji će stizati iz gotovo svih mediteranskih zemalja.

POČEO MANDAT HRVATSKE U VIJEĆU SIGURNOSTI

WASHINGTON - Od 1. siječnja počeo je dvogodišnji mandat Hrvatske kao nestalne članice Vijeća sigurnosti UN-a koji će, uz dovršetak pristupnih pregovora s Europskom unijom, obilježiti multilateralni aspekt hrvatske vanjske politike u predstojećoj godini. Predsjedavanje Vijećem rotira se mjesečno, po abecednom redu. Predsjedavajuća u siječnju je Libija, jedna od pet novih članica, a Hrvatska bi trebala predsjedati u drugoj polovici 2009.

ZAVRŠETAK MISIJE OEES-A

ZAGREB - Misija Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OEES) u Hrvatskoj zatvorila se 31. prosinca, ali je OEES i dalje ostao u zemlji putem ureda u Zagrebu koji će pratiti suđenja za ratne zločine i izvješćivati o preostalim aspektima provedbe programa stambenog zbrinjavanja. Odluku o službenom zatvaranju Misije nakon 11 godina donijelo je Stalno vijeće OEES-a u Beču sa svih svojih 56 zemalja članica, uključujući Hrvatsku. Odluka se temelji na "ocjeni da je napredak Hrvatske, koji se odnosi na ispunjavanje njezinih međunarodnih obveza obuhvaćenih mandatom Misije, zamjetan i da je Hrvatska uspješno riješila većinu pitanja sadržanih u opsežnom mandatu prema kojem je Misija djelovala", stoji u priopćenju.

OBVEZNO SLUŽENJE VOJNOG ROKA ODLAZI U POVIJEST

ZAGREB - S prvim danom 2008. godine Hrvatska je učinila još jedan krupan korak prema profesionalizaciji svojih oružanih snaga. Umjesto dosad obveznoga, u HV-u se vojni rok služi isključivo dragovoljno. Na početku godine u kojoj se očekuje pozivnica u punopravno članstvo NATO-a, na snagu je stupila i saborska odluka prema kojoj novaci više neće biti pozivani na obvezu služenja. Jednostavnije, na vojnu će obuku samo oni koji to žele; mladići, a prvi put i djevojke koje se izjasne da žele biti ročnici-dragovoljci.

U 2008. SAGRADIT ĆE SE JOŠ OKO 120 KILOMETARA CESTA

ŠESTANOVAČ - U protekle četiri godine, prema službenim podacima, u Hrvatskoj je sagrađeno 320 kilometara autoceste u što je investirano oko 23 milijarde kuna. I sagrađeno je sve ono što je bili predviđeno odnosno planirano. To tvrde i u Upravi Hrvatskih autocesta gdje ističu kako će se taj trend nastaviti i u idućoj godini, odnosno nastaviti će se gradnja novih dionica hrvatskih autocesta i dogradnja postojećih. Tako će se u 2008. godini u Hrvatskoj sagrađiti još oko 120 kilometara autoceste.

VELETRŽNICE RIBE U ZADRU, NA UGLJANU I U BIOGRADU

ZADAR - Izgradnja nove trajektno-putničke luke Zadar u Gaženici u sklopu koje će se sagrađiti ribarska luka i veletržnica ribe započinje ove godine. Prema Prostornom planu Zadarske županije predviđene su osim u Gaženici, veletržnica i u Lamjani na Ugljanu, a i Grad Biograd pokrenuo je zakonsku proceduru za otvaranje veletržnice ribe u industrijskoj zoni. Prednost Zadra je i u izravnoj cestovnoj povezanosti Gaženice s autocestom do Zagreba, a Zadarska županija "najribarskija" je županija na Jadranu. Veletržnice bi ovdašnjim ribarima uvelike trebale olakšati posao, a u samome Zadru riješiti će se nered i preopterećenost koji ponekad zavladaju u gradskoj luci.

Pobjednici prve sinjske "Arambašijade"

"Naša je konoba prepoznatljiva po izvornim jelima sinjskog i dalmatinsko-zagorskog podneblja, napose po spremanju sinjskih arambaša, za što je naš restoran u natjecanju dobio i prvu nagradu", ističe Ante Mažurin

Sinjski restoran poznat kao konoba "Ispod ure" u staroj gradskoj jezgri pokraj župne crkve Čudotvorne Gospe Sinjske, tržnice i budućih velebnih Alkarskih dvora, prepoznatljiv je po ugođaju, bogatoj i kvalitetnoj ponudi domaćih i međunarodnih jela, te pića, korektnim cijenama i ljubaznoj usluzi konobara, i mljeu pučke etnokulturne baštine sinjsko-ce-tinskog podneblja. Taj ugostiteljski objekt, u kojemu je stalno zaposleno između pet i osam djelatnika, mnogi nazivaju i etnomuzejem jer su u njemu, napose na kamenim zidovima, izloženi eksponati među kojima ima čak i izvornijih od onih kakvi su bili predstavljeni i viđeni na nedavnoj velebnj izložbi u zagrebačkim Klovčevim dvorima "Dalmatinska zagora – nepoznata zemlja".

"Naša je konoba "Ispod ure" prepoznatljiva po izvornim jelima sinjskog i dalmatinsko-zagorskog podneblja (kvalitetnom dalmatinskom pršutu, siru, roštilju, koštradini, peki...), napose po spremanju sinjskih arambaša, za što je naš restoran u natjecanju 31. srpnja ove godine dobio i prvu nagradu", ističe vlasnik sinjske konobe "Ispod ure" Ante Mažurin.

Ove je godine potkraj rujna prvi put u Sinju održano natjecanje kuhara u pripravljanju arambaša nazvano 1. sinjskom arambašijadom i pobjednik je bila upravo sinjska konoba "Ispod ure". Ove je godine također Ministarstvo kulture izdalo rješenje o zaštiti sinjskih arambaša, toga poznatoga tradicionalnog jela u gradu podno Kamička. Tako su autohtoni sinjski arambaši i formalno proglašeni zaštićenim hrvatskim nematerijalnim kulturnim dobrom. ■

CB The Ispod ure (Under the Watch) restaurant in Sinj is known for its authentic Sinj and Dalmatian Zagorje region cuisine, above all for the Sinj arambaša dish for which it has received first prize in a competition.

Detalj u sinjskoj konobi Ispod ure

RECEPT ZA ARAMBAŠE, GLASOVITO SINJSKO JELO

Za dobre ukusne arambaše najvažniji je uvjet, uz ostale, kvalitetan kiseli kupus (listovi). Originalni recept za pripravak toga glasovitog sinjskog jela, koje je kušao i austrijski car Franjo Josip I. dok je boravio u Sinju za alkarskih svečanosti, opisan je u poznatoj knjizi "Dalmatinska kuhinja" autorice Dike Marjanović-Radice prije tri desetljeća, no prije nekoliko godina i u knjizi Sinjanina Ante Hrste.

Evo i recepta iz knjižice "Sinjska kuharica", autora Ante Hrste: "jedan (1) kg goveđeg mesa (vrat ili plečka) isjeckati na komadiće. Napraviti pešt. 2 kapule, 4-5 češnjaka luka, 15 dkg dimljene svinjske slanine ili pancete, pola kitice peršina; dodati papar, sol, oraščić i naribati koru jednog limuna. To sve dodati mesu i ostaviti da odleži sat vremena, a zatim zaviti u listove kiselog kupusa. Na dno lonca ili gline bakre staviti komad goveđe kosti, pokriti sitnim kiselim kupusom. Staviti i jednu (1) žlicu konšerve. Po mogućnosti staviti i komad dalmatinskog pršuta ili suhe junetine. Poredati arambaše i prekriti ih kiselim kupusom, a dobro je staviti i nekoliko sudžuka. Potom sve zaliti vodom arambaše u posudi do visine arambaša i na laganoj vatri kuhati dva (2) sata. Služiti arambaše sa suhim mesom, a neka prilog bude pire krumpir".

Sinjski arambaši (priprava)

Ulaz u konobu

Napisao i snimio: **Nedjeljko Musulin**

Moć genetskog koda

Genetski kod Šubića se pritajio u novom – zrinskom imenu. Onda stadoše harati Turci. Pada Zrin. Uzdiže se Ozalj. Zaslužiše Čakovec ...

Gardisti na šibenskim ulicama

Bura je toga dana “napala” Šibenik takvom žestinom da su ljudi koji su se našli na ulicama govorili: - Više ništa nije kao prije, iz kratkih rukava u kapute. Ipak, većina njih, kao i obično, nije propuštala priliku zaputiti se uobičajenim smjerom i ...

- Za ime Boga – ugledavši prizor ispred katedrale, iznenada mi je izletjelo.

Na prekrasnom trgu neobičan prizor: žena gradonačelnica, u renesansnoj haljini, prima prijavak od Zrinske garde. Osjećanje hladne bure sad se pretvorilo u razmišljanje o tim pojmovima: *Žena i Zrinska garda!*

NIKOLA I PETAR – KASTOR I POLUKS

U prvi mah izgledalo je pomalo nevjerojatno. Ti stasiti i odvažni muškarci, s pedigreom slavnog prezimena, i jedna malena žena, o kojoj povijest, barem u

vremenu iz kojega je “stigla”, ne priča one priče koje ženu stavljaju uz bok muškarcima. Ili ...

Prijavak je obavljen. Sablje su u zraku, s ostrim, savijenim dijelom prema naprijed, otklonjene od tijela gardista.

Još samo neka bubanj pozove u napad i otvorit će se stoljeća – pomislih, zagledan u njihove dugačke ljubičasto-crvene jakne, ispod crnih ogrtača.

- Bitka će! – doletje iznenada iz usko-mešane gomile.

- Za ime Boga! – ogłosi se drugi - usred renesansnog Šibenika, ispred šibenske katedrale, simbola moći i stvaralaštva, pa bitka.

Za tren se sve pretvorilo u komešanje. Nemir je poljuljao početnu statiku.

- “Navik on živi – ki zgine pošteno” - odzvanja trgom refren.

- Glave za legendu. Trupla za snagu jednog naroda.

- “Draga braćo, dajem vam na znanje, kad osvane 30. travnja na tisuću i šeste stotine sedamdeset i prve godine dželat

nosi mača okovana, krcnu jednom te pogubi bana, drugi put Krstu Frankopana”.

Misao je u naponu. Zbraja! Tijela Petra Zrinskog i šurjaka mu Frana Krste Frankopana beživotna leže na stratištu u Bečkom Novom Mjestu, a car Leopold I. konačno, nakon 1527, otkako je Hrvatska ušla u sastav Habsburške Monarhije, kontrolira najvažniji dio Hrvatske.

- Luke Kraljevicu i Bakar, Vinodol, Ozalj, Čakovec i ... - čujem dijelove razgovora.

Onda sam se nakratko vratio prezentiranoj stvarnosti. Pogled je na slavnoj zrinskoj šubari, s grbom i znamenitim perom iznad njega. Opet nema bijelih labudovih krila. Crna gavranova raširena su.

- Petar je tipična vojničina, pouzdanik u herojski obiteljski kod – zanio se neki promatrač garde.

- Nikola, pak – uzvraća mu sugovornik – vrstan kolekcionar, veliki diplomat i književnik iznad svega, glava je Zrinske moći u drugoj polovici XVII. st.

Razgovor je stao! Čizme gardista podigoše se u jedinstveni iskorak, desne pa lijeve. Opet je odmak u prošlost:

- Konjanici pa pješaci – više brkajlija sa zakvačenim perom na prednjoj strani šubare.

- Kremenjače, sablje pa helebarde – čuje se rijetko prepoznatljivo u moru nerazgovijetnih glasova.

- U lagumu nesta” velik dio Sigeta – probi se glas.

- Sultanu je 85 – razazna se među nerazgovijetnom vikom.

Gradonačelnica i gardisti

Zrinska garda u Rimu

- Al" njih je devedeset tisuća, na nas...

Vrh sablje u ravnini je oka i ispružene desnice. Konj se iznenada propeo. Vrata se razdvojila. Krv se razlijeva. Teče!

- Junak je – prevodi zarobljeni kršćanin riječi velikog vezira, stojeći iznad glave poginulog Nikole Zrinskog Sigetskog.

- I Sulejman je ... - netko pokušava dodati.

UNIŠTIMO GENETSKI KOD

Odjednom smo se vratili ženi i Zrinskoj gardi, zaustavivši ih u prijavku ispred katedrale, te se još jednom vratismo u davnu prošlost, u vrijeme sutona Trpimirovića - hrvatskih narodnih vladara. Tada se na ovim prostorima, u nedostatku čvrste središnje vlasti, uz prijestolnicu preseljenu u Ugarsku, pojavljuju moćne hrvatske plemićke obitelji. A kad Grgur, u vrijeme kralja Andrije II. Arpadovića, proširi svoje bibrirsko kneštvo do Zadra te postane knez Splita i Šibenika, put prema prevlasti na ovim prostorima bit će otvorena plemićkoj obitelji iz roda Šubića.

Krila! – pogledao sam prema grbu Zrinske garde. – *I Šubići su imali slična. Ta, možda i slavnija obitelj od ...*

Nisam se usudio. Prijavak koji su gardisti podnosili gradonačelnici očito me sve dublje odvlačio u prošlost.

- Slavnoj obitelji Šubića ja Bela IV. – kralj Ugarske i Hrvatske - za pomoć pri nevolji s Tatarima dodjeljujem u nasljednu vlast bibrirsko kneštvo.

I evo, Pavao I. je tu:

- Ban sam Hrvatske i gospodar cijele Bosne.

- Kralju – odzvanja ugarsko-hrvatskim dvorom – i novce svoje kuje.

- Ruši Vam vlast – umeću u uho kralju.

Hrvatska je pred smjenom dinastije. Stara – Arpadovići su slabi, a novi ...

- Kraljevi moraju biti udaljeni kako ne bi uzimali mnogo od vlasti – govorkaju velikaša.

- A Bribirci (Šubići)

- Postavljaju i kraljeve. Već su otišli u Napulj po Karla Roberta iz obitelji Anžuvina.

Kod je jak. Svagdje se osjeća i sve

Šubići – Zrinski

Hrvatsku plemićku obitelj Šubiće vezemo uz Bribir (grad-utvrdu u današnjoj šibensko-kninskoj županiji). Svoj najveći uspon doživljavaju u vrijeme Pavla I. Ali kad njega naslijedi sin Mladen II., Šubići nailaze na prepreku u Anžuvincima – novoj vladalačkoj obitelji na hrvatsko-ugarskome prijestolju. A kad je Ludovik Anžuvinao prisilio Jurja III. Šubića da mu ustupi utvrdu Ostrovcu za Zrin u Slavoniji, "završava" razdoblje Šubića, a među najmoćnije hrvatske plemićke obitelji ulaze Zrinski. Oni će najveću slavu doseći za Nikole Šubića Zrinskog Sigetskog (poginuo kod Sigeta 1566.) i njegovih prauka Nikole (umro 1664.) i Petra (odrubljena mu je glava 1671. nakon što je pokušao pružiti otpor habsburškom centralizmu cara Leopolda I.).

pred tim "stenje". Gdje god se dotaknu, Šubići su moćni, odlučni i razboriti. Kao da im nema kraja ili ...

Pavao je umro 1312. Gotovo po narudžbi drugih hrvatskih velikaša, sad se genetski kod Šubića nudi na dlanu. Svima je prigoda: kralju Karlu Robertu, Nelipićima, Kurjakovićima, Kotromanićima, dalmatinskim gradovima pa i Veneciji, čiji je počasni građanin bio ban Mladen II. (Pavlov sin).

Bitka je kod Blizne, godina 1322., poraz je tu i nestanak, dakako! Još samo neka na scenu stupa Ludovik I. - najmoćniji hrvatsko-ugarski vladar i Juraj III., sin Mladenova brata Pavla II., zamijenit će znamenitu utvrdu Ostrovcu 1347. godine za Zrin u Slavoniji i ...

Samo do novoga ratnog vihora genetski kog Šubića se pritajio u novom – zrinskom imenu. Onda stadoše harati Turci. Pada Zrin. Uzdiže se Ozalj. Zaslužiše Čakovec (1546.), ali ...

RAZBAŠTINJENI

Žena Petra Zrinskog Katarina umire 16. studenoga 1673.; Adam Zrinski, Nikolin sin, pogiba 19. kolovoza 1691. kod Slankamena, metak u leđa; Judita Petronila, Petrova kćerka, predstojnica zagrebačkih klarisa umire 1699.: Jelena, Petrova kći, nakon što je tri godine na konju i sa sabljom u ruci branila od carske vojske ukrajinsku utvrdu Munkács, umire 18. veljače 1703. u turskoj Nikomediji, iste godine, 11. studenoga, u tamnici Schlosseberg u Grazu, umire i njezin brat Ivan Antun. Time je čin razbaštinjenja uspio, barem onaj u materijalnome smislu.

No, 30. travnja 2001. god. održana je osnivačka skupština Udruga građana "Zrinska garda Čakovec", na inicijativu Matice hrvatske iz Čakovca i Udruga Hrvatski zmaj. Zahvaljujući tomu broj poklonika moćnoga genetskog koda množio se iz dana u dan i Zrinska garda sve je poželjnija diljem Lijepe naše, Europe, Amerike i Azije.

Ti stasiti momci, minimalne visine od 180 cm, s 28 kg opreme, prodefilirali su Trabzonom (rodnom gradom Sulejmana Veličanstvenog), Torontom, Rimom, Kninom, Varaždinom, Zagrebom, Bečkim Novim Mjestom, Lurdom, Tucholom, Trsatom i Segetvarom (mjestom pogibije navedenog sultana i Nikole Šubića Zrinskog), pronoseći slavu Šubića – Zrinskih. ■

HRVATSKI SLIKARI IZLAGALI U BARIJU

ITALIJA - U Bariju u sklopu međunarodnog programa Xchange, održana je u prosincu izložba *La Puglia incontra la Croazia*, koja je predstavila radove hrvatskih umjetnika.

Slike su izložili Lidija Filipan, Ana Horvatiček Ivanišević, Marija Javorović Jančić, Zvonimir Jurić, Jaroslav Kaderžabek, Ružica Klaričić, Nina Ladika Čangalović, Dean Lončar, Sonja Milotić Šesto, Darinka Pavlek, Brankica Perhat, Branko Pizzul, Neva Pizzul, Sandra Šesto, Goranka Supin te Martina Vrbanić.

ZVONIMIR OŠTRIĆ U LONDONU PROGLAŠEN KAPETANOM GODINE

LONDON - Kapetan Zvonimir Oštrić prvi je Hrvat dobitnik prestižnog svjetskog priznanja *Kapetan godine 2007.* koje zajedno dodjeljuju Loyd List i Nautical Institut iz Londona. Osim toga, naš je kapetan od Međunarodne pomorske organizacije (IMO) odlikovan medaljom za iznimnu hrabrost u spašavanju ljudi na moru, priznanje mu je dodijelilo i Ministarstvo pomorstva, prometa i veza RH, a i jedan hrvatski dnevnik "za iznimnu hrabrost i humanost na djelu" uvrstio ga je među najhrabrije osobe ove godine u Hrvatskoj. Kapetan Oštrić nagrađen je za izniman podvig spašavanja posade MV "Teklivka" koji se dogodio u ožujku 2006. sedamdesetak milja sjeverno od Port Saïda kada je iz olujnoga mora izvučeno osmoro brodolomnika, a najteže stradaloga među njima kapetan Oštrić osobno je spasio od sigurne smrti skočivši u more jakosti 9 bofora i potpuno crno od mazuta.

OTVORENA IZLOŽBA "DOMINIKANCI U HRVATSKOJ"

ZAGREB - Kulturno i umjetničko naslijeđe koje je Red propovjednika sv. Dominika stoljećima namirivao predstavlja se na velikoj izložbi "Dominikanci u Hrvatskoj", otvorenoj 20. prosinca u Galeriji Klovićevi dvori. Začetnica ideje o izložbi dominikanske baštine je ravnateljica Vesna Kusin. Galerija ju je ostvarila u suradnji s Hrvatskom dominikanskom provincijom Navještenja Blažene Djevice Marije.

Autor koncepcije je akademik Igor Fisković, koji je okupio veliku ekipu stručnjaka. Izložbu je otvorio mr. Božo Biškupić, ministar kulture, koji je napomenuo da i ovom izložbom Galerija Klovićevi dvori nastavlja sustavno okupljati, proučavati, sintetizirati i javnosti predstavljati umjetničko i kulturno blago crkvenih redova koji djeluju na hrvatskom tlu.

VATROGASAC FRANE LUČIĆ BOŽIĆNE BLAGDANE PROVEO KOD KUĆE

TISNO - Frane Lučić, jedini preživjeli vatrogasac nezapamćene kornatske tragedije vratio se pred božićne blagdane kući u Tisno. Franin povratak, nakon gotovo četiri mjeseca boravka u splitskoj bolnici, svi su nestrpljivo očekivali. Frane je stigao u pratnji roditelja u svoju obiteljsku kuću. Nitko u Tisnom nije krio oduševljene zbog Franina povratka kući. "Neka se malo odmori, a onda ćemo mu, u dogovoru s njegovim roditeljima, napraviti veliku feštu; iako nikad nećemo zaboraviti dvanaesticu poginulih vatrogasaca, među kojima su petorica iz našeg malog mista", rekao nam je jedan Franin prijatelj. Jedini preživjeli vatrogasac tako će Božić i Novu godinu provesti u krugu svoje obitelji, najuže rodbine i bliskih prijatelja. Vesela i optimistična narav ovog 23-godišnjaka, studenta zadnje godine Fakulteta elektrotehnike i brodogradnje u Splitu, bit će značajan saveznik u konačnom oporavku mladića koji, ne bez razloga, nosi nadimak Legenda.

OBLJETNICE HRVATSKOG RADIJA VUKOVAR

VUKOVAR - Hrvatski radio Vukovar u prosincu je "Danom otvorenih vrata" obilježio 10. obljetnicu povratka iz prognostva i svoj 50. rođendan. Svi zainteresirani mogli su posjetiti HRV u njihovoj obnovljenoj zgradi u Ulici dr. Franje Tuđmana 13 i upoznati se s procesom stvaranja radijskog programa, a onim najhrabrijima pružena je mogućnost okušati se u ulozi voditelja programa. "Hrvatski radio Vukovar vratio se u svoj grad 23. prosinca 1997. godine, a svojom je djelatnošću značajno olakšao povratak prognanim Vukovarcima, pružajući im informacije vezane uz povratak i život u gradu te im davao potporu u normalizaciji svekolikog života", istaknuo je direktor HRV-a Janoš Kery. Podsjetio je da HRV ima županijsku koncesiju i najslušaniji program na hrvatskom istoku.

Publicistički spomenik ogulinskoga kraja i njegova stanovništva

U nazočnosti velikoga broja zaljubljenika pisane riječi, autorove obitelji, prijatelja i suradnika, knjigu su u velikoj dvorani HMI-a predstavili akademik Petar Strčić, dr. Dragutin Pavličević, dr. Sanja Vulić i sam autor Hrvoje Salopek

Dr. Željko Holjevac, dr. Dragutin Pavličević, dr. Sanja Vulić, Hrvoje Salopek i akademik Petar Strčić

U Hrvatskoj matici iseljenika u srijedu 12. prosinca predstavljena je knjiga "Ogulinsko-modruški rodovi" s podnaslovom "Podrijetlo, razvoj, rasprostranjenost, seobe i prezimena stanovništva ogulinskog kraja", autora Hrvoja Salopeka, izvršnog urednika mjesečnika *Matica*. Dojmljivim pozdravnim slovom svekolikoj se publici obratila Matičina ravnateljica, Katarina Fuček, pohvalivši rad samozatajnog Hrvoja Salopeka, kao i njegov najnoviji uradak. U nazočnosti velikoga broja zaljubljenika pisane riječi, autorove obitelji, prijatelja i suradnika, knjigu su predstavili dr. Dragutin Pavličević, koji je izvrsnim, zanimljivim izlaganjem oduševio nazočne, potom recenzent knjige akademik Petar Strčić, dugogodišnja Matičina suradnica dr. Sanja Vulić i sam autor Hrvoje Salopek, koji je nadahnuto govorio o razlozima pisanja knjige i potrage za korijenima.

Knjiga je nastala autorovim dugogodišnjim bavljenjem ogulinsko-modruškim rodoslovljem, objavljenom već u njegovu prvijencu, knjigom "Stari rodovi Ogulinsko-modruške udoline" iz 1999. godine. "U odnosu na prvu knjigu u ovoj je uz Ogulinsko-modruške udolinu obrađeno i tounjsko područje tako da prošireno područje istraživanja nazivam ogulinski kraj. Uz dodatak obrađenih 148 radova, ova knjiga obrađuje ukupno 197 starosjedilačkih ogulinsko-modruških rodova. Obogaćena je i dodatnim poglavljima i člancima, s podrobnijim istraživanjima i novim, dosad nedostupnim podacima", pojasnio je autor knjige Hrvoje Salopek i dodao: "Želim zahvaliti svima koji su na bilo koji način pomogli pri stvaranju ove knjige, velikoj podršci kolegama iz HMI-a, te posebno svojoj voljenoj obitelji – su-

pruzi Jagodi i sinovima Ivanu i Matku, te kćeri Luciji bez čijeg razumijevanja ovo moje životno djelovanje ne bi bilo moguće. Svima od srca zahvaljujem sa željom da objavljivanje ove knjige smatraju i oblikom osobnoga priznanja. Želja mi je i da ova knjiga postane trajan publicistički spomenik ogulinskoga kraja i njegova stanovništva, kao i svih ljudi koji odavde potječu a žive razasuti diljem Hrvatske i svijeta."

Knjiga na 503 stranice donosi zanimljive iscrpne i stručno obrađene podatke o ogulinsko-modruškim rodovima. Podijeljena je u dva dijela: prvi dio čini ogulinski kraj i njegovo stanovništvo unutar kojega su obrađene teme: Zemljopisni položaj i prirodne osobine, Povijest ogulinskog kraja s posebnim osvrtom na kretanje stanovništva, Govor i imenoslovlje, Osvrt na tradicijski život vojnokrajškog stanovništva, dok su u drugom dijelu obrađeni stari rodovi ogulinskog kraja.

Voditelj promocije bio je dr. Željko Holjevac, autorov konzultant.

U glazbenom dijelu programa nastupili su pjevači i tamburaši iz Ogulina, Tounja, Modruša i Zagorja ogulinskog.

Izdavači knjige su Matica hrvatska Ogulin, Hrvatska matica iseljenika Zagreb i Hrvatsko rodoslovno društvo "Pavao Ritter Vitezović" Zagreb

Recenzent knjige je ugledni akademik, Petar Strčić, dok je grafičko oblikovanje povjereno Zlatki Salopek, a tisak Grafičkom zavodu Hrvatske. Lijepo osmišljenu naslovnicu knjige resi slika Vjekoslava Karasa "Oproštaj serežana". ■

CB The book *The Clans of Ogulin & Modruš* (subtitled *The Origin, Development, Dispersion, Migrations and Surnames of the Inhabitants of the Ogulin Region*) by Hrvoje Salopek, executive editor of *Matica* magazine, was promoted on 12 December 2007 at the Croatian Heritage Foundation building.

Dvorana HMI-a bila je dupkom puna

Napisala: **Željka Lešić** Snimio: **Toni Bukovec**

Hrvatski biser zimi i ljeti

Fužine i zaledeno jezero Bajer

Budući da je od mora udaljen samo pola sata vožnje novom autocestom, pravi je užitek ljeti tijekom dana boraviti na moru, a noćiti u Gorskom kotaru. Zimi je pak za one željne snježnog avanturizma posebno zanimljivo skijati se na Platku, ili otkrivati tajne stoljetnih šuma pod debelim snježnim pokrivačem, a zatim na ugodnoj temperaturi uz more, primjerice u Opatiji, popiti kavu na rivi

Vozeći se često iz Zagreba prema Rijeci razmišljao sam kako moram jednom krenuti starom cestom i bolje upoznati Gorski kotar, jer to već dulje vrijeme planiram, ljeti kako bih se osvježio u ugodnom okrilju stoljetnih šuma, a zimi kako bih uživao u radostima snijega koje su ovdje prisutne kao na razglednicama iz prošlosti.

PLANINSKI BISER

Na poziv starih prijatelja koji drže poznati restoran "Bitoraj" u Fužinama posjećujem ih u njihovu restoranu koji nastavlja tradiciju prvoga fužinskog pansiona "Neda", otvorenog 1933. godine. Budući da su gotovo svi stolovi zauzeti, jasno je da su bili u krivu svi koji su predviđali kako će se nakon otvaranja autoceste Zagreb-Rijeka smanjiti zanimanje turista i putnika namjernika za ljepote Gorskog kotara. Privučeni odličnom gastronomskom ponudom, ljubaznošću

domaćina i ljepotama krajolika, posjetitelji podjednako i ljeti i zimi dolaze u taj biser Hrvatske. Jedinstven užitek u stoljetnim šumama i šetnicama, vožnja biciklističkim stazama, igranje tenisa i atraktivna mjesta za lov, ribolov i planinarenje mamac su za sve koji žele pobjeći od gradske vreve.

Za one koji ne vole vrućinu, zbog ugodnih je temperatura ljeti posebno preporučljivo boraviti u Gorskom kotaru. Tri jezera, Bajer, Lepenica i Potkoš u

okolici Fužina, pružaju pravo osvježanje i kad je nekoliko kilometra južnije ili uz jadransku obalu temperatura viša od 30 stupnjeva. Mjesta toga kraja okružena su gustim šumama, pa su krošnje obojene zelenom bojom odmor za oči i nadahnuće za umjetnike. Šume prošarane davno utabanim stazama i šetnice šetače pretvaraju u berače borovnica i gljivare. Mnogima je najdraže izletište špilja Vrelo, jedna od najstarijih u Europi, pa je tijekom godine posjeti nekoliko tisuća znatiželjnika. Prozvana je i "Postojnom u malom".

Ništa manje nisu privlačna ni naselja u Gorskom kotaru, pa tako i Fužine, koje su smještene 730 metara iznad mora i u jugozapadnome dijelu toga planinskog područja. Okružene su slikovitim planinskih vrhuncima, tišinom stoljetnih šuma crnogorice i ljepotom jezera. Prednost im je dobra prometna povezanost s Rijekom i Zagrebom. Tako je još od doba Austro-Ugarske, kad su nedaleko od Fužina prolazile poznata cesta Karolina i željeznička pruga.

Napisao: **Luka Capar** Snimke: **TZ Delnice (Mirela Srkoč Šenkinc, Željko Stipeć)** i **TZ Fužine**

Špilju Vrelo zovu i malom Postojnom

STANICA PREMA MORU

Kako su od mora udaljene samo pola sata vožnje novom autocestom, pravi je užitak ljeti tijekom dana boraviti na moru, a noćiti u Gorskom kotaru. Zimi je pak za one željne snježnog avanturizma posebno zanimljivo skijati se na Platu, a zatim na ugodnoj temperaturi uz more, primjerice u Opatiji, popiti kavu na rivi. Domaćini su mi otkrili i da se za Fužine zna od početka 17. stoljeća, kao imanju kneževa Zrinskih i Frankopana. Korištenje tog imena vjerojatno je talijanska riječ "fucina" ili njemačka "fussine", uprijevodu visoka peć (talionica). To je moguće, jer se na tim prostorima talila željezna ruda. Nekoliko desetljeća poslije Fužina se spominje kao prenočište. Iako je danas službeni naziv Fužine, stariji stanovnici svoje mjesto radije zovu Fužina.

DOMAĆI I LOVAČKI KULINARSKI SPECIJALITETI

Tu "sitnicu" uopće ne zamjećuju posjetitelji iz cijele Hrvatske i sve više inozemnih gostiju. Najviše ih privlači zanimljiva gastronomska ponuda lokalnih ugostitelja. Jelovnik je uvijek ispunjen domaćim i lovačkim specijalitetima, a deserti pripremljeni od šumskih plodova. Nakon odlične hrane godi šetnja okolicom, pa se iskusni hodači upute i do Liča,

Mrkoplja i Delnica, a navrate i u Lokve, nedaleko od kojih je park šuma "Golubinjak", omiljeno odredište ljubitelja prirode. Obuhvaća pedesetak hektara zaštićena područja ispunjena monolitnim stijenama, a velika livada na ulazu okružena je gustom crnogoričnom šumom.

Skijaška skakaonica kod Delnica

Zoološki vrt u Delnicama

U "Golubinjaku" je i najveća jela u Gorskom kotaru koju nazivaju "kraljicom šume". Visoka je 37 metara, dok joj je promjer debla 140 centimetara. To je područje ukrašeno i skulpturama likovne kolonije koja u Lokvama svake godine ugosti umjetnike željne stvaranja. U parku svakako treba vidjeti Ledenu i Golubnju špilju, pa, ako vas put nanese u Gorski kotar, ne zaboravite posjetiti "Golubinjak". ■

CB Gorski kotar, a highland area in northern Croatia is quickly becoming an ever more appealing destination for domestic and foreign tourists. Visitors can cool off in the pleasant surroundings of centuries-old forests during the summer and the joys of snow in the winter, present here just like on old postcards.

Mrkopalj je kao stvoren za seoski turizam

Božićni koncerti dalmatinskih klapa za Hrvate u Crnoj Gori

U organizaciji HMI-ove podružnice Split i u suradnji s Hrvatskim građanskim društvom Crne Gore, a pod pokroviteljstvom Poglavarstva grada Solina, organiziran je niz božićnih koncerata za Hrvate u Crnoj Gori. Nastupile su dvije klape, i to ženska klapa "Tamarin" i muška klapa "Chorus Cantores", obje iz Vranjica kraj Splita. Klape s bogatim međunarodnim iskustvom, predstavile su svoj sakralni program i mahom su nastupile u katoličkim crkvama. Prvi nastup, bio je u katedrali sv. Tripuna u Kotoru, pred mnogobrojnom publikom, a idući u crkvi sv. Ante u Tivtu. Sljedeći je koncert održan u crkvi sv. Jeronima u Herceg Novom, a s njim se i novoosnovana podružnica Hrvatskoga građanskog društva u tom gradu prvi put službeno predstavila javnosti.

Unatoč hladnoći, pred brojnom publikom u Podgorici, u velebnome zdanju katoličke crkve Presvetog Srca Isusova, koncert je održan u malo neobičnim okolnostima. Usred nastupa muške klape, nestalo je struje, što nije nikoga omelo da se koncert nastavi, dapače, stvorio se poseban ugođaj. Na kraju turneje,

Napisala: **Branka Bezić Filipović**

Branka Bezić Filipović iz HMI-a, Milivoj Rilov, umjetnički voditelj i klape "Tamarin" i "Chorus Cantores" iz Vranjica

dvorana prekrasnog hotela "Princess" u Baru, bila je premala da primi sve koji su htjeli čuti božićni koncert. Klape "Tamarin" i "Chorus Cantores" podarile su Hrvatima u Crnoj Gori koncerte i ugođaj za sjećanje, a i same su se vratile kući ispunjene osjećajem učinjenoga dobra, koje u blagdanskim danima moramo nesebično davati jedni drugima. ■

MANJINSKE VIJESTI

HRVATSKI POP-FESTIVAL DJELATNE ZAJEDNICE HRVATSKIH POLITIČAROV

AUSTRIJA - Ovogodišnji hrvatski pop-festival u organizaciji Djelatne zajednice hrvatskih komunalnih političara Gradišća (DZ) održan je u prosincu u južnogradišćanskom selu Vincjetu. Po ocjeni predsjednika DZ-a, Lea Radakovića ovogodišnji Festival bio je vrlo uspješan ponajprije zbog nastupa popularne pjevačice iz Hrvatske Severine koja je privukla broje posjetitelje iz cijelog Gradišća a djelom i iz susjedne Mađarske i

Slovačke, u to gradišćanskohrvatsko selo. Uz Severinu na Festivalu je nastupila i poznata gradišćanska glazbena skupina PAXI u kojoj pjeva nadarena pjevačica Kristina Ujkica, inače karaševska Hrvatica iz Rumunjske.

PJESMARICA IZ HRVATSKOGA JANDROFA

SLOVAČKA - "Ljeto va jačka" je naslov nove knjige pjesama iz Hrvatskoga Jandrofa, hrvatskog sela nedaleko od Bratislave, koja sadržava 138 tradicionalnih hrvatskih pjesama. Pjesme je kroz dugi niz godina sabirao rođeni Jandrofac Radoslav Janković, koji je inače i zborovođa muškoga pjevačkog zbora Hrvatskoga Jandrofa. Za ovu pjesmaricu Janković je intervjuirao ukupno 19 seoskih pjevača te je koristio desetak knjižica i rukopisa. Pjesme su zapisane s notama i to dijelom s do četiri glasa. Uz to u svakom se poglavlju opisuju običaji i dogodovštine koje su vezane uz spomenute pjesme. Knjigu su financijski potpomogli Ministarstvo kulture Slovačke republike, vlada Republike Hrvatske, Općina Hrvatski Jandrof i Hrvatsko kulturno društvo Hrvatski Jandrof.

Dvadeset i pet godina prošlo je kao tren

U Klubu djeluje knjižnica s velikim fondom knjiga, više od dvije tisuće naslova, održavaju se promocije, susreti, tribine, izložbe, književne večeri, vjerski susreti, djeluju mnoge hrvatske civilne udruge, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe utemeljen 1983. godine itd.

Prije dvadeset i pet godina starinska poljoprivredna zadruga s Đusom Dudašem na čelu na svojoj je skupštini završnog obračuna odlučila udovoljiti molbi pečuških Hrvata, u ime kojih su nastupali Marko Kovačević, Franjo Borš i Stipan Filaković, da svoju zgradu u središtu Pečuha, u Ulici Tamása Eszea br. 3, pokloni tadašnjemu vijeću grada Pečuha kako bi pečuški Hrvati imali svoj dom u kojem bi se okupljali. Danas je ta prekrasna povijena palača u vlasništvu grada Pečuha i djeluje u okviru Pečuškog centra za kulturu čiji je sastavni dio i djelatnost Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe u kojem se održavaju mnogobrojne aktivnosti vezane za život Hrvata u tome gradu i u Mađarskoj.

Djeluje ondje knjižnica s velikim fondom knjiga, više od dvije tisuće naslova, održavaju se promocije, susreti, tribine, izložbe, književne večeri, vjerski susreti, rade mnoge hrvatske civilne udruge, Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe utemeljen 1983. godine, kružok vezilja spomenutoga kluba utemeljen 1985. godine, organiziraju se Hrvatski dani već gotovo 20 godina, adventski koncerti, svete mise na hrvatskom jeziku, vinska natjecanja, proslave Svete Lucije, festivali, posreduju se gostovanja hrvatskih kazalištaraca i još mnogo toga.

Kako reče donedavni predsjednik kluba Augusta Šenoe, koji je 24 godine bio na njegovu čelu, Mišo Hepp, u proteklih 25 godina više od pola milijuna posjetitelja prošlo je kroz prostorije pečuskoga Hrvatskog kluba. Danas je na čelu Kluba Mišo Šarošac koji je već 18 godina zaposlen u Klubu. Na poticaj pečuških intelektualaca, od 3. prosinca 1983. klub nosi ime velikoga hrvatskoga književnika Augusta Šenoe koji se onodobno školovao i u Pečuhu, a čije poprsje krasi klupsko dvorište. O proteklih godinama mnogo toga možemo saznati prolistamo li knjige dojmova koje se nalaze u Klubu s fotografijama i novinskim napisima o tisućama programa koji su se održavali i održavaju se i danas u njemu.

Svečana proslava obilježavanja velikoga jubileja Hrvatskoga kluba i Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe priredena

Đuso Dudaš
i Mišo Hepp

je potkraj prošle godine u predvorju pečuske Hrvatske škole Miroslava Krležje. Došli su mnogi Hrvati, među njima i predsjednik HDS-a Mišo Hepp, konzul gerant Generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Vesna Njikoš- Pečkaj sa svojim suradnicima, ravnateljica Pečuškog centra za kulturu Andrea Brückler Lakner, te glazbeni pedagog Ferenc Várnai koji je godinama pomagao i pomaže rad narečenoga zbora. Program proslave vodila je članica zbora, knjižničarka Hrvatskoga kluba i "motor-pokretač" mnogobrojnih hrvatskih aktivnosti, neumorna Eva Filaković.

Dvadeset i pet godina, kazala je ona, prošlo je kao tren, prolazi čarobnost života, i mladost, i ljubav i svečanost, svi dani i godine nanizali su se u ogrlicu od prekrasnih 25 Bisera, dvadeset i pet godina provedenih u zajednici koja nosi ime Hrvatski klub Augusta Šenoe i Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe. ■

CB The August Šenoa Croatian Club was founded 25 years ago and is the centre of the many social activities of the Croatian community in Hungary. It has a well-stocked library and is a venue for promotions, meetings, round table discussions, exhibitions, literary evenings and religious gatherings; there are also many Croatian civil associations here, including the August Šenoa Women's Choir, founded in 1983...

Ženski pjevački zbor Augusta Šenoe iz Pečuha

Napisala: **Branka Pavić-Blažetin** (Hrvatski glasnik)

Prerani odlazak argentinsko-hrvatske spisateljice Dunje Ozanic

Ugledna argentinsko-hrvatska književnica i slikarica Dunja Ozanic umrla je nakon kratke i teške bolesti u Buenos Airesu 9. prosinca. Dunja Ozanic rođena je 1944. u Zagrebu. Živjela je u Argentini od 1948., nakon izbjegličkih lutanja. Naime, u najranijemu djetinjstvu Dunja je s roditeljima prošla dramatičan put po Austriji, Njemačkoj i Italiji u izbjegličkom valu nakon Drugoga svjetskog rata. U Argentini je bila majka, učiteljica, slikarica i spisateljica. Osim najpoznatijeg i nagrađivanog djela *Guenechena*, napisala je i prozno djelo *Ponovno rođenje* i zbirku pjesama *Samoća*. Dunjina suvremena proza govori u ime svakog useljenika i ostat će trajnim znakom razumijevanja i oprosta, a odiše stilskom ljepotom koju ponajviše resi djetinje jednostavna rečenica koja potiče onu čudesnu iskrenost do bola. Ne zaboraviti, ali oprostiti i ljubavlju graditi

mostove spram različitih ljudi – bilo je Dunjino poslanje.

Dunja Ozanic - izvorna svjedokinja napuštenih nedužnih civila nakon Drugoga svjetskog rata dojmljivo je pisala: *Razumiješ li? Ne smiješ imati povijest, za to što nemaš povijest odgovorna su zbivanja koja su okružila tvoj život. No ja znam da je u dnu svoga dječjeg srca uvijek iznova nastojiš složiti... - Nedvojbeno, svaki je doseljenik, iz svog najpriprostijeg ili najskromnijeg poriva, pridonio oblikovanju toga toliko žučna identiteta, svojstvena svakom prostoru gdje ga je zapalo prebivati. (...) Zato sam tražila, kaže, najjednostavniji i najjasniji način*

da na ovim stranicama ispričam svoju priču, koja je bez sumnje nalik mnogima, ali koju neki nisu nikad upoznali, niti će je ikada proživjeti. Ono što nisam zapisala, prepušteno je mašti...

Uglavnom autobiografski prozni opus Dunje Ozanic čini je njezina kršćanskog sudjelovanja u izgradnji života, gdje osjećaj ukorijenjenosti i osjećaj iskorijenjenosti postaju dionicima u stvaranju ljubavi spram dviju domovina. ■

Napisala: **Vesna Kukavica**

ISELJENIČKE VIJESTI

KOMEMORACIJA ZA DR. FRANJU TUĐMANA U SYDNEYJU

AUSTRALIJA - Hrvati Sydneyja lijepo su popunili veliku dvoranu u HD "Sydney", u Punchbowlu, da bi na taj način odali počast "predsjedniku svih Hrvata" na komemoraciji koju je i ove godine organizirao HDZ - Ogranak Sydney u suradnji s hrvatskom zajednicom Sydneyja. Komemoraciju je vodio Ante Glavor, inače predsjednik HALUD-a. Od strane HD "Sydney", Punchbowl goste je pozdravio predsjednik Jozo Jakšić. Pozdravni govor, posvećen preminulom predsjedniku pročitao je Pero Franov, predsjednik HDZ - Ogranak Sydney. Zatim se vlastitom pjesmom "To je java, to nisu snovi" predstavila Anna Kumarich, talentirana pjesnikinja i tajnica HALUD-a. O Tuđmanu i sjećanja na susrete s njim u Australiji govorili su urednici hrvatskih tjednika - Franjo Harmat ("Nova Hrvatska") i Fabijan Lovoković ("Spremnost").

HRVATSKI KNJIŽEVNICI IZ BIH U SOLOTHURNU

ŠVICARSKA - Na poziv prijatelja kulturnih djelatnosti i Hrvatske katoličke misije u Solothurnu gostovali su potkraj prošle godine sveučilišni profesori i književnici iz BiH Antun Lučić, Krešimir Šego i Miljenko Stojić u središnjoj Švicarskoj. Program je upriličen i povodom 30. obljetnice rada Sveučilišta u Mostaru, ali i kao međuknjiževna suradnja između pisaca iz BiH i Švicarske. Na tribini koju je vodio fra Šimun Šito Ćorić o razvojnem visokom obrazovanju u gradu na Neretvi kao i prinosima Društva hrvatskih književnika Herceg Bosne govorio je Antun Lučić. Šego je osvijetlio područje stvaralaštva za djecu i mlade. Stojić je govorio o intelektualnom procesima, navlastito o Hrvatskom intelektualnom zboru, Hrvatskom leksikografskom institutu u Mostaru te o zastupljenosti i problemima hrvatskih medija u ovdašnjem informativnom prostoru. Ova izlaganja održana je u dvorani za tribine u starom baroknom gradu Solothurnu i susjednom Oltenu, gdje se okupljaju hrvatske obitelji.

Uspješna turneja po Južnoj Americi

Koncertni nastupi naše mlade pijanistice privukli su pažnju mnogih istinskih zaljubljenika u klasičnu glazbu, a iznimno veliki interes za Ivanino umjetničko stvaralaštvo iskazali su brojni potomci hrvatskih iseljenika u ovim trima dalekim južnoameričkim zemljama

Koncert u Buenos Airesu

Koncertnim nastupom u Kazalištu Libertador u Cordobi, održanim 19. prosinca 2007., naša mlada i darovita pijanistica Ivana Marija Vidović završila je svoju uspješnu trodnevnu turneju po Brazilu, Argentini i Urugvaju (27. studenoga - 19. prosinca 2007.).

Osim vrlo zapaženog i posjećenog nastupa u Cordobi, Ivana Marija Vidović nastupila je i u Buenos Airesu, u znamenitom Muzeju hispanoameričke umjetnosti *Isaac Fernandez Blanco*, te u Hrvatskom domu u Montevideu.

Turneju Ivane Marije Vidović po spomenutim južnoameričkim gradovima organiziralo je Veleposlanstvo RH u Argentini, uz pokroviteljstvo Ministarstva kulture RH te uz svesrdnu pomoć

počasnih konzulata RH u Cordobi i Montevideu.

Koncertni nastupi naše mlade pijanistice privukli su pažnju mnogih istinskih zaljubljenika u klasičnu glazbu, a iznimno veliki interes za Ivanino umjetničko stvaralaštvo iskazali su brojni potomci hrvatskih iseljenika u ovim trima dalekim južnoameričkim zemljama.

Trodnevnu turneju Ivana Marija Vidović započela je u Brazilu 27. studenoga debijem u znamenitoj dvorani Villa-Lobos u Rio de Janeiru pri istoimenom Institutu za umjetnost i glazbu na Državnom sveučilištu UNIRIO.

Dva dana poslije, 29. Studenoga, darovita dubrovačka pijanistica održala je recital u dvorani Portugalskog Veleposlanstva u glavnom gradu Braziliji. Koncert je realiziran u korporaciji dvaju veleposlanstava u Brazilu: hrvatskog i portugalskog.

Nakon Brazila, Ivana Marija Vidović

posjetila je Argentinu. Riječ je o njezinoj drugoj turneji po ovoj dalekoj južnoameričkoj zemlji u okviru koje je, uz potporu Veleposlanstva RH u Buenos Airesu i počasnih konzulata RH, održala nekoliko zapaženih koncertnih nastupa.

Prvi je koncert održala 9. prosinca 2007. u Buenos Airesu, u prekrasnom zdanju *Palače Noel* koje je danas sjedište Hispanoameričkog muzeja *Isaac Fernandez Blanco*. Osim toga što Muzej privlači zaljubljenike u hispanoameričku umjetnost, on nerijetko okuplja i brojne ljubitelje klasične glazbe u sklopu glazbenih ciklusa na kojima nastupaju najbolji međunarodni i domaći ansambli i glazbenici. Osim predstavnika diplomatskoga zbora i drugih uglednika iz javnog i kulturnog života argentinskoga glavnog grada, pozivu Veleposlanstva RH odazvali su se i brojni Hrvati iz grada i provincije Buenos Aires. Pozivu Ivane Marije Vidović rado se odazvao i Pablo Covacevich, argentinski gitarist hrvatskog porijekla koji je publici poklonio izvedbu svoje skladbe "*Chorinho a Lola*" i tango "*Nunca tuvo novio*" argentinskog autora A. Bardija.

U glavnome urugvajskom gradu Ivana Marija Vidović predstavila se 12. prosinca koncertom u prekrasnoj dvorani *Sala Patio Colonial de Palacio Santos* u Montevideu, a izrazito uspješnu turneju završila je nastupom u Kazalištu *Libertador* u Cordobi 19. prosinca 2007. ■

CB Our young and talented pianist Ivana Marija Vidović wrapped up her successful three-week tour of Brazil, Argentina and Uruguay (27 November - 19 December 2007) with a concert held on 19 December at the Libertador theatre house in Cordoba.

Ivana Vidović i Fedor Jaugust

Napisao i snimio: **Domagoj V. Prosoli**

OBLJETNICA HKD "FALA" IZ SCHAFFHAUSENA

ŠVICARSKA - HKD Fala iz Schaffhausena već punih četvrt stoljeća Europom i domovinom Hrvatskom, s puno entuzijazma i ljubavi prema folklornom stvaralaštvu hrvatskog naroda, prenosi bogatstvo te nacionalne riznice. Društvo je utemeljeno

1978. godine pri Hrvatskoj katoličkoj misiji kao pjevački zbor, da bi mu se ubrzo nakon osnutka pridružili tamburaši i plesači. HKD Fala danas broji 60 aktivnih članova, a osobiti ponosni su na svoj rad s mladima. Tako se, uz odrasle tamburaše i folklorashe, neumorno radi s mladima, od 9-15 godina.

RASPJEVANI HRVATSKI BOŽIĆ U NEW YORKU

SAD - Hrvatske katoličke obitelji koje žive u najvećoj svjetskoj metropoli, njih oko 12.000 mahom iseljene iz Primorja i otoka Krčke biskupije svake godine slave Božić sa svim elementima tradicijske i duhovne kulture njihova zavičaja. No, najljepše je bilo ipak u crkvi Most Precious Blood u njujorškoj četvrti Astoria gdje je u nedjelju, 23. prosinca održan tradicionalni koncert hrvatskih božićnih pjesma pod naslovom *Raspjevani hrvatski Božić u New Yorku*. Božićni koncert već duži niz godina organizira Hrvatska katolička misija Blaženog Ivana Merza u Astoriji. Pod ravnanjem maestra Drage Bubala nastupili su Chroatian Chorus - New York, članovi Julliard School of Music i mlada Valerija Glavan - sopran iz ove Hrvatske katoličke misije.

PREDSTAVNICI SPLITSKOG SVEUČILIŠTA U KANADI

KANADA - Predstavnici Fakulteta za filozofiju Sveučilišta u Splitu, dekan prof. dr. Josip Milat i voditelj Centra za hrvatske studije u inozemstvu dr. Boris Škvorc, boravili su u Kanadi u prosinca i ondje održali više susreta i razgovora s predstavnicima kanadskih sveučilišta. Cilj im je bio ispitivanje interesa i mogućnosti sustavne podrške postojećim, te pokretanja novih hrvatskih studija u Kanadi. Razgovori su održani s predstavnicima kanadskih sveučilišta, Waterloo i Toronto, te Sveučilišta McGill i Quebec u Montrealu. Na Sveučilištu Waterloo razmotreni su oblici suradnje i pomoći splitskog sveučilišta. Hrvatski jezik se dugi niz godina već nalazi u programu ovog sveučilišta, a budući se sljedeće godine očekuje odlazak u mirovinu prof. dr. Vinka Grubišića, koji je zaslužan za njegovo pokretanje i odvijanje, splitsko Sveučilište će osigurati uvjete za njegov uspješan nastavak. Na Sveučilištu Toronto razgovori na ovu temu vođeni su s čelnicima Ureda za međunarodnu suradnju, kao i s predstavnicima Zaklade za hrvatski studij u istom gradu. Nakon razmatranja rezultata posjeta i obavljenih razgovora, Sveučilište u Splitu će donijeti zaključak kako i gdje je moguće dalje razvijati ovaj program u Kanadi.

"NAŠ GLAS" IZ PARIZA

FRANCUSKA - Nedavno je iz tiska izašao "Naš Glas" glasilo hrvatskih katoličkih misija u Francuskoj. Časopis koji se tiska u Parizu izlazi godišnje dva puta, i to za Božić i za Uskrs, a uređuje ga Mato Antunović. Ovaj božićni broj donosi uz tekstove duhovnog sadržaja i vijesti iz Hrvatskih katoličkih misija u Parizu, Lyonu i Nici. Časopis donosi i spomen na patera Ivana Šumanovića (1922. - 2007.) koji je nakon 2. svjetskog rata živio i djelovao u Francuskoj.

HRVATSKA BOŽIĆNA PRIREDBA U LOS ANGELESU

SAD - U crkvi Sv. Ante u Los Angelesu nakon sv. mise 9. prosinca božićni program su priredili polaznici Hrvatske dječje škole i folklorne skupine *Croatia*. Škola, pod ravnanjem Maje Bistrow, već četvrtu godinu zaredom okuplja djecu od tri do trinaest godina. Trenutno broji 32 djece koja se okupljaju nedjeljom poslije mise. I ove nedjelje, nakon mise koju je predvodio don Vlatko Poljičak, ono što su tijekom godine naučili pokazali su sjajno izvedenim slavonskim pjesmama i plesovima i prigodnim božićnim pjesmama. Njihov nastup nagrađen je ručkom i božićnim darovima. Uz mons. Srečka Diomartića i don Vlatka Poljičaka, Marka Konjevoda iz lože "Stjepana Radića" iz ogranka HBZ-a, priredbi je nazočila i Branka Somen, konzulica savjetnica.

PRIREDBA UČENIKA I UČITELJA HRVATSKE NASTAVE U BADEN-WÜRTTEMBERGU

NJEMAČKA - Ususret božićnim i novogodišnjim blagdanima, učenici i njihovi učitelji Hrvatske nastave u Baden-Württembergu, pripremili su dojmljivu literarni-likovnu izložbu *Pjesnici stihom, učenici slikom* posvećenu hrvatskim pjesnicima. Izložbu je otvorila generalna konzulica, dr. Vera Tadić koja je tom prigodom pozdravila veliki broj učenika, roditelja i učitelja, naglasivši pritom da su više od jedne trećine učenika HN iz cijelog svijeta, upravo učenici koji žive u Baden Württembergu. U glazbeno-scenskom programu nastupila je plesna skupina iz koordinacije Mannheim, a učenice iste koordinacije izveli su i igrokaz "Kokoš kod frizera". U glazbenom dijelu programa nastupio je mješoviti zbor Hrvatske kulturne zajednice Waiblingen, te Ivana Šuljić, učenica koordinacije Mannheim. Nastupili su i učenici koordinacije Ulm igrokazom "Božić u Slavoniji".

BOŽIĆNI DOMJENAK U BRAZILJI

BRAZIL - Tridesetak članova hrvatske iseljeničke zajednice u Braziliji prisustvovalo je 19. prosinca božićnom domjenku Hrvatskog veleposlanstva, uz brojne uglednike, brazilske parlamentarce i senatore te djelatnike Veleposlanstva i članove njihovih obitelji. Blagdanskim druženju nazočili su i Moacirom Micheletto, predsjednik parlamentarne skupine Brazil – Hrvatska te Osmar Serraglio, zamjenik predsjednika brazilskog Zastupničkog doma. Prigodnim govorom prisutnima se obratio hrvatski veleposlanik Rade Marelić izrazivši zadovoljstvo dobrim odnosima obiju zemalja koji se i nadalje unaprjeđuju. Na domjenku je među hrvatskim iseljenicima bilo i mnogo mladih koji su se zanimali za učenje hrvatskog jezika i studiranja u domovini.

POSJET HRVATIMA U PHOENIXU

SAD – Hrvatski konzul Ante Barbir za vrijeme svog posjeta Arizoni susreo se u prosincu u Phoenixu s predstavnicima hrvatske iseljeničke zajednice. Ondje živi oko šest tisuća iseljenih Hrvata i njihovih potomaka koji se redovito okupljaju u Hrvatsko-američkom klubu (1954.). Generalni hrvatski Osim Kluba koji djeluje više od pedeset godina, u Phoenixu djeluje i društvo *Mladi Hrvati – organizacija hrvatske mladeži Arizone*, kao i nogometni klub Croatia Phoenix Soccer Club (1977.). Tijekom boravka konzul se susreo s djecom koja uče hrvatski jezik, bio je i na večeri kod uglednog člana hrvatske zajednice Miljenka Mikea Božičevića na kojoj se okupilo pedesetak uvažanih članova i aktivista. Nakon mise koju je održao losangeleski župnik don Mate Bižaca, Barbir se prigodnim govorom obratio okupljenim Hrvatima te sudjelovao na svečanosti u Hrvatsko-američkom klubu u Phoenixu.

Hrvatski Božić u Chicagu

Sva djeca bila su odjevena u narodne nošnje, odnosno božićne kostime, a priredbe su pripremali učitelji škola, uz pomoć učitelja folklornih grupa, tamburica. Priredba je okupila oko 350 gostiju

Hrvatska dopunska škola *Kardinal Stepinac* iz Chicaga organizirala je božićnu priredbu na hrvatskome jeziku u koju su bila uključena sva djeca od predškolske dobi do osmog razreda, te kolo grupa *Stepinac*.

U prigodnom programu izvedena je hrvatska i američka himna, slet božićnih pjesama i recitacija, te plesovi Ladarke, Lipa Anka, Staro sito, Hajd' na lijevo, Međimurje. Pokazan je video-zapis i održano čitanje djece 7. i 8. Razreda tekstova o božićnim običajima u Hrvata. Kolo grupa *Stepinac* izvela je ples Srijem, a tamburaši slet zagorskih melodija. Goste je pozdravio predsjednik Hrvatske škole Ivo Kosir, a program su vodile Ljubica Jukić i Josipa Galić. Sva su djeca bila odjevena u narodne nošnje, odnosno u božićne kostime, a priredbe su pripremali učitelji škola, uz pomoć učitelja folklornih grupa, tamburica. Priredba je okupila oko 350 gostiju.

U Muzeju znanosti i industrije 23. prosinca održana je 66. priredba "Christmas Around the World-Holidays of Light" na kojoj tradicionalno sudjeluju i hrvatske folklorne grupe, koje se svake godine naizmjenično mijenjaju u organiziranju programa nastupa. Ove godine nastup je organizirala tamburaško-plesna grupa *Srca Isusova* s Bunjevačkim kolom, a svi zajedno s djecom iz hrvatske osnovne škole pjevali su naše božićne pjesme. Program je vodila Vesna Marušić. Na priredbi "Christmas Around the World-Holidays of Light" izloženi su božićni borovi 50 država, a svaki bor okićen je tradicionalnim dekoracijama. Hrvatski bor kitili su članovi tamburaško-plesne grupe *Srca Isusova*. Priredbi je, uz velik broj Hrvata, bilo nazočno i dosta stranaca koji su se zatekli u Muzeju.

U Chicagu su na javnim mjestima okićena tri božićna bora – bor na Navy Pieru okitila je folklorna grupa *Hrvatska loza*, bor u Uredu glavne rizničarke Cook županije okitilo je *Društvo Hrvatska žena*, a bor u Muzeju znanosti i industrije grupa *Srca Isusova*. Hrvatska generalna konzulica i osoblje GK-a prisustvovali su objema priredbama. ■

Napisala: **Zorica Matković** Snimio: **Ivan Mlinarić**

JUBILARNA GODINA BL. ALOJZIJA STEPINCA I MARINA DRŽIĆA

ZAGREB – Hrvatska kulturna zaklada (HKZ) proglasila je 2008. – jubilarnom godinom blaženog Alojzija Stepinca i Marina Držića. Blaženi Alojzije Stepinac rođen je u Brezariću pokraj Krašića 8. svibnja 1898., a umro je u Krašiću 10. veljače 1960. Zagrebačkim nadbiskupom proglašen je 7. prosinca 1937. Osuđen je na političkom procesu 11. listopada 1946. na 16 godina zatvora. Robijao je u leopoldovskoj tamnici do 5. prosinca 1951. Imenovan je kardinalom Svete Rimske Crkve 29. studenog 1952. U Krašiću je zatočen do smrti. Najveći

hrvatski komediograf Marin Držić Vidra rođen je u Dubrovniku 1508., a umro je 2. svibnja 1567. u Veneciji gdje je i pokopan u crkvi sv. Ivana i Pavla.

DILJEM HRVATSKE PROSLAVLJEN BOŽIĆ

ZAGREB – Nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić predvodio je u prepunoj zagrebačkoj katedrali tradicionalnu misu polnoćku. "Noćas se u ovu našu zagrebačku katedralu, kao i u sve crkve naše domovine Hrvatske i cijelog svijeta, slijevaju želje i osjećaji svih onih koji pate, traže, nadaju se, bore se, muče i iskreno vole. Mojom biskupskom i našom zajedničkom molitvom budimo glas svakog ljudskog bića od Boga ljubljenoga, što znači svekolikog napaćenog, izmučenog i strahom pritisnutog čovječanstva", kazao je kardinal. Svima nazočnima, među kojima su bili i predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks te zagrebački gradonačelnik Milan Bandić, kardinal Bozanić čestitao je Božić.

SJEĆANJE NA VELIKOG PAPU

RIJEKA – Pastoralni centar Trsatškog svetišta "Aula pape Ivana Pavla II.", vrijedan desetak milijuna kuna, čija je gradnja počela potkraj 2006., u funkciji će biti od 5. lipnja ove godine, kada se u Rijeci obilježava peti godišnjica trećeg i ujedno zadnjeg pastoralnog pohoda pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj. Podsjetimo, za petodnevni boravak u Rijeci papa Ivan Pavao II. blagoslovio je temeljni kamen, a voditelj i idejni začetnik gradnje tog objekta je bivši gvardijan Svetišta fra Serafin Sabol. Ovih dana radovi su intenzivirani – crijepom se pokriva krov, postavlja se grijanje, ventilacija i keramika. Autori projekta su poznati riječki arhitekti Saša Randić i Idis Turato. Objekt će biti trajan spomen na povijesni posjet pape Ivana Pavla II. Trsatskom svetištu, 8. lipnja 2003.

TRADICIJSKI OBRTE I VJEŠTINE NA JEDNOM MJESTU

KUMROVEC – Centar za tradicijske obrte i vještine u Muzeju "Staro selo" u Kumrovcu otvorila je u prosincu krapinsko-zagorska županica Sonja Borovčak. U novootvorenom Centru bit će pohranjena baza podataka o tradicijskim obrtnicima i nositeljima tradicijskih vještina i znanja na području Krapinsko-zagorske županije. Ta baza je plod opsežna terenskog rada koje djelatnici Centra provode nekoliko mjeseci. Svrha osnivanja i postojanja Centra je da prikupljeni podatci budu obrađeni i lako pretraživi po različitim kategorijama. Budući korisnici, stručnjaci u području tradicijske baštine, kulturnog turizma, ali i turističkog sektora uopće, moći će u Centru pronaći pogodne izvore za razvoj svojih programa i turističke ponude.

HRVATSKA NA TRGOVIMA DOČEKALA 2008.

Najviše hrvatskih građana na otvorenom je u najluđoj noći ispratilo Staru i dočekalo Novu, 2008. godinu. Najveselije je i ove godine bilo na gradskim trgovima, ali i u hotelima, izletištimama te planinarskim domovima u kojima se također okupio veliki broj domaćih i stranih gostiju. Mnogobrojni Zagrepčani i njihovi gosti Novu 2008. dočekali su na otvorenom, na Trgu bana Jelačića uz grupe Connect, Jurica Pađen & Aerodrom, orkestar zagrebačkog kazališta Komedijski solisti, te Novi fosili. Desetak tisuća Splitskana novu godinu prvi put je dočekalo na novoj Rivi. U 2008. uvela ih je popularna grupa Colonia, koja je s grupom Magazin uveličala doček Nove godine na Rivi.

NAJBOLJE NOVE HRVATSKE RIJEČI

ZAGREB – Časopis za kulturu hrvatskoga književnog jezika "Jezik" ponovno provodi natječaj za najbolju novu hrvatsku riječ, koji je prošle godine izazvao veliko zanimanje javnosti i dobar odaziv "kovača" riječi. Na prošlom, a ujedno i prvom natječaju pobjedu je odnijela riječ "uspornik" (ležeći policajac), drugi je bio "smećnjak" (kontejner za smeće), a treće "raskruže" (kružni tok). Među riječi koje su tada pristigle na natječaj bile su i svemreže (internet), hrvatistika (kroatistika), istinomjer (poligraf), pržilo (friteza), sučelište (talk show), skrbnina (alimentacija)... Kao što je uočljivo na tim primjerima, riječi ne moraju biti svježe skovane, već je dovoljno da do sada nisu zabilježene ni u jednome hrvatskom rječniku.

Perjanica hrvatskoga egzilantskog tiska

Publicistkinja Ivona Dončević bila je glavna urednica kultnog časopisa hrvatske političke emigracije koji je izlazio na njemačkom jeziku *Kroatische Berichte* (1976.-1990.) u nakladi Zajednice za proučavanje hrvatskih pitanja u Mainzu i prva je uspostavila suradnju hrvatskih egzilanata s Paneuropskom unijom

Sretan Vam 90. Rođendan, poštovana Ivona, u ime svih djelatnika Hrvatske matice iseljenika i u moje osobno ime. Želim Vam da u zdravlju i veselju Vaše obitelji i bližnjih te prijatelja i suradnika s kojima i danas, unatoč visokim godinama, pridonosite prosperitetu Lijepe naše – proslavite rođendan u Njemačkoj, kaže se u rođendanskoj čestitci perjanici hrvatskoga egzilantskog tiska Ivoni Dončević, koju je uputila ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Katarine Fuček. Među mnoštvom čestitki izdvajamo još i čestitku Paneuropske unije, s kojom je Ivona Dončević prva uspostavila suradnju u ime hrvatske političke emigracije.

Publicistkinja Ivona Dončević, rođ. Maixner (Zagreb, 20. prosinca 1917.), diplomirala je na Visokoj školi za socijalne znanosti i novinstvo u Parizu. Godine 1945. odlazi u Italiju, a potom u Argentinu. Od 1966. živi u Njemačkoj, gdje se uključila u kulturni i politički rad tamošnjih uglednih hrvatskih ljudi. Ivona Dončević jedna je od pokretača kultnoga emigrantskog časopisa *Kroatische Berichte*. Bila je dugogodišnja odgovorna urednica toga uglednog časopisa.

Časopis *Kroatische Berichte* izlazio je u Mainzu na njemačkom jeziku (1976.-1990.). *Kroatische Berichte* izdavala je Zajednica za proučavanje hrvatskih pitanja u Mainzu.

Časopis je osvajao čitateljsku publiku ne samo među Nijemcima nego i predstavnicima drugih naroda jer je uređivačka strategija u tom časopisu primjenjivala diplomatski stil pisanja, način koji je bio na razini njemačkoga, a onda i europskoga načina izražavanja.

Časopis je upućivan na adrese širom svijeta u sve bitne svjetske biblioteke, pa čak i u Moskvu, Beograd, Peking, u Japan. Uredništvo ga je slalo svim njemačkim i europskim političarima, bez obzira na njihova politička stajališta. Preko *Kroatische Berichte* uspostavljeni su prvi bitni kontakti s europskim parlamentom, najprije s Paneuropskom unijom u Njemačkoj, što je zasluga gospođe Dončević. U suradnji s Ottom von Habsburgom i drugim uglednicima došlo je do prvih posjeta hrvatskih intelektualaca i političara, kako iz emigracije, tako i iz Hrvatske u Strasbourgu. Kad je osnovana hrvatska država, uredništvo je prestalo objavljivati *Kroatische Berichte*, vjerujući da je sada na hrvatskoj državi da preuzme teret vlastita predstavljanja i promicanja. Posljednji broj *Kroatische Berichte* izašao je nakon prvih višestranačkih izbora. No, možda bi bilo bolje da časopis nije prestao izlaziti 1990. godine, jer nikad nije stvarno nadomješten.

Tomu se mišljenju priklanja i ugledni hrvatski publicist iz Nje-

Ivona Dončević, rođ. Maixner (Zagreb, 1917.)

mačke Gojko Borić, koji je također bio dio snažne intelektualne elite u emigraciji. - U prvom uredništvu časopisa "*Kroatische Berichte*" bili su Ivona Dončević, Tomislav Micić, Stjepan Šulek, Ernest Bauer i Gojko Borić. Časopis je u početku bio vrlo skromna izgleda, no uskoro je postao prava tiskana revija s političkim, gospodarskim i kulturnim raščlambama, komentarima i dokumentacijama. Časopis je prestao izlaziti uspostavljanjem suverene Republike Hrvatske kao što je prestalo djelovati i Hrvatsko narodno vijeće, a to sam smatrao štetnim, jer je hrvatska dijaspora i dalje ostala živjeti tamo gdje sad živi, dok Hrvatska još nema tjednika na njemačkom ili engleskom što imaju sve tranzicijske zemlje, rekao je Dončevićin suborac za hrvatsku neovisnost Gojko Borić. ■

CB Croatian emigrant publicist Ivona Dončević has celebrated her 90th birthday. She served as editor-in-chief of *Kroatische Berichte* a cult German-language magazine published in the Croatian political emigration from 1976-1990.

Napisala: **Vesna Kukavica**

Budući hram kulture u Mundimitru

Svećenik blagoslivlja palaču

Klapa "Ježinac" iz Splita i gradonačelnik Sammartino

U moliškohrvatskom nase-lju Mundimitru 7. pro-sinca svečano je otvorena neka vrsta Književnoga kruga, kako su ga oni nazvali, *Caffe linguistico letterario* u palači De Aloysio, koju je tamošnja općina otkupila od vlasnika i renovirala. Predviđeno je da taj prelijepi prostor ubuduće okuplja Moližane i bude njihov hram kulture u kojemu će se održavati izložbe, ali moći i posuditi knjiga na standardno-

Napisala: **Branka Bezić Filipović**

me hrvatskome jeziku i moliškohrvat-skom ili, kako se to tamo kaže, "na našo".

Caffe Linguistico letterario otvorio je gradonačelnik Sammartino i blagoslovio župnik crkve sv. Lucije u prisutnosti brojnih mještana, kao i uglednika iz su-sjednih sela. Otvaranje je bilo upotpun-jeno hrvatskom pjesmom u izvođenju klape "Ježinac" iz Splita, kojoj se na kraju pjevajući pridružila i publika.

Planira se da stropove palače oslika splitski slikar Zoran Karmelić, pa da i na taj način ostane spona s domovinom koju su moliški Hrvati napustili prije 5

stoljeća.

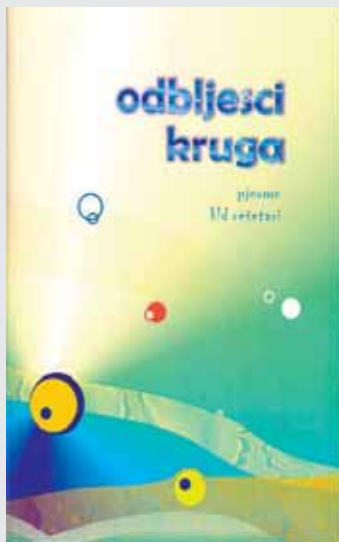
Iduća dva dana, nakon otvorenja, održan je Prvi međunarod-ni kongres restauratora, na kojemu su uz domaće, izlagali i stručnjaci iz Hrvatske Miljenko Domljan, Višnja Bralić i Katari-na Kusianović.

Sve je ovo rezultat dugogodišnjih napora i ulaganja Zaklade Agostina Piccolli i Počasnog konzulata Republike Hrvatske da svi Hrvati u Moliseu prepo-znaju potrebu za očuvanjem kulturnog identiteta na tim prostorima, gdje ih je sve manje, a za njih se sve više čuje. ■

MANJINSKE VIJESTI

PEČUŠKI BOŽIĆNI KONCERT SA "GAZDAMA"

MAĐARSKA - Ovogodišnji tradicionalni božićni koncert u Pečuhu, održan je 15. prosinca u dvorani Medicinskog fakulteta koja je bila dupkom puna gledatelja iz svih krajeva južne Mađarske. Organizatori koncerta bili su Hrvatsko uredništvo MTV-a, Hrvatsko kazalište i Generalni konzulat RH u Pečuhu. U programu koncerta, kojeg je vodio Mišo Balaž, nastupili su: ženskog pjevački zbor Korijeni iz Martinaca, učenici 3. razreda hrvatske škole u Pečuhu, ženski pjevački zbor Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe u pratnji Orkestra "Vizin". Među inima, priredbi su nazočili Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Ivan Bandić, veleposlanik RH u Budimpešti, konzul gerant Generalnoga konzulata RH u Pečuhu Vesna Njikoš Pečkaj. Zvijezde pečuške večeri bio je tamburaški sastav "Gazde" iz Zagreba.

"ODBLJESCI KRUGA" U PEČUHU

MAĐARSKA - Književno likovno društvo "REŠETARI" iz Rešetara predstavilo je svoj zbornik pjesničkih radova "Odbljesci kruga" u Pečuhu. Knjiga je izdalo Društvo uz pokroviteljstvo Hrvatske matice iseljenika i Brodsko-posavske županije i pomoć Općine Rešetari i županijske TZ. Promocija je održana sredinom prosinca u prostorijama Hrvatskog društva "August Šenoa". Ovogodišnji zbornik radova pjesnika iz domovine i iseljenič-tva, koji su se okupili u rujnu na Rešeta-račkom susretu pjesnika u slavonskim Rešetarima, predstavili su: mr. Stjepan Blažetin, profesor na Sveučilišta u Peču-hu, mr. Ivan Slišurić, književnik iz Nove Gradiške i urednik Ivan De Villa.

Tri kralja - Bogojavljanje

U mnogim se mjesnim govorima sam blagdan 6. siječnja zove *Vodokršće* (npr. bački Hrvati, Borovica kraj Vareša u Bosni, Župa dubrovačka, Barilovečki Cerovac kraj Duge Rese, Trpanj na Pelješcu, otok Drvenik, *Vodokaršće* (Jelsa na Hvaru, Komiža na Visu). To se ime susreće i u množinskom obliku *Vodokršća* (otok Zlarin, Brusje i Stari Grad na Hvaru, Blato na Korčuli). Budući da je Isusa krstio sv. Ivan, u Lišanima Ostrovičkim taj se blagdan zove *Ivan Vodokrst* (i *Vodokršće*), a u Karaševu u Rumunjskoj *Krstovdan*

Poklonstvo triju mudraca s istoka djetetu Isusu, tj. objavljenje Sina Božjega poganima koje su ta tri mudraca predstavljala, Katolička crkva slavi 6. siječnja. Pučka imena toga blagdana vrlo su često motivirana biblijskim opisom dolaska tih triju mudraca ili triju kraljeva. To je ujedno u hrvatskome puku najčešće ime spomenutoga blagdana, a susreće se u različitim varijacijama, npr. *Tri kralja* (Olas u mađarskom dijelu Baranje, bački Hrvati, Sikirevci i Varoš u Slavoniji, Luč u Baranji, usorski kraj u Bosni, Župa dubrovačka, Tivat u Boki kotorskoj, Vinišća kraj Trogira, Tkon na Pašmanu, Sali na Dugom otoku, Ceranščina u srednjoj Istri), *Tri krala* (Sesvete kraj Zagreba), *Tri krajla* (Đurđevac u Podravini), *Tri kraja* (Podravske Sesvete, Orebić na Pelješcu, Lastovo), *Tri kroja* (Komiža na Visu). U mnogim se čakavskim govorima, ili pak u govorima s čakavskom osnovicom, to ime ostvaruje u obliku *Tri kralji* (npr. Novalja na Pagu, većina govora na otoku Krku, ogulinsko Zagorje, okolica Ozlja, gradišćansko-hrvatski govori oko Željezna, Čunovo i Jandrof u Slovačkoj), *Tri kraji* (Sveti Vid na Krku, Grobnik, Pinkovac u Austriji, gradišćansko-hrvatski govori Dolinaca u Austriji i Mađarskoj). Rjeđa je inačica *Tri kralje* (Bielo Selo u Austriji, Novo Selo u Slovačkoj), odnosno *Tri krale* (pomurski Hrvati u Mađarskoj).

U katoličkim je kalendarima obično zabilježeno i ime *Bogojavljenje*, koje također označuje objavu Boga poganima, ali to liturgijsko ime uopće nije prihvaćeno u puku. Staroslavenizam *Bogojavljenje* uobičajen je u Pravoslavnoj crkvi, a isto tako i grecizam *Epifanija*, prema grč. *epifáneia* (u značenju pojava, pokazivanje). Iznimno se to ime pojavljuje i u hrvatskim

mjesnim govorima, pa se npr. u gradu Krku usporedo rabe pučka imena *Pifanija* (prema tal. *Epifania*) i *Tri kralji*.

Još jedan biblijski događaj Crkva je slavila 6. siječnja, a to je krštenje Isusovo na rijeci Jordanu (koje se danas slavi u nedjelju nakon Triju kraljeva). U spomen na taj događaj blagoslivlje se voda navečer uoči samoga blagdana. Zato se u Novigradu kod Zadra dan 5. siječnja zove *Vodokrst*, a 6. siječnja *Tri kralja*. Međutim, u mnogim se mjesnim govorima sam blagdan 6. siječnja zove *Vodokršće* (npr. bački Hrvati, Borovica kraj Vareša u Bosni, Župa dubrovačka, Barilovečki Cerovac kraj Duge Rese, Trpanj na Pelješcu, otok Drvenik, *Vodokaršće* (Jelsa na Hvaru, Komiža na Visu). To se ime susreće i u množinskom obliku *Vodokršća* (otok Zlarin, Brusje i

Stari Grad na Hvaru, Blato na Korčuli). Budući da je Isusa krstio sv. Ivan, u Lišanima Ostrovičkim taj se blagdan zove *Ivan Vodokrst* (i *Vodokršće*), a u Karaševu u Rumunjskoj *Krstovdan*. Ime *Vodokršće* zabilježili su i stariji hrvatski leksikografi (Belostenec, Voltić, Stulić i dr.), a od tih, starijih hrvatskih leksikografa preuzeo ga je Vuk Karadžić u svoj srpski rječnik, s naznakom da ga rabe katolici, ali da su ga od njih preuzeli i neki pravoslavni. Zato nije točan podatak u *Razlikovnom rječniku* Vladimira Brodnjaka (Zagreb, 1993.), u kojem su *Bogojavljenje* i *Sveta tri kralja* hrvatska blagdanska imena, a *Vodokršće* se smatra srpskom riječju iz pravoslavne terminologije. Navedeni primjeri jasno pokazuju da je *Vodokršće* hrvatsko katoličko blagdansko ime. ■

Napisala: **Sanja Vulić**

ISELJENIČKA MLADEŽ NJEGUJE HRVATSKI JEZIK

Iseljenička mladež pridružuje se, u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, jedinstvenom jezičnom natjecanju koje je u domovini pokrenula emisija *Navrh jezika* Hrvatske televizije, a radovi se primaju do sredine travnja ove godine

Jezik hrvatskih medija u zemlji i inozemstvu tema je jezičnog natjecanja koje je pokrenula urednica u programu za mlade Hrvatske televizije Ljubica Benović. Emisija *Navrh jezika* za mlade Hrvatske televizije želi popularizirati hrvatski jezik. Emisija je pokrenula, među ostalim, projekt *Volim hrvatski*. Prošle školske godine proveli smo jezično natjecanje s temom javnih natpisa. U natjecanju su sudjelovali učenici osnovnih i srednjih škola i nastavnici hrvatskoga iz cijele Hrvatske, a radove su nam slali i učenici iz Bosne i Hercegovine. Učenici su nam poslali snimke dvije i pol tisuće javnih natpisa i svoje komentare tih natpisa. Ove će godine u našem natjecanju sudjelovati učenici i iz Republike Hrvatske i iz inozemstva zahvaljujući suradnji s Hrvatskom maticom iseljenika. Matica će okupiti jezične i literarne grupe iz hrvatskih dopunskih škola iz iseljeničstva od Sjeverne i Južne Amerike do Australije i Europe. Posebno pozivamo roditelje i nastavnike iz hrvatskih razreda iz zemalja u kojima žive hrvatske autohtone manjine u europskim zemljama poput Mađarske ili pak Srbije, Italije, Rumunjske i Austrije da se jave na jezični natječaj do 15. travnja 2008. Zajednički nam je cilj medijski predstaviti bogatstvo posebnosti jezika koji je naše vlasništvo, a i dio je svjetske kulturne baštine – kazala je Urednica Ljubica Benović.

Trenutno hrvatski jezik i kulturu diljem planeta uči 6760 učenika i oko 1200 studenata u desecima dopunskih škola i 33 službena razmjenska lektorata hrvatskoga jezika i književnosti te dva centra za hrvatske studije – koje želimo uključiti u jezično natjecanje s temom

Napisala: **Vesna Kukavica**
Snimio: **Žorži Paro**

medija u zemlji i hrvatskome iseljeničtvu. Matica je s programom za mlade HTV-a ostvarila uspješnu suradnju u prikazivanju dokumentarnih filmova o hrvatskim piscima pa se nada da će i ovaj projekt jezičnog natjecanja imati odjeka među hrvatskom mladeži koja je zainteresirana za materinski jezik, naglasila je ravnateljica Hrvatske matice iseljenika Katarina Fuček. Polaznici nastave hrvatskoga jezika u inozemstvu vrlo su različitih jezičnih kompetencija: od onih kojima je hrvatski jezik materinski, govornika kojima je hrvatski drugi i strani jezik pa do govornika koji su dvojezični ili trojezični. Prateći trendove uočavamo sve više polaznika koji hrvatski jezik uče kao strani – čak i među djecom hrvatskih iseljenika, kazala je gospođa Fuček. Iz tih

Natječaj **VOLIM HRVATSKI**

Natjecateljska pravila

- U natjecanje Volim hrvatski mogu se uključiti:**
 - a) učenici viših razreda osnovne škole i srednjih škola te učenici hrvatskih škola u inozemstvu
 - b) školske izvannastavne skupine, poput jezične, literarne, novinarske i sl.
- Natjecanje obuhvaća praćenje i komentiranje jezika medija:**
 - a) novine
 - b) internet
 - c) radio
 - d) televizija
- Rok: radovi se šalju do 15. travnja. 2008.**
- Mogu se slati u obliku:**
 - a) fotografije s pisanim objašnjenjem
 - b) DVD-a s objašnjenjem
 - c) VHS – vezano za televiziju, s objašnjenjem
 - d) elektroničkom poštom
- Ocjenjuje se:**
 - a) broj komentara
 - b) važnost jezične situacije
 - c) točnost zapažanja pogreške
 - d) točnost zapažanja pohvale
 - e) zapažanje tipografske pismenost (vizualne korektnosti teksta)
 - f) prijedlog
 - g) duhovitost, točnost, ljepota izražavanja
- Objava rezultata natječaja**
 - a) uži izbor – 29. travanj 2008.
 - b) proglašenje pobjednika – 13. svibanj 2008.

razloga hrvatska će mladež iz iseljeničstva koja je odazove natjecanju biti posebno nagrađena. ■

REKORD ZAGREBAČKOG KAZALIŠTA MLADIH

ZAGREB - U protekloj godini Zagrebačko kazalište mladih ostvarilo je 26 inozemnih gostovanja, čime ste postavili rekord u hrvatskome kazališnom prostoru. Tko je glavni "krivac" za takav zavidni rezultat? - "Krivac" za to su prije svega naše

predstave. Od 26 gostovanja u protekloj godini čak 20 je ostvarila predstava Nataše Rajković i Bobe Jelčića "S druge strane". Ta je predstava gostovala na prestižnim europskim festivalima kao što su Beyond Belonging u Berlinu, KunstenFESTIVALdesArts u Bruxellesu, Belluard Bollwerk u Friburgu, festival u Nitri, potom u novoootvorenom kazalištu Brut u Beču, na festivalima u Sarajevu, Skopju i Podgorici. Prozvana najatraktivnijim hrvatskim kulturnim izvoznim proizvodom u prošloj godini predstava "S druge strane" oduševljavala je publiku i kritičare u različitim sredinama i bila svima podjednako razumljiva i atraktivna.

UMRO GLUMAC GALIANO PAHOR

RIJEKA - U subotu, 5. siječnja 2008. godine riječko Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, ali i cijelo hrvatsko glumište, ostalo je bez iznimnog, velikog glumca Galiana Pahora. Preminuo je u Rijeci nakon duge i teške bolesti. Galiano Pahor rođen je 17. listo-

pada 1955. u Puli. Školovao se i usavršavao u glumačkoj školi "Istituto di studi per lo spettacolo" u Rimu. Godine 1976. postaje članom glumačkog ansambla Talijanske drame riječkog HNK-a, gdje ostaje deset godina. Godine 1986. prelazi u ansambl Hrvatske drame, a od 2003. godine obnaša funkciju ravnatelja Hrvatske drame.

FESTA DO ZORE U DUBROVNIKU

DUBROVNIK - Silvestarski program u Dubrovniku započeo je na Stradunu već u jutarnjim satima nastupima klapa, zborova i kolendom pred Gradskom vijećnicom, a u večernjim satima zabava je nastavljena uz pjesmu Nine Badrić, Olivera Dragojevića i skupine Dalmatino.

Uz pjesmu i veselje dubrovčani i njihovi gosti, a jednako tako i veliki broj onih koji žive izvan Hrvatske, 2008. godinu dočekali su na Stradunu. Slavljenicima je na dočeku u organizaciji gradske uprave, Turističke zajednice Dubrovnika, Dubrovačkih ljetnih igara i Dubrovačkog simfonijskog orkestra, novu godinu čestitala gradonačelnica Dubravka Šuica, napomenuvši kako na "saloči od Grada" upravo počinje godina slavnog komediografa Marina Držića.

AMERIČKA NAGRADA FILMU "ARMIN"

PALM SPRINGS - Nagradu FIPRESCI za najbolji strani film međunarodna filmska kritika dodijelila je filmu "Armin" hrvatskoga scenarista i redatelja Ognjena Sviličića. Najboljim stranim filmom "Armin" je proglašen na 19. međunarodnome filmskom festivalu u Palm Springsu, u Kaliforniji. Osim što je riječ o još

jednome velikom uspjehu hrvatskoga filma, pobjeda u konkurenciji od 53 prikazana filmska kandidata za najbolji strani film ovogodišnje nagrade Oscar, "Arminu" će otvoriti mnoga vrata prema drugim festivalima, a moguća je i distribucija u Americi, što nije nimalo zanemarivo. "Arminu", koji uz hrvatskoga ima i njemačkog i bosanskohercegovačkog koproducenta, to je dosad trinaesta međunarodna nagrada, a u SAD-u mu slijede još festivali u Clevelandu i Santa Barbari, tako da se Sviličićeva američka priča može nastaviti.

RIJEKA, POREČ, LABIN I VINKOVCI - ZDRAVI GRADOVI

ZAGREB - "Zdravi gradovi" u Hrvatskoj ove godine obilježavaju 20. obljetnicu postojanja. Projekt i pokret "Zdravi grad" temelji se na aktiviranju društva za stvaranje "zdravih" naselja u kojima će svima biti osigurana čovjeka dostojna kvaliteta života. Na Svjetski dan zdravlja, 7. travnja, priznanja će dobiti oni zdravi gradovi koji će dokazati da su ispunili najmanje 80 posto kriterija koji neki grad ili županiji čini zdravima. Takvi gradovi moći će istaknuti natpis "Zdravi grad". Prema dosadašnjim informacijama, najbolje stoje Rijeka, Poreč, Labin i Vinkovci.

Koliko znači “riječ domaća”

Građenje mostova prema dijaspori bio je poduhvat vrijedan pažnje i svakako nadilazi granice Rešetara. Pjesnicima iz Hrvatske i dijaspore, članovima KLD Rešetari, kasnije se pridružuju i poznata pjesnička imena

Ivan De Villa

Književno-likovno društvo Rešetari od 2002. godine organiziraju tradicionalne susrete pjesnika u Rešetarima. Ta priredba postaje pjesnički most i kvalitetno spaja iseljenu i domovinsku hrvatsku riječ. Građenje mostova prema dijaspori bio je poduhvat vrijedan pažnje i svakako nadilazi granice Rešetara. Pjesnicima iz Hrvatske i dijaspore, članovima KLD Rešetari, kasnije se pridružuju i poznata pjesnička imena.

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika, pod njezinim pokroviteljstvom i pokroviteljstvom Brodsko-posavske županije te općine Rešetari, uz domaćina, KLD Rešetari, rodile su se vrijedne zbirke pjesama i Međunarodni Rešetarčki susreti pjesnika, za koji se čulo od Amerike i Čilea, Makedonije i Švedske, do Novog Zelanda i Australije.

Književno likovno društvo Rešetari do sada je objavilo desetak zbornika pjesama (izbornici: Stjepan Blažetin, Ivan Slišurić i Đuro Vidmarović). U njima svoje stihove do sada su objavljivali hrvatski pjesnici iz dijaspore koji žive i rade u Australiji, Novom Zelandu, Čileu, Argentini, USA, Kanadi, Švedskoj, Njemačkoj,

Norveškoj, Belgiji, Švicarskoj, Italiji, Sloveniji, Austriji, Slovačkoj, Ukrajini, Mađarskoj, Rumunjskoj, Srbiji, Crnoj Gori, Makedoniji, Bosni i Hercegovini.

Srce i duša Književno-likovnog društva Rešetari, uz druge entuzijaste, kojima nije žao ni rada ni vremena, svakako je predsjednik društva, Ivan De Villa. Za rad na području kulture i prosvjete dobio je do sada brojna priznanja u zemlji i izvan njenih granica, a posebno mu je draga povelja zahvalnosti Brodsko-posavske županije.

Na svečanosti povodom Dana Hrvata u Mađarskoj, koja se održava pod visokim pokroviteljstvom predsjednika mađarske države Laszla Solyoma i predsjednika, RH Stjepana Mesića, Ivan De Villa dobio je srebrnjak “100 godina Mađarske” za svoj rad i osobni doprinos promicanju kulturne baštine kod Hrvata u Mađarskoj. Predsjedniku Državne samouprave Hrvata u Mađarskoj, dr. Miji Karagiću, Ivan De Villa je svojevremeno predao više od 50 likovnih radova koje su naslikali članovi KLD Rešetari, za hrvatske osnovne škole u Mađarskoj.

Uz zbirke pjesama i likovne kolonije, posebno ga raduje sve jača suradnja s HKUD-om “Vladimir Nazor” iz Sombora, čiji članovi svake godine u više navrata dolaze u Rešetare, a Rešetarčani rado uzvraćaju susrete.

Ne baš najboljeg zdravlja, raduje se svakom novom susretu, novoj zbirci ili izložbi slika. Ivan De Villa svjestan je koliko znači i kako zvuči “riječ domaća”, domaći krajolik i kutak zavičaja, stoga, koliko god život bio zahtjevan, ponekad i krut, neumoljiv, De Villu bismo mogli opisati i riječima pjesnika Miroslava Sindika, koji, u jednoj zbirci u svojoj pjesmi, među ostalim, kaže: “Ne mogu ti ništa zato što pjesmom čuvaš korijene vrijednosti i ognjište za vječnost”. Tako i Ivan De Villa. Svi ma zaljubljenima u pisanu riječ ili kist i boje i dalje želi biti oslonac na putu njihovih književnih i likovnih traženja i dozrijevanja. ■

Napisala: **Višnja Mikić**

Natječaj za hrvatske pjesnike u dijaspori

"REŠETARAČKI SUSRET PJESNIKA" - Rešetari objavljuju Natječaj za XI. Zbornik pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u dijaspori i članova Književne sekcije "2 9 2" KLD-a "Rešetari" iz Rešetara.

Svaki pjesnik može sudjelovati trima pjesmama. Pjesme moraju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju u kojemu živi pjesnik. Treba ih pisati na računalu i dostaviti na e-mail adresu (floppy ili CD) ili pisaćim strojem na papiru A3 formata (jedna pjesma jedna stranica).

Broj objavljenih pjesama u zbirci isključivo ovisi o kvaliteti dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kvalitetom ne zadovolje postavljeni kriterij neće biti objavljeni. Neobjavljeni radovi neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis do šest rečenica (datum rođenja, adresa stanovanja, stručna sprema i posao koji sada radi, gdje i kada su do sada objavljeni radovi).

Svoje radove slati na adresu:

KLD "REŠETARI"

Vladimira Nazora 30

35403 Rešetari

HRVATSKA

Najkasnije do: 1. ožujka 2008.

Predstavljanje knjige i "XI. Rešetarački susret pjesnika" održat će se 26. rujna 2008.

Pokrovitelji su Zbornika pjesama Hrvatska matica iseljenika - Zagreb i Brodsko-posavska županija - Slavonski Brod, a supokrovitelj Poglavarstvo općine Rešetari.

Izdavač: KLD "Rešetari" Rešetari

Urednik Zbornika pjesama: Ivan De Villa

Radove će odabirati:

mr. Ivan Slišurić, prof., književnik, Nova Gradiška

mr. Stipan Blažetin, prof., književnik, Pečuh

prof. Đuro Vidmarević, književnik, Zagreb

Naslovnica: Ivica Antolčić, akad. slikar, Zagreb

U očekivanju vaših radova, te dobre i uspješne suradnje u realizaciji kulturno-umjetničkih programa srdačno vas pozdravljamo.

"Rešetarački susret pjesnika"

Ivan De Villa

Faks broj: ++ 385 (0) 35 333 111

Telefon: ++ 385 (0) 98 16 75 765

E-mail: ivan.de-villa@sb.htnet.hr

HRVATSKI DAN BARANJSKE ŽUPANIJE

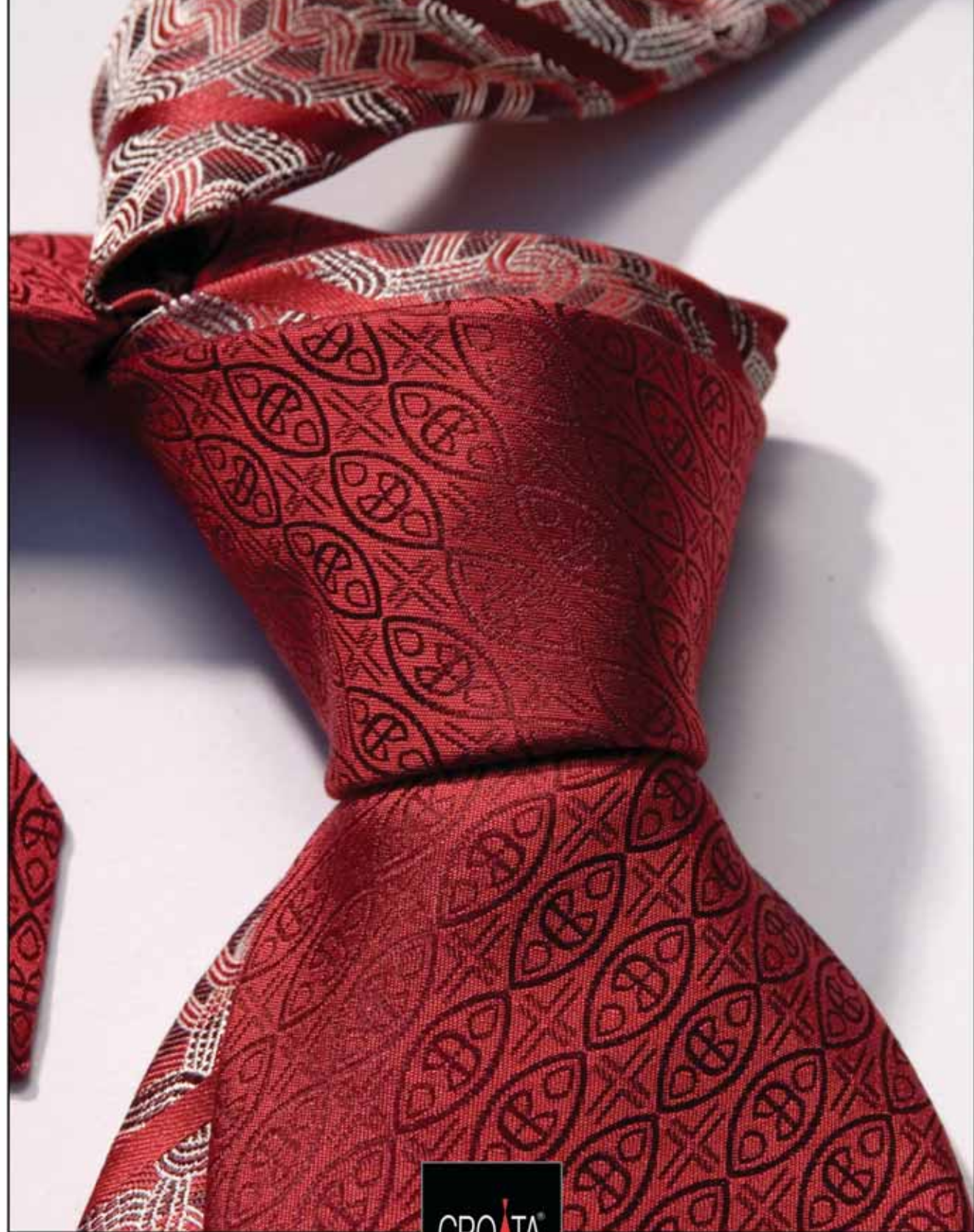
MAĐARSKA - Hrvatska samouprava Baranjske županije 8. prosinca organizirala je Županijski hrvatski dan, koji se održao u domu kulture u Harkanju. U sklopu programa održan je se Forum hrvatskih manjinskih samouprava Baranjske županije čiji su

predavači bili: Mišo Hepp, predsjednik Hrvatske državne samouprave, Branka Pavić-Blažetin, glavna i odgovorna urednica Hrvatskoga glasnika, Mišo Šarošac, predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije. Uvečer je upriličen folklorni program na kojem je nastupio KUD-a "Mohač" i mješoviti pjevački zbor iz Harkanja.

OBLJETNICA HKPD-A "TOMISLAV" IZ GOLUBINACA

VOJVODINA - Hrvatsko-kulturno prosvjetno društvo "Tomislav" iz Golubinaca u Srijemu održalo je 22. prosinca svečani koncert povodom pete obljetnica djelovanja. Koncert je održan u kazališnoj dvorani u Staroj Pazovi pred nekoliko stotina gledatelja. U folklornom dijelu programa nastupili su domaćini sa svojim mlađim i seniorskim sastavom, kojeg je pratio tamburaški orkestar, te gosti iz susjedne Hrvatske - HKUD "Julije benešić" iz Iloka. U pozdravnom govoru predsjednik HKPD-a "Tomislav" Igor Gašparović zahvalio je svima koji su kroz ovih pet godina podržavali rad društva te pozdravio uzvanike - pomoćnog biskupa Đakovačke i srijemske biskupije Đuru Gašparovića, voditelja ureda HMI-a iz Vukovara Sivija Jergovića i mnoge druge.

CRO TA

crota.hr

Did you know that the cravat originates from the Croats?

ZAGREB
Ilica 5 (Oktagon),
Kaptol 13

VARAŽDIN
Trg kralja
Tomislava 2

OSIJEK
Županijska cesta 2

RJEKA
Adamićeva 17

ZADAR
Široka ulica 24
(Kalelarga)

SPLIT
Mihovilova širina 7
(Voćni trg)

CAVAT
Hotel Croatia

DUBROVNIK
Pred dvorom 2,
Hotel Excelsior

U Rosariju diplomirali prvi studenti hrvatskoga jezika

Studenti sa svojom profesoricom Marijom Galian Nikolić

U Rosariju u Argentini, na Odjelu humanističkih znanosti Flíozofskog fakulteta, djeluje jedina katedra hrvatskoga jezika u Južnoj Americi. Polaznici su najvećim

Napisala: **Branka Bezić Filipović**

dijelom potomci Hrvata, ali ima i Argentinaca, što govori o značenju hrvatske kolonije u tom gradu, koja ima oko 50 000 ljudi.

Hrvatski se jezik uči na dvjema razinama, a učenje je započelo 2005. godine s 54 studenta, čiji je broj već iduće godine porastao na 62, a u godini 2007. već su

bila 74. Studij traje tri godine, a 7. prosinca 2007. diplomirala je prva generacija, i to vrlo visokim ocjenama, kako je s ponosom naglasila njihova profesorica Marija Galian Nikolić, čiji je životni san bio predavati hrvatski jezik. Njezini su joj studenti veoma zahvalni na trudu i znanju, koje je prenijela na njih i na žrtvi, jer živi izvan Rosarija, pa joj dolazak na predavanja čini dodatni problem.

S obzirom na veliki uspjeh, koji su svi zajedno postigli, vrijedno je spomenuti imena svih koji su diplomirali u prosincu, te im uz čestitke zaželjeti da dođu u Hrvatsku i u domovini svojih predaka pokažu što su naučili. To su, abecednim redom: Bakota, Ana Maria; Bunčuga, Jose Tito; Cisneros, Magali; Cuadros, Carmen; Dragičević, Vera; Gherbaž, Ivan; Goleš, Irma; Huljić, Marta; Ivanković, Malena; Josipović, Gabriel; Kobila, Maria Teresa; Mihalić, Miriana; Miličić, Norma; Milović, Sandra; Sanseović, Maria Fernanda; Sanseović, Maria Jose; Smajo, Rosa; Stanić, Beatriz; Sudar, Marija; Tvrd, Pedro; Vojvoda, Adriana; Vučetić, Ricardo. ■

ISELJENIČKE VIJESTI

GODIŠNJE PRELO U CLEVELANDU

SAD - Društvo "Zvuci Domovine Hrvata Korduna" u subotu, 5. siječnja održalo je svoju godišnju zabavu *Prelo* u HND Kardinal Stepinac u Estiaku, Ohio. Posjetitelji su na početku domaćini počastiti domaćom rakijom i masnicom, a program je zatim nastavljen predstavom *Grgina priča*, kordunskim pjesmama i kolima, nastupom grupe Selo iz Columbusa i KUD-a BiH *Kraljica Katarina* iz Clevelanda. Goste su zabavljali *Naši tamburaši* i *Barabe* iz Pittsburgha, uz obilje domaće hrane i pića.

NAGRAĐA HRVATSKOJ ZNANSTVENICI IZ NJEMAČKE

NJEMAČKA - Ovogodišnja nagrada Sveučilišta u Siegen / Nordrhein-Westfalen za znanstvenike stranog podrijetla dodijeljena je dr. Marijani Erstić. Nagrada je priznanje za najbolju disertaciju stranih doktoranda, a Mirjana Erstić je dijeli s kolegicom Rodicom Tcaciuc, fizičarkom iz Moldavije. Njen doktorski rad bavi se temom slike obitelji u filmovima Luchina Viscontija. Dobitnica nagrade napisala je i antologiju o Zagrebu na njemačkom *Zagreb erlesen*. Sudjelovala je i na prvom Susretu znanstvenika iz domovine i iseljeničva koji je organiziralo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i školstva 2004.

HRVATI NEW ORLEANSA PROSLAVILI BLAGDANE

SAD - U organizaciji Hrvatsko-američkog društva i počasnog konzula RH Jamesa Colemana članovi hrvatske zajednice New Orleansa okupili su se 29. i 30. prosinca. Hrvatska zajednica New Orleansa broji oko 20.000 Hrvata, ali uključujući i članove druge i treće generacije. Općina Belle Chasse (u kojoj sada živi većina Hrvata) iznajmila je dvoranu za subotnju večeru i zabavu, a goste su pozdravili tajnica Hrvatsko-američkog društva Domenica Cibilich, počasni gk James Coleman i gk M. Matković, a zabavljači su bili Duško Lokin i Joe Maračić. Na večeri se okupilo oko 250 Hrvata prve, druge i treće generacije, a bilo je i gostiju koji su došli iz Teksasa. U nedjelju navečer u crkvi Presvete Djevice Marije u Belle Chasseu sv. misu je služio don Giordano Belanić, župnik iz New Yorka, a nakon mise u društvenim prostorijama organizirano je druženje za oko 100 posjetitelja.

Nade ima, premda je mnogi uskraćuju

“Cijeloga sam se svoga života borio za čistoću hrvatskoga jezika u BiH, za opstanak hrvatskoga naroda, te za njegovu suverenost i samostojnost u brojnim svojim djelima a o tome se izričito govori i u knjizi “Književnost i kulturna politika”

Zdravko Kordić

Na okruglome stolu u sklopu “Tjedna Hrvata iz Bosne i Hercegovine” u organizaciji Hrvatske matice iseljenika predstavljena su tri bosanskohercegovačka pjesnika i književnika, među kojima je bio i Zdravko Kordić. Zdravko Kordić objavio je mnogo knjiga, pisac je neobične energije, više puta nagrađivan, pa smo ga zato zamolili za razgovor.

Poštovani gospodine Kordiću, molimo Vas da nam se predstavite.

— Rođen sam 1955. godine u Tihaljini (Hercegovina). Gimnaziju sam završio u Ljubuškom. Na Filozofskom fakultetu u Sarajevu diplomirao sam filozofiju. Upisao sam doktorski studij iz filozofije na Filozofskom fakultetu u Mostaru. Objelodanjujem pjesništvo, ogleda,

književnu kritiku. Jedan sam od obnovitelja djelatnosti HKD-a “Napredak” u Mostaru, bio sam utemeljitelj i predsjednik Matice hrvatske u Mostaru od 1996. do 1998., te utemeljitelj i nakladnik “Motrišta”, glasila Matice hrvatske Mostar.

Bio sam urednik edicija “Gral” i “Suvremena pitanja” u Ziralu. Od godine 1997. do 2005. bio sam predsjednik Društva hrvatskih književnika Hercegovine. Bio sam urednik časopisa “Osvit” te voditelj “Naklade DHK HB”. Utemeljitelj sam i prvi predsjednik poticajnoga odbora HDZ-a Mostara te utemeljitelj Hrvatskoga intelektualnoga kruga “04, koji je djelovao u sklopu DHK HB. Autor sam Deklaracije HIK-a “04, te mnogih drugih priopćenja. Zajedno sa suradnicima u DHK HB-u i HIK-u upozorio sam na ugroženost hrvatske kulture i hrvatskoga naroda u BiH.

Kada ste počeli objavljivati i gdje?

— Prve pjesme počeo sam objelodanjivati u zagrebačkom *Plavom vjesniku*, u mostarskoj *Slobodi*, u sarajevskim listovima i časopisima (*Oslobođenje*, *Lica*, *Život*) zagrebačkom *Oku*; mostarskim časopisima i listovima (*Motrišta*, *Osvit*, *Dnevni list*), zatim u zagrebačkim časopisima (*Republika*, *Forum*) itd. Pjesme su mi prevedene i u stranim časopisima. Sudjelovao sam na mnogim književnim i kulturnim manifestacijama.

Koje ste knjige objavili?

— Objelodanio sam sljedeće knjige: *Svjetlost snovidjela*, 1980. i 2005., *Plavet i pretkazanje*, 1984. i 2005., *Tragovi i snovi*, 1987. i 2006., *Vrtovi otajstva*, 1992. i 2006., *Miris olovne kiše*, 1994. i 2006., *Iz umjetnosti*

pjesništva (književni prikazi i članci), 1995., *Svjetlost, plodovi praha* (Izabrane pjesme), 1996., *Stoljetna kuća ništavila* (ogledi, kritike, zapisi), 1997., *Zipka i smrt*, 1999. i 2006., (P)ogledi iz suvremenosti, 2000., *Mnogoglasje suvremeno hrvatsko pjesništvo Bosne i Hercegovine* - s K. Šego, 2000., *Kuća i krik*, 2001., *Ogledi i prosudbe*, Zagreb, 2004., *Putovanje / Stari hrast*, 2004., *Ars poetica Janka Bubala* (Putovanje od iluminoznoga do i preko apokaliptičkoga), Zagreb, 2005., *Jezik i hrid - Pisana riječ članova DHK HB*, (odabrao i priredio: Zdravko Kordić), 2005., *Hrvatske marijanske pjesme - Izbor*, 2006., *Književnost i kulturna politika*, 2006. te *Ne/skrivenost*, 2007.

Objavili ste tri antologije i među njima "Hrvatske marijanske pjesme". Recite nam nešto o tome?

— "Hrvatske marijanske pjesme - izbor" objelodanjene su 2006. g. Taj je izbor načinjen na temelju osobnoga uvida u dosege hrvatske marijanske lirike. U njega su uvrštene pjesme koje ne trebaju posebnoga tumača, niti tragača, meni su prisposodobive i duhovno bliske. Čitajući ovu knjigu, nametnut će nam se, nekoliko nezaobilaznih imena, dubljina njihova mistična ozračja i porinuća u dogmatske i otajstvene marijanske teme. Naći će se neke cjelovite i duboke pjesme, ali će se naći katkad i krhotine, te dijelovi pjesama zaneseni Blaženom Djevicom. Otajstveno će nas osvježiti. U izbor sam uveo dosta bosanskohercegovačkih hrvatskih pjesnika koji su u prijašnjim izborima uglavnom izostavljani. Marija je slavljena u Hrvata ponajviše, pa su tu uvrštena i slavljenja i obraćanja; obraćenja Mariji kao Majci hrvatskoj i *Advocati Croatiae*.

U nakladi Društva hrvatskih književnika Hercego-Bosne objavljena je

knjiga "Šumovi vremena". Kakav je to zbornik?

— To je zbornik koji se pojavio u povodu tridesete obljetnice mogega književnoga stvaranja. U njemu su sadržane brojne kritike, recenzije i osvrti na moje knjige, te nekoliko bitnih razgovora koje su vodili razni novinari sa mnom - o raznim temama, prije svega vezanima za položaj Hrvata i hrvatskoga jezika u BiH. Knjiga ima 226 stranica.

Objavili ste dvadesetak knjiga, ali bih izdvojila zanimljivu knjigu "Ars poetica Janka Bubala", fratra koji je, čini se, utjecao i na Vaše stvaralaštvo?

— Koliko mi je poznato, ovo je prva cjelovita knjiga o jednom od ponajvećih hrvatskih pjesnika s kraja 20. stoljeća. Knjiga je zapravo studija koja donosi kratki životopis, prikaz sedmoknjižja, prikaz izabranih pjesama; govori o njegovim memoarima "Apokaliptični dani", o njegovoj knjizi "Tisuću susreta s Gospom u Međugorju"; te o temeljnim i nosivim temama njegova pjesništva kao što su duša, duh, Bog, čovjek, teološko, križ, darivanje, kozmičko, eterično, suvremeno, arhetipsko, povijesno, zbiljsko, antropološko, apokaliptično - na kraju studije dvije su kratke recenzije te izbor dvadesetak ponajboljih Bubalovih pjesama i abecedno kazalo imena. Knjiga ima 192 stranice. Vjerojatno je stvaralaštvo Janka Bubala utjecalo i na moje pjesništvo.

Kako biste opisali svoje stvaralaštvo?

— O sebi je najteže govoriti kao književniku i kulturnom djelatniku. No, reći ću nekoliko općih stvari, a to je da sam se cijeloga svoga života borio za čistoću hrvatskoga jezika u BiH, za opstanak hrvatskoga naroda, te za njegovu suverenost i samostojnost u brojnim svojim djeli-

ma, a o tome se izričito govori i u knjizi "Književnost i kulturna politika" (2006.). Moje pjesništvo, kao i pjesništvo brojnih drugih pjesnika prolazilo je i prolazi kroz nekoliko stvaralačkih faza i s nekoliko temeljnih tematika. Tematike su hermetične, metafizičke; govore o nacionalnom, kozmopolitskom; o hrvatskom čovjeku u BiH itd. Moje pjesništvo nije ostalo na razini puko zavičajnoga. Ono je stvarano pod utjecajem velikih europskih pjesnika s kraja 19. i iz 20. stoljeća, naravno, i pod utjecajem velikih hrvatskih pjesnika. Ono ipak ima svoj osobni pečat, aromu i prepoznatljivost.

Dopustite mi još jedno pitanje. Koji su vam planovi? Ima li nade?

— Nade ima, premda nam je mnogi uskraćuju; u BiH je uskraćuju djelomice tzv. europski i međunarodni čimbenici; ona je tu uskraćena, nažalost, i animozitetima među narodima koji žive u BiH. Nada je uskraćena hrvatskomu narodu u BiH, uskraćujući mu pravo na jezik, pravo na vlastite škole, pravo na ozemlje, pravo na gospodarstvo, te pravom ili nepravom na rad itd. Upravo osobni primjer najprogonjenijega intelektualca proživljavam zadnju godinu dana od nekolicine hrvatskih moćnika, koji ne samo da ubijaju nadu u moje stvaralaštvo nego žele eutanazirati i moje dvoje sedmogodišnje djece.

Nama tek borba predstoji. Meni osobno. Bez osiguranih egzistencijalnih životnih uvjeta nema ni stvaranja. No, upravo sam nedavno objelodanio knjižicu "Ne/skrivenost". Pripremam novu knjigu pjesama pod nazivom "Unutarnji svemir" koja će se objelodaniti, ako Bog da, iduće godine kada slavim 35. godišnjicu svojega napornoga književnoga, znanstvenoga i kulturnoga stvaralaštva. Pojaviti će se i knjiga "Šumovi vremena II. - zbornik kritika o Zdravku Kordiću".

Promjenom nekih političkih moćnika među Hrvatima u BiH javilo bi se još jače svjetlo nade, oslobodili bi se intelektualni potencijali, a duboko vjerujem da bi se još više angažirali hrvatski neovisni intelektualci i stvaraoci oko "hrvatske stvari" u BiH. ■

CB A round table discussion in the frame of the Week of Croats of Bosnia & Herzegovina featured three writers from Bosnia & Herzegovina, including Zdravko Kordić. Matica magazine interviewed this publisher of numerous books, an award winning writer of extraordinary energy.

U sjeni križa

Monografiju je potkraj prošle godina izdao Rimokatolički župni ured sv. Ivana Krstitelja u Uzdlu u prigodi obilježavanja 150. obljetnice utemeljenja samostalne kapelanije Uzdl (1856. – 2006.)

Monografija o selu Uzdlu u Rami, u zemlji Bosni i Hercegovini, više je od spomenice. To je zlatna spomenknjiga na punih 900 stranica. Dr. Pero Sudar, pomoćni biskup vrhbosanski, u uvodnome slovu piše: "Naime, spomenice prizivaju u sjećanje, otimaju zaboravu događaje i pretvaraju ih u svojevrsna svjedočanstva... U spomenicama se na jedinstven način susreću, upoznaju i zbližavaju naraštaji."

Knjigu su priredili don Željko Marić i don Miljenko Džalto, a autori su tekstova: fra Franjo Zelenika, don Pavao Crnjac, don Pero Brajko, don Miljenko Džalto, don Željko Marić, s. Emanuela Škarica, bogoslov Dragan Jurić, Marica Crnjac, Kazimir Zelenika i Biljana Glibo.

Knjiga je bogato ilustrirana dokumentima, fotografijama, a grafički ju je smiono oblikovao fra Tomislav Brković.

"Hod po dolovima povijesti župe Uzdl" naziv je poglavlja od 155 stranica koje je obradio mladi don Željko Marić, objasnivši uz obilje dokumenata i fotografija gdje se to nalazi uzdolski kraj i što je sve proživio u prošlosti. Selo Uzdl kao župno središte obradio je don Pavao Crnjac, objasnio porijeklo prezimena, a onda pridodao popis stanja duša za 2005. Župne crkve, kuće, imovnik župe, kao i rad župnih vijeća dokumentirano je obradio Željko Marić. Fra Franjo Zelenika i don Željko Marić upoznali su nas s bratovštinama župe Uzdl tijekom

povijesti. Željko Marić je obradio i velika poglavlja: Zavjetna mjesta župe Uzdl, Običajnik i bolna rana ovoga kraja – iseljavanje.

Veliko poglavlje monografije od čak 137 stranica posvećeno je ratnim prilikama 1991. – 1995. godine na području Rame. Iz ratnoga dnevnika koji počinje 1. travnja 1992. do 24. siječnja 1994.

iz dana u dan pratimo događanja na širem području Rame. Marić se koristi dokumentacijom jedne i druge strane i dokazuje da su pripadnici Armije BiH planirali osvajanje Prozora, a da je zločin počinjen na Uzdlu isto planiran i zapovijedan iz najvišeg vrha Armije

BiH. Na Uzdlu je stradalo 35 civila i 11 vojnika HVO-a. Za ovaj zločin nitko nije odgovarao pa tako biskup Pero Sudar konstatira u proslavu: "Uzdl i Uzdljaci su paradigma svih nedužnih bosansko-hercegovačkih žrtava, mogu preživjeti stradanja ali ne mogu i ne znaju živjeti s nepravdom."

Agilni župnik don Miljenko Džalto podigao je kod crkve veliki drveni križ na koji je pribio 41 mali križ s imenima ubijenih koji postaje prepoznatljiv kao *Uzdolski križ*, a zajedno s mještanima i darovateljima napravio je dostojni spomenik - Memorijalni centar u kojem su mir našle sve žrtve tragičnog 14. rujna 1993. Danas je on i simbol povratka i života Uzdl.

Kako danas živi Uzdl, dočarali su nam: Biljana Glibo koja je predstavila Župni zbor "fra Stjepana Barišića"; Kazo Zelenika iznio je povijest Mjesne zajednice Uzdl, a Marica Crnjac povijest škole i opismenjavanje, oboje uz pomoć Željka Marića. Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo Uzdl folklorno je društvo starih i mladih Uzdljanau koje je osnovao don Miljenko Džalto.

Na kraju knjige neumorni Željko Marić napisao je kroniku od 20. srpnja 1768., kad je biskup fra Marijan Bogdanović pohodio selo Uzdl, pa do 4. studenoga 2006., kad je bilo završno slavlje 150. obljetnice župe Uzdl.

Tvrdo ukoričena monografija sela Uzdl u Rami jest spomenknjiga svima onima koji su svoj život dali za slobodu ovoga hrabrog hrvatskog kraja, ona je i galerija ljepote prirode, ona je vodič netaknute prirode i putokaz u oazu mira i spokoja u koju nam je doći bar nekada. Dotle, evo vam knjige, evo vam spomenika. ■

“NOVLJANSKE ŽUPE”

Župa bl. Alojzija Stepinca, Novska, 2007.

Nakon uvodnoga slova, koje je napisao požeški biskup mons. dr. Antun Škvorčević, u fotomono-grafiji slijedi tekst o kratkoj povijesti drevne župe bl. Alojzija Stepinca iz pera Željka Voborskog. Glavninu knjige čine fotografije koje predstavljaju župu sv. Luke evanđelista, kapelu sv. Križa u Starom Grabovcu, kapelu sv. Mihaela arkandela

u Bročicama, samostan časnih sestara Kćeri milosrđa te fotografije iz slavlja blagdana i sakramenata. Slično je fotografski predstavljena župa bl. Alojzija Stepinca, kapela sv. Josipa, kapela sv. Katarine u Brestači te kapelice (pilovi) i raspela u Novskoj. U knjizi je pozornost posvećena i glasovitom župniku Luki Iliću Oriovčaninu i drugim značajnim osobama u župi, župnicima i biskupima, a nisu izostavljene ni slike ranjene crkve u nedavnoj velikosrpskoj agresiji. Fotomono-grafija, za koju je pogovor napisao župnik Ivan Nikolić, slikama dokumentira vrlo zorno i rječito vjerski život grada Novske u posljednjih dvadesetak godina te je na ponos i vjernicima i svim građanima Novske.

Hrvoje Hitrec (za nakladnika)

HAAŠKI SUD - “ZAJEDNIČKI ZLOČINAČKI POTHVAT” - ŠTO JE TO? (3)

Hrvatsko kulturno vijeće, Zagreb, 2007.

U nakladi Hrvatskoga kulturnog vijeća (HKV) izašao je i treći zbornik “Haaški sud – “zajednički zločinački pothvat” – Što je to?” koji sadrži izlaganja s trećeg stručno-znanstvenog skupa održanog u zagrebu 8. lipnja 2007. u organizaciji HKV-a. Skup je okupio kako u uvodniku navodi Hrvoje Hitrec, predsjednik HKV_a: “niz uglednih pravnik , povjesničara, književnika i novinara, od kojih su mnogi bili i neposredni sudionici zbivanja u prvoj polovici devedestih godina prošloga stoljeća. Njihova izlaganja znače nastavak(al i završetak) respektabilne i cjelovite povjesno-pravne rasprave o fenomenu Međunarodnoga suda u Haagu.” Autori zastupljeni u zborniku su: dr. iur. Milan Vuković, dr. Mile Bogović, prof. dr. sc. Željko Horvatić, prof. dr. Adalbert Rebić, Bosiljko Mišetić, mr. sc. Lujo Medvidović, akademik Josip Pečarić, dr. Nikica Barić, Marko Barišić, i Edward Slavko Ymabrusic. Zbornik se može nabaviti u tajništvu Hrvatskoga kulturnog vijeća, Gundulićeva 23/III, tel.: 01/4854-361, e-mail: hrvatsko.kulturno.vijece@zg.t-com.hr.

Ante Ivanković

PREZIMENA OPĆINE LEČEVICA

Majumi, Split, 2007.

Nedavno je tiskana prva knjiga o povijesti i rodoslovlju Lečevica jedne od najmanjih općina u Splitsko-dalmatinskoj županiji. U knjizi “Prezimana općine Lečevica” Ante Ivanković, nekadašnji novinar HTV-a, a danas izuzetno marljiv i stručan rodoslovac zapisao je povijest 73 lečevička prezimena, od kojih se prvo spominje 1579. godine, a prva javna škola otvorena je prije 120 godina. U odnosu na popis iz 1948. godine, 11 je prezimena potpuno odselilo, a i dalje su najbrojniji Matasi. Lečevici u čija četiri naselja (Divojevići, Kladnjice, Lečevica, Radošić) i 29 zaselaka živi 740 stanovnika. Autor je fotografija u knjizi Ante Škaro. U predgovoru knjige načelnik Općine Lečevica zapisao je i sljedeće:

“Nadam se da će najnovija knjiga poznatog hrvatskog onomastičara profesora Ante Ivankovića biti poticaj da se nastavi sa istraživanjem naših korijena i da će čelništvo općine Lečevica uvijek naći načina da pomogne da se rezultati objelodane na primjeren način”.

Pripremio: **Hrvoje Salopek**

TOP lista knjiga

Najprodavaniji domaći naslovi u hrvatskim knjižarama tijekom prosinca 2007.

1. 1.692	Tudmanizam i mesičizam Zdravko Tomac 403 str.
2. 726	Danas kuham... Ana Ugarković 380 str.
3. 687	Blato Milana Vlaović 184 str.
4. 435	Zec na mjesecu Hrvoje Šalković 191 str.
5. 428	Poglavnikova bakterija Boris Dežulović 140 str.
6. 407	Od seksa do vječnosti Žuži Jelinek 226 str.
7. 372	Leksikon hrvatske političke gluposti Snježana Fridrih, 184 str.
8. 310	101 Dalmatinac i poneki Vljaj Slobodan prosperov Novak 252 str.
9. 283	U potrazi za staklenim gradom Željko Malnar i Borna Bebek 356 str.
10. 263	Osmi povjerenik Renato Baretić 253 str.

Najprodavaniji strani naslovi u hrvatskim knjižarama tijekom prosinca 2007.

1. 3.132	Tajna Rhonda Byrne 216 str.
2. 2.886	Harry Potter i Darovi Smrti Joanne K. Rowling 610 str.
3. 1.330	Mir i Kazna Florence Hartmann 250 str.

Anketu prikuplja i obrađuje KIS - knjižni informacijski sustav. Više o KIS-u na stranicama www.knjiga.hr.

DUO KOJI OPLEMENJUJE DOMAĆU GLAZBU

Mnogo nam se želja i nadanja u Hrvatskoj ispunilo, a o poteškoćama prestajemo razmišljati čim ih uspijemo prebroditi – kažu Meri i Anita

Nedavnim slavljeničkim koncertom u zagrebačkoj Tvornici kulture, potom i zapaženim nastupima po drugim gradovima, Duo "Meritas" obilježava prvih deset godina u Hrvatskoj. Meri Jaman i Anita Valo u Hrvatsku su stigle iz Njemačke, kao djeca naših iseljenika. Igrajući se slogovima svojih imena formirale su "Meritas", snimile četiri albuma, osvajale nagrade, ugodno iznenadile glazbenu kritiku i radovale publiku željnu profinjenijih, suptilnijih stihova i nota. Svestrano umjetnički obrazovane i nadarene stvaraju poetičnu i ludičnu, izrazito autorsku glazbu i, sasvim sigurno, dižu kvalitetu domaće estradne ponude.

Napisala: **Ksenija Erceg**

Što je bilo presudno za dolazak u Hrvatsku, glazbeni ili praktični egzistencijalni razlozi?

— Intuicija, koja nas i inače najčešće vodi. Naš današnji producent Dejan Orešković boravio je neko vrijeme u Münchenu, tražio je smještaj i Anita ga je, na nagovor jedne prijateljice, primila za "cimeru". Počeli smo surađivati, a kad se vratio u Zagreb, predložio nam je da i mi dođemo i u studiju snimimo neke svoje pjesme. Jedna je od njih bila pjesma "Na kraju sna". Igrom slučaja dospjela je u prave ruke: Goran Komerički, koji je tada radio u Dallas Recordsu, oduševljeno nas je nazvao... Uslijedio je naš prvi diskografski ugovor i ostale smo u Zagrebu.

S obzirom na ono što ste u Njemačkoj od svojih roditelja slušale o Hrvatskoj, kakvi su bili prvi dojmovi?

— Naši su se roditelji uvijek trudili približiti nam zemlju u kojoj su odrasli, najviše putovanjima za vrijeme praznika u Split, rodni grad mojih roditelja, te u Petrovaradin, odakle su Anitini roditelji. Uspomene su na to vrijeme lijepe, krajevi iz kojih potječemo za nas su posebni. Doći živjeti u Hrvatsku sasvim je druga priča, a u Zagreb, gdje nikoga nismo poznavale, iskustvo je za sebe. Doselile smo se potkraj 1995. godine, vladalo je poslijeratno ozračje, sliku života u Hrvatskoj koju danas imamo stvarale smo polako, s vremenom. Budući dao smo bile relativno mlade, nismo tražile Njemačku u Hrvatskoj, prepustile smo se avanturi i načinu na koji ovdje stvari funkcioniraju. Svaki put kad bismo pomislile odustati i s putnim torbama došle do vrata, dogodilo se nešto lijepo... I tako idemo dalje i ne odustajemo.

Koliko ste sudjelovale u životu iseljeničkih klubova?

— Bile smo aktivno uključene u Hrvatsku katoličku misiju u Münchenu, tamo smo se i upoznale. Anitina sestra Marija da-

nas tamo radi u uredu i vodi folklor, a brat Gabriel tamburaški orkestar. Plesale smo folklor, pjevale u zboru, a Anita je svirala i vodila misijski bend. Sa zborom i bendom dvaput smo prošle cijelu Hrvatsku, upoznale dio samostanskog života, jer smo tamo bili smješteni, posjetile Visovac...

Jeste li u tom dijelu života prošle klasičnu "američku šprancu" svaštarenja u poslu; kako vam se to čini u usporedbi s hrvatskim navikama?

— Anita je završila glazbenu gimnaziju, a ja likovno-umjetničku školu. Za vrijeme školovanja i poslije radile smo razne poslove za džeparac. Tamo te društvo odgaja za samostalnost, a mislim da se takva svijest u Hrvatskoj tek treba probuditi. Ovdje većina roditelja razmišlja otprilike ovako: zašto bi moje dijete trebalo raditi kad mu ja to mogu priuštiti?. Oni kojima je potrebno tako (za)raditi, često se osjećaju nelagodno.

Koliko je pjevanje u crkvenim zborovima, dakle ozračje sakralnosti, duhovnosti, utjecalo na stvaranje vaše glazbe u grupi "Meritas"?

— Sve što kao umjetnik uspiješ "usisati" utječe na tvoj rad i razvoj u stvaranju glazbe. I danas mnogo stihova grupe "Meritas" odiše spiritualnošću.

Jako ste prisutni u hrvatskom radijskom eteru; što je sa spotovima i prisutnošću na Televiziji?

— Snimile smo ukupno 13 spotova, posljednji za pjesmu "Napokon" s našega najnovijeg albuma Meritas unplugged upravo se ovih dana počinje izvoditi. Uglavnom, dosad su nas ugostile sve emisije na bilo koji način vezane uz glazbene teme.

Kako je došlo do projekta "Pretvori me u zvuk" - oslikavanja pjesama i suradnje s mladim hrvatskim likovnjacima?

— Ideja je došla od redatelja spota za našu pjesmu "Otvori oči", glumca Bruna Krčelića, mi smo se oduševile, udružile se s pet budućih akademskih slikara sa zagrebačke Likovne akademije i krenule u akciju. Oslikano je 10 naših pjesama, jer slavimo 10 godina rada benda. Izložbu smo otvorile na našem velikom slavljeničkom koncertu u zagrebačkoj Tvornici kulture potkraj 2007. S koncertom i izložbom kanimo posjetiti 10 gradova u Hrvatskoj. Zanimljivo je vidjeti u kojim bojama mladi umjetnici vide našu glazbu i kako doživljavaju pjesme kao što su Odjednom ti, Budim se, Igra...

Osjećate li i vi same katkad da ste, kako je svojedobno zapisala kritika, "nekoliko svjetlosnih godina pomaknute iz okvira scene"?

— Mislim da je trebalo vremena da publika prihvati naš zvuk i izričaj onako kako smo priželjkivale, da pjesme budu prihvaćene u cijelosti onako kako smo to mogle doživjeti u zagrebačkoj Tvornici na našem koncertu. Nama kao autoricama taj se način čini pravim - da publika i mi postanemo "jedno", kao što

je opisano u jednoj našoj pjesmi. Rečenica koju ste upotrijebili uzeta je iz recenzije albuma "Igra"; tako nas je, naime, okarakterizirala glazbena kritika, što svakako laska.

Suradujete s djecom i mladima, kako ih učite glazbi?

— Udruga za rad s mladima "Breza" i Suzana Vargović pozvali su nas u Osijek da sudjelujemo u projektu "Zemlja bez granica" i vodimo radionicu modernoga pjevanja. Rad s mladima i djecom donosi posebna iskustva i emocionalnu interakciju: kroz tjedan dana toga druženja znatno smo utjecali na život jedni drugima. Napravile smo svjesni odmak od klasičnog učenja pjevanja ili uvježbavanja skladbe, htjele smo im približiti naš način stvaranja pjesama, trudile smo se da upravo jedna takva

nastane u radionici. I moramo pohvaliti sve koji su sudjelovali, a i nas dvije, jer taj je zajednički trud rezultirao pjesmom "Leti".

Drugu smo radionicu imale prolijetos u Trogiru, u sklopu projekta "Croati mundi". Radionica se zvala "Suvremena hrvatska glazba", u njoj su sudjelovali strani studenti koji na sveučilištima u svojim zemljama studiraju hrvatski jezik. Dakle, nisu to bili studenti hrvatskih korijena, nego upravo stranci. Bilo je to za nas izrazito lijepo i toplo iskustvo,

osjetiti mješavinu različitih nacija kako ih na kraju sve povezuje suvremena hrvatska glazba. Pjesmu koju smo učili na radionici izvrsno su pjevali.

Kad sažmete prvih deset godina u Hrvatskoj, kako biste ocijenile očekivanja s početka 1996. i stupanj njihove realizacije u glazbi i u životu uopće?

— Hajdemo se vratiti na početak razgovora. Došle smo osjećajući da u tom trenutku to moramo i želimo napraviti, bile smo usmjerene isključivo na glazbu i prigodu koja nam je pružena da napravimo dobru pjesmu, dobar aranžman, a onda i dobar album. Ispunile smo očekivanja koja smo si zadale. Mnogo nam se želja i nadanja ispunilo, a o poteškoćama prestajemo razmišljati onoga trenutka kada ih uspijemo prebroditi. Ponosne smo na prvih deset godina u Hrvatskoj i sada čekamo sljedećih deset! ■

Međunarodni tjedan udaraljkaških ansambala

Već petu godinu Međunarodni tjedan udaraljkaških ansambala (*International Percussion Ensemble Week*) čini Bjelovar centrom udaraljkaške umjetnosti na svjetskoj razini. Usprkos zimi, hladnoći, snijegu, takoreći gluhom dobu godine, osobito u unutrašnjosti Hrvatske, Bjelovar u tjednu održavanja festivala postaje uvjerljivo najživlji grad u Hrvatskoj. Njegov je to prilog decentralizaciji kulturnih događanja izvan najvećih gradova, osobito Zagreba, afirmiranja manjih sredina kao kulturno relevantnih organizatora, ali i odgovor na prebujnu ljetnu festivalsku sezonu uz morsku obalu. Festival, čiji je osnivač i umjetnički ravnatelj Bjelovarčanin Igor Lešnik, ugošćuje od 7. do 13. siječnja niz vrsnih svjetskih glazbenika.

Franku publika proglasila najboljom pjevačicom

Franka Batelić pobjednica je i, po mišljenju publike, najbolja pjevačica emisije *Showtime* gdje se u žestokoj konkurenciji u finalu "borila" s još trojicom pjevačkih amatera. Nakon četiri mjeseca u kojima su natjecatelji talent-showa prošli kroz više krugova audicija i dva mjeseca nastupa uživo, Franka je pobijedila s pjesmom Mire Buljana "Ovaj dan", koja je ujedno i hit godine prema glasovima publike. Šesnaestogodišnja Labinjanka nakon proglašenja je komentirala kako nije očekivala pobjedu, a među prvim joj je čestitao Giuliano s kojim je u finalnoj emisiji otpjevala duet "Bježi od mene". Pobjednicu, osim školskih obveza, očekuje i snimanje CD-a, te pravo sudjelovanja na Hrvatskom radijskom festivalu.

Antologijsko izdanje najpopularnije hrvatske opere

Diskografska kuća Croatia Records, koja danas u vrlo skromnom opsegu izdaje nosače zvuka klasične glazbe, objavila je potkraj prošle godine dvostruki CD album sa snimkom najpopularnije hrvatske opere – "Erom s onoga svijeta", Jakova Gotovca. Album je vrijedan pažnje iz dva razloga. Kao prvo, Gotovčev se glazbeno scenski remek djelo po prvi put pojavljuje u digitalnoj tehnici, kao drugo, korištena snimka stara je gotovo pola stoljeća, tj. radi se o digitalno remasteriziranom materijalu, snimljenom 1962. u stereo tehnici u tonskom studiju Jadran filma i objavljenom na tri LP ploče.

Ovacije Amerikanaca za Tajči

Hrvatska pjevačica Tajči nakon velike estradne karijere u Hrvatskoj i odlaska u SAD, gdje je našla obiteljsku sreću, postigla je i velik glazbeni uspjeh u Americi. Nije više riječ o zabavno-glazbenim hitovima, kao "Hajde da ludujemo ove noći", već o duhovnoj glazbi. Naime Tatjana Matejaš se u Americi okrenula vjeri i duhovnim pjesmama. O njenom glazbenom uspjehu svjedoče brojni koncerti diljem SAD-a na kojima ju publika u pravilu ispraća ovacijama. "Za mene, muzika je uvijek bila moja veza s nebeskim. Prije nego što sam postala vjernik, glazba je bila moj lijek za podizanje raspoloženja, izlječenje duše i za usrećivanje srca. To je razlog zašto sam pjevačica i glazbenica", kaže Tajči.

Ivo Pogorelić uz Zagrebačku filharmoniju

Potkraj prošle godine publika je pohrlila u KD Vatroslava Lisinskoga čuti Ivu Pogorelića, pijanista čije ime već dugi niz godina u hrvatskim i svjetskim krugovima izaziva posve oprečne doživljaje, mišljenja i tumačenja. A ipak, dvorane se pune pri njegovim prilično rijetkim nastupima. Nakon desetak godina od posljednjega koncertnoga nastupa uz Zagrebačku filharmoniju, izuzmemo li nekolicinu solističkih recitala koje je u međuvremenu održao u Hrvatskoj, Ivo Pogorelić vratio se u Zagreb kako bi ponovno svirao uz spomenuti orkestar, kojim je ovim povodom prilikom dobio ravnati Ivan Repušić.

Thompson završio australsku turneju

Koncertom održanim 6. siječnja u Perthu završila je Thompsonova australska koncertna turneja, prilikom koje je održao još koncerte u Melbourneu, Sydneyu i Adelaideu. Nakon završene australske turneje, Marko i članovi benda napuštaju ovaj kontinent prepuni dojmova. "Tijekom prvih minuta koncerta u Melbourneu, osjetili smo tu unikatnu, snažnu energiju u publici, a taj isti osjećaj se ponavljao na svakom sljedećem koncertu turneje." – rekao je Marko. Koncertna turneja tu ne završava već se nastavlja u Hrvatskoj, 25. siječnja, koncertom u Rijeci.

HR TOP 10

zabavna

- 1 Jasmin Stavros** - Ja sam kriv
album: Nemoj se udavati, 2007. / Hit Records
- 2 Baruni** - Uzmi sve
Hit Records
- 3 Mate Bulić** - Nije čaša kriva što je čaša
album: Kako Mi Je, Tako Mi Je, 2007. / Hit Records
- 4 Miroslav Škoro** - Daleko je kuća moja
Hit Records
- 5 Siniša Vuco** - Lagala (Brzo lete godine)
album: Ne Mogu Ti To Oprostiti, 2007. / Hit Records
- 6 Hari Varešanović & Žera** - Dok Miljacka protiče
Hit Records
- 7 Sandi Cenov i Leo** - Kako ću živjeti bez nje
album: Zlatne Žice Slavonije, 2007. / Hit Records
- 8 Prva liga** - Da sam tebe sreo ranije
album: Zlatne Žice Slavonije, 2006. / Hit Records
- 9 Leo** - Krevet od ruža
album: Krevet od ruža, 2007. / Hit Records
- 10 Dražen Zečić & Anđela Kolar** - Nema ništa novo / Croatia Records

pop&rock

- 1 Toše Proeski** - Igra bez granica
album: Igra Bez Granica, 2007. / Hit Records
- 2 Luka Nižetić** - U mislima
album: Slobodno Dišem, 2007. / Menart
- 3 Nina Badrić** - Da se opet tebi vratim
album: 07, 2007. / Aquarius Records
- 4 Ivana & Marija Husar** - Reci da me voliš
album: Samo Jednom Se Ljubi - Tribute To Ivo Robić, 2007. / Aquarius Records
- 5 T.B.F.** - Smak svita
album: Galerija Tutnplok, 2007. / Menart
- 6 Gibonni** - Mirakul [Acoustic live]
album: Acoustic/Electric, 2007. / Dallas
- 7 Antonija Šola** - Zabranjena pjesma (volim te), album: Anđele, 2007. / Dallas
- 8 ET** - Sad idi, briga me
album: Vrhunski Album, 2007. / Hit Records
- 9 Hladno Pivo** - Pitala si me
album: Knjiga Žalbe, 2007. / Menart
- 10 Josipa Lisac** - 1000 razloga
Croatia Records

Mirjana i Luka na tronu Plesa sa zvijezdama

Nakon dva mjeseca i osam odrađenih emisija, mukotrpnih treninga i poneke ozljede, Luka Nižetić i Mirjana Žutić krajem prosinca su proglašeni pobjednicima druge sezone velikog HTV-ovog spektakla "Ples sa zvijezdama". Titulu najboljih plesača u finalnom izdanju showa donijeli su im svojim glasovima gledatelji čije se mišljenje ujedno poklopilo i s ocjenama četveročlanog žirija. Finalisti Lana Jurčević i Hrvoje Kraševac, kojima je pobjeda izmakla, nisu djelovali razočarani, što najbolje potvrđuje Lanina reakcija. – Luka i ja smo priželjkivali da doguramo do finala – kazala je prije završetka showa Lana čije je izvedbe žiri ocijenio sa samo četiri boda slabije od Lukinih.

Pisac ljudske pasije

Jedan od vodećih hrvatskih književnika, akademik Nedjeljko Fabrio (Split, 1937.) sve donedavno nije imao reprezentativnog izbora iz vlastitoga opsežnog opusa. Tek prije dvije godine izdavačka kuća Profil iz Zagreba tiskala je prvo kolo njegovih Djela. U drugome kolu – koje je izašlo prošle godine – pojavile su se knjiga Fabrijevih izabranih novela, knjiga drama i dvije knjige eseja, koje daju uvid i u taj manje poznat dio njegova opusa. Na taj je način zaokruženo to izdanje s ukupno osam knjiga neposredno prije proslave 70. godišnjice života toga uglednoga hrvatskoga prozaista, dramatičara i esejista.

Budimo jedni drugima ljudi

Popularna pjevačica i voditeljica Sanja Doležal, koja voli djecu i sve vezano uz njih, vrlo brzo se našla i u televizijskoj humanitarnoj priči pod nazivom "Budi mi prijatelj". U njoj svi ljudi dobre volje mogu pozivom darovati određeni iznos odabranim udrugama, a naziv je dobila zahvaljujući jednoj autističnoj djevojci. "Ta rečenica mi je toliko dirljiva, jer pokazuje koliko su ta djeca zapravo usamljena, te da je ponekad lijepa riječ i ljubazna komunikacija vrjednija od novca. Naravno, za njihovo normalno funkcioniranje i novca treba, što na sreću ljudi i više nego razumiju", pripovijeda i dodaje kako su patnje i problemi te djece velike i ne prestaju s odrastanjem. "Oni najčešće, na žalost, ostaju bolesni i kada odrastu, a tada ih se često zaboravi", govori Sanja, koja kao ambasadorica udruge ima zadatak njezina predstavljanja u javnosti.

Pripremila: **Mirna Jagodić**

Reklamni spot "Buđenje" nagrađen u New Yorku

Iz marketinške agencije Bruketa i Žinić svako malo na adrese medija stigne obavijest da je neki njihov rad vani nagrađen. Tako su ovih dana stigla vijest da je njihov televizijski reklamni spot za pivo "Buđenje" u New Yorku dobio godišnju nagradu na natječaju Creativity. U konkurenciju tog natječaja ulaze radovi s područja grafičkog dizajna, ilustracije, novih medija, oglašavanja, fotografije, web-stranica, oblikovanja ambalaže i drugih, a reklama "Buđenje" nagrađena je u kategoriji televizijskog oglašavanja. Riječ je o jednom od najstarijih natječaja za tržišno komuniciranje.

Tri desetljeća na daskama

Nacionalna prvakinja Almira Osmatović, ravnateljica Baleta Hrvatskoga narodnog kazališta u Splitu već šestu sezonu, nedavno se vratila s uspješne turneje po Italiji, a odmah potom došla je na izložbu fotografija priređenu u povodu tri desetljeća njezina umjetničkog djelovanja u zagrebačkom HNK, u kojemu je provela mnoge godine kao balerina i ravnateljica Baleta. "To je zaista jedan velik dio života kojem sam ja potpuno dala sebe. Bilo je lijepih trenutaka, bilo je teških, bilo je uspona, bilo je padova, ali sve sam ja to prošla kroz igru i veselje i činilo mi je veliku radost i ispunjalo moju dušu. I uvijek sam se nadala da sam i ja ta koja puni dušu gledatelja, da sam tu svoju ljubav prema plesu mogla prenijeti njima i da su i oni na neki način isto tako mogli uživati u mom plesu. Ako je to to, a znam da mnogi jesu, onda je moja misija ispunjena" – kaže Almira.

Svi su ljudi za Ninom

Nekoliko je sekundi potrebno glumici Lani Gojak da blistav osmijeh "zamaskira" aparatićem za zube, a bademaste oči naočalama debelih stakala pa da se iz atraktivne djevojke transformira u neuglednu tajnicu Ninu Brlek, koju tumači u humorističnoj seriji "Ne daj se, Nina". Producenti televizije, na kojoj se ovih dana počela prikazivati hrvatska verzija u svijetu poznate sapunice "Ugly Betty", procijenili su da je mlada Puljanka zbog talenta i nevjerovatne sličnosti s američkom glumicom Americom Ferrerom, koja u originalnoj seriji tumači glavnu ulogu, pravi izbor za glavni lik.

Obljetnica velikoga iseljeničkog kluba

Hrvatsko sportsko društvo Croatia dobilo je svoje organizacijske okvire kao udruga Hrvata već daleke, 1962. godine zahvaljujući mladim državotvornim emigrantima koji su pokrenuli nogometnu sekciju i sudjelovali u redovitome serijalnom natjecanju u gradu Malmöu

U subotu 1. prosinca 2007. održan je jednodnevni program proslave 45. obljetnice postojanja hrvatskoga sportskog društva NK Croatia iz Malmöa u Švedskoj. Predstavnici hrvatskih udruga širom Švedske i predstavnici Veleposlanstva RH u Kraljevini Švedskoj doputovali su u Malmö kako bi s dugogodišnjim suradnicima, odnosno aktivistima i članovima NK Croatije obilježili, za Hrvate u Švedskoj, veoma važnu obljetnicu. Proslavljena je i 45. obljetnica i osvajanje prvoga mjesta, odnosno prelazak Croatije u IV. švedsku nogometnu ligu. Uglednim gostima, članovima i prijateljima NK Croatije obratila se predsjednica kluba gospođa Irena Rašić: "NK Croatia je početak početaka afirmacije hrvatskoga društvenog života u Švedskoj i s pravom se može reći da je povijest hrvatskog iseljeništva na ovim prostorima utkana u povijest NK Croatije." Iz slavljeničkoga programa valja izdvojiti program hrvatskoga kulturnoga društva JADRAN iz Malmöa koje je svojim folklornim umijećem zadivilo tristo tih ljubitelja i nogometa i folklor. Igrala su se hrvatska kola i orile su se hrvatske pjesme u Domu NK Croatije. Bilo je i modernog plesa, a za to su se pobrinule plesna grupa "ROXI" i dječja grupa "Dijamanti" iz Malmöa. Nakon službenoga dijela programa glazbeni je sastav "RIVA" zabavljao prisutne do ranih jutarnjih sati. Ova imponzantna proslavljena 45. obljetnica potvrdila je da je Nogometni klub Croatia dio Hrvatske i na sjeveru Europe. ■

CB Saturday 1 December 2007 saw the celebration of the 45th anniversary of the Croatian Sport Association NK Croatia of Sweden's Malmö. Representatives of Croatian associations across Sweden travelled to Malmö to mark this, for the Croatians of Sweden, very important anniversary.

Napisao: **Josip Zorica**

ZLATNA MOMČAD NK CROATIE IZ 1990.: Prvi red: Michel Persson, Jerry Kasper (vratar); drugi red: Robert Kertesz, Patrik Brandt, Leif Weinitz, Pero Herceg, Michaelle Luizzi, Mikael Kulcsar; treći red: Dinko Galić, (član uprave) Stjepan Andjelic, (pomoćni trener) Josip Cindrić, Ivan Čolak, Milan Perajić, Goran Voloder, Anders Ljungberg "Puškaš" glavni trener, Stjepan Kubaša, (tehnički referent); četvrti red: Ivan Režić (maser) Ivan Dropulić, Stjepan Baljak, Nikola Čorak, Petri Paaanen, Håkan Svensson, Robert Kolak.

POVIJEST NK CROATIJE

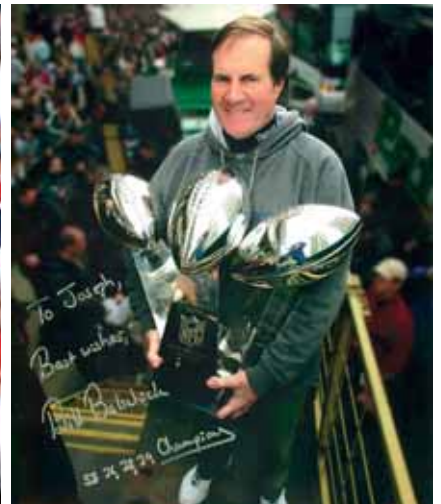
Hrvatsko sportsko društvo Croatia dobilo je svoje organizacijske okvire kao udruga Hrvata već daleke, 1962. godine zahvaljujući mladim državotvornim emigrantima koji su pokrenuli nogometnu sekciju i sudjelovali u redovitom serijalnom natjecanju u gradu Malmöu.

Tada su za klub igrali gotovo svi članovi Upravnog odbora. Nikola Kardum bio je prvi trener, a pomoćnici su mu bili braća Ante i Martin. Te, početne godine za Croatiju su igrali: Ivan Režić, Pero Zdrilić, A. Kardum, Šime Batur, Ilija Kardum, Alojz Lavrić, M. Kardum, Ivo Vidakušić, Ivo Cvitanović, Josip Šatalić, Stefan Kubaša i Dinko Gunjača.

NK Croatia osvajala je prvenstva, turnire, trofeje, i to je jedini iseljenički klub u Europi koji je vlastitim snagama i minimalnim sredstvima ušao u drugu nogometnu ligu Kraljevine Švedske. Svakako, vrijedno je zabilježiti i spomenuti i ostale zaslužne ljude koji su, kako se obično kaže, vedrili i oblačili u klubu, a to su predsjednici kluba Joža Halužan, Dinko Galić, Mate Biško, Mario Klišanin i Joka Tepić, nogometaši Vinko Palac, Ivan Palac, T. Banožić, Džon Gavran, Blaško Gavran, Ante Tepić, Ž. Tepić, Jozo Barbir, Goran Voloder, Petry Pajanen i mnogi drugi zaista cijenjeni igrači, te vrijedni sponzori kluba Stipe Rašić, Marko Anić i Stanko Boras. Naravno, NK Croatia ima znatno više zaslužnih igrača, trenera, članova i funkcionara. Danas NK Croatia igra u IV. ligi. Nogometna momčad znatno je podmlađena i dobro uigrana. Budućnost NK Croatije u sportskom životu Švedske nije upitna. Nema dvojbe, NK Croatia Malmö ponos je Hrvata u Švedskoj.

Zlatnim slovima upisan u povijest američkog nogometa

Velik broj poklonika kluba iz Bostona otpada i na hrvatsko iseljeništvu. Belichick ih, kaže, zna posjetiti, a posebno mu je drago kad na stadion ponesu hrvatsku zastavu

Jedan od najboljih trenera američkog nogometa (NFL) američki Hrvat Bill Belichick (55) sa svojom je momčadi bostonskim New England Patriotsima ušao potkraj 2007. u povijest američkoga športa, završivši ligaški dio sezone bez poraza, odnosno sa 16 pobjeda u isto toliko utakmica. Patriotsi su tako postali prva momčad NFL-a koja sezonu završava bez poraza u posljednjih 35 godina, nakon što je to pošlo za rukom Miami Dolphinsima 1972., koji su ostvarili 14-0 u sezoni koja je imala 14 kola.

- Moj djed Ivan 1897. godine zajedno s bakom Marijom Barković, otišao je iz sela Draganića pokraj Karlovca u SAD. Doselili su se u Monsessen, mjesto pokraj Pittsburga i tamo počeli zajednički život. Djed nikada nije završio školu, ali je govorio šest jezika. Radio je kao vrtlar i mesar te tako prehranjivao mog oca i još tri sina i jednu kćer. Uvijek je govorio o Hrvatskoj, no mene to kao dječaka nije previše zanimalo - prisjeća se jedan od najpopularnijih trenera NFL-a.

Za razliku od njega, njegov je otac Steve bio usko povezan s domovinom svoga oca. Ipak, prezime je iz Beličić prešlo u Belichick. - Otac je bio sve do smrti vezan za zajednicu Hrvata u Pennsylvaniji, a njegova je sestra nekoliko puta posjetila sela u kraju iz kojega su podrijetlom. Kad se ženio mojom majkom,

Još jedan uspješan trener hrvatskih korijena

I dok Bill Belichick dominira u profesionalnoj ligi (NFL), u sveučilišnom *footballu* najplaćeniji je trener još jedan američki Hrvat, 56-godišnji Nick Saban (Šaban). On vodi momčad sveučilišta Alabama (Alabama Crimson Tide). Nick Saban trenerski je posao usavršavao upravo kod Billa Belichicka. Momčad Alabame je 17 puta bila sveučilišni prvak SAD-a, a njihov stadion za 92 tisuće gledatelja stalno je rasprodan.

Jeannette Munn, u imigrantskom centru predložili su mu da prezime promijeni u Belichick.

Bill ne bježi od činjenice da ima hrvatske korijene. Kako kaže, njih se ne srami, svjestan je odakle su njegovi došli. Ipak, priznaje, u Hrvatskoj nije nikada bio. Velik broj poklonika kluba iz Bostona otpada i na hrvatsko iseljeništvu. Belichick ih, kaže, zna posjetiti, a posebno mu je drago kad na stadion ponesu hrvatsku zastavu.

Ljubav prema američkom nogometu Bill Belichick naslijedio je od svojeg oca Stevea, koji je igrao za Detroit Lionse, te je

33 godine bio skaut i pomoćni trener *football* momčadi Američke vojne pomorske akademije.

Patriotsi su zahvaljujući Billu Belichicku najuspješnija momčad u 21. stoljeću. Također, Belichick je najuspješniji trener u 21. stoljeću. S New England Patriotsima u posljednjih je sedam godina osvojio tri naslova prvaka (2001., 2003., 2004.), a prošle je godine zamalo došao i do četvrtog naslova. Belichick je poznat po svojoj iznimnoj inteligenciji i radnoj etici, te sposobnosti da upija najbolje od svih s kojima je radio. ■

CB One of the US National Football League's best coaches, American Croatian Bill Belichick (55) and his team, Boston's New England Patriots has made US sports history in late 2007, rounding up the season undefeated, winning all 16 of the season's NFL league games.

UM CARUJE I SNAGA LOPTU VALJA

Nismo igrali ni za Ruse, ni protiv Engleza, igrali smo za Hrvatsku i za navijače kojima smo priredili veliku radost, kaže Bilić

Mili Bože, tko se sve nije osvrnuo na Slavena Bilića u posljednjih mjesec-dva dana! Toliko je bezrezervnih pohvala i komplimenata ispisano i izgovoreno na njegov račun, da bi i mudracima bilo teško izdržati a da im ne “udari u glavu”. Izbornik hrvatske nogometne reprezentacije doživio je pravu medijsku opsadu, izrastajući u “slučaj Bilić”. Protrčao je od naslovnica do zadnjih stranica, od internetskih portala do specijaliziranih i inih televizijskih termina, od pohvala s vrha do ulične slave. Riječju, sve je drugo nakon hrvatske pobjede nad Englezima na znamenitome Wembleyu palo u drugi plan.

To pobjedničko haklanje i driblanje, to nedodirljivo “wemblanje” (“desant na London”, “Bilić na krovu Europe”, “londonska veleizvedba”, “herojski prolaz Hrvatske kroz Wembley”) pomelo je iz društvene orbite svaku drugu vrstu interesa, o čemu možda najbolje svjedoče komentari navijača, istodobno šarmantni i pomalo nespojini: “Good didn’t save the Queen”, “Sad kad smo tukli Engleze, neka nam Rusi umjesto mercedesa daju Kadijevića”, “Kad bi naši političari i ostali zaposlenici državne administracije u najširem smislu te riječi obavljali svoj posao kao Slaven Bilić, život u mojoj Lijepoj bio bi bajka”...

POVIJESNI PRESEDAN

Izbornik, u životu inače i diplomirani pravnik koji govori više jezika, dijete iz ugledne splitske građanske obitelji, odlikaš oslobođen mature, rocker i pisac tekstova za svoj bend “Rawbau”, dvostruki dobitnik Državne nagrade za sport “Franjo Bučar”, nekadašnji nogometni gastarbajter u Njemačkoj i Engleskoj, prije odlaska na Otok mirno je, a opet pomalo svečarski izjavio: “Možda možemo izgubiti, igrati neodlučno, ali ostavit ćemo dušu na terenu... Karakter je naša najveća snaga”. A kad se ta snaga dobro zakotrljala po engleskome travnjaku i zaustavila se na 3 : 2 za naš “karakter”, kad su, dakle, “Bilićeve trupe” na koljena bacile engleski nacionalni ponos, decentno je, džentlmen

i sportski odgovorio: “Žao mi je što smo na kraju baš mi izbacili Engleze, ipak su oni brend, kao Rolling Stonesi”.

I tako je na trenutak sav jadac domaćega nogometa pod dojmom “simfonije na Wembleyu” zasjaao kao gladac, pa su se vjerojatno i oni njegovi “jadci” koji bi se najprije pronašli u riječima Bilićeve pjesme (“je l’ te sram, ili noću mirno spavaš/ je l’ te savjesti plam proždire i peče, ili lijepo sanjaš/ je l’ te sram onih što su pali?”) osjetili kao gladci. I oni što po Bilićevu rodnom gradu bejzbolskim palicama “sačekuju” Hajdukove trenere, i oni što za Dinamov stadion troše milijune kuna, i oni koji pred novinarima izvode siledžijske performanse, a nemaju scenskog šlifa... svi se “kače” za Bilićevu krunu, za tuđi dio kolača. A veze nemaju s dirigentom te simfonijske izvedbe, jednostavno, nemaju sluha za usklađeno višeglasje u kojem i um caruje i snaga

loptu valja. Bilićeva rečenica “Nismo igrali ni za Ruse, ni protiv Engleza, igrali smo za Hrvatsku i za navijače kojima smo priredili veliku radost” prije bi ga spojila s Franom Matošićem koji je bio istinska nogometna legenda i neupitna ljudska čestitost, i kao igrač i kao trener, i doma i u gostima, i za života i sad kad ga odnedavno više nema. Njih bi dvojica bili dobar par, tako reći viteški dvojac u ovim, neviteškim vremenima.

Od svih začudnih i duhovitih komentara možda je najsmjellija (pr)ocjena da je Slaven Bilić jedini Hrvat koji nema opoziciju! To bi, naime, značilo da je upravo on povijesni presedan! Jer, od stoljeća sedmoga do ljeta Gospodnjega 2007. takvoga u hrvatskom nacionalnom biću bilo nije, ma ni među najvećim narodnim sinovima! Osim toga, teško je u Hrvata za života postati legenda, mnogo je lakše kad si mrtav; i tu je Bilić raritet.

RAZDRAGANA STRINA STANA

Rođen razbarušene i buntovne 1968., godine koja je iznjedrila parolu “Budimo realni, tražimo nemoguće”, moguće je da baštini baš taj način svladavanja prepreka, strategiju po kojoj problem nije u veličini prepreke, nego u našim unutarnjim kočnicama. Bilić ih je očito uspijevao otkočiti, a valjda i podmazati s nešto zdravoga dišpeta, pa je tako štošta u životu pobijedio: od zamuckivanja u djetinjstvu do najglasovitijega travnjaka na

Napísala: **Ivana Jesenski**

svijetu na pragu svojih četrdesetih.

Beskrajno je simpatično kad Slavenova strina Stana Bilić koja živi u Pakovu Selu u šibenskoj zagori izjavi za lokalni tjednik: "Ajme, Engleze je dobija, šta je reka cili svit na to! Dobili bi i Makedonce da nija bio nako gadan teren. Ma, jesi vidila šta je ono bilo, ko je to moga igrat..." Gospođa Stana s prijateljicom i susjedom Katom Bilić gleda sve utakmice otkad Slaven vodi reprezentaciju; prva ima 82, druga 88 godina, ali su razdragane kô curice zbog Slavenova uspjeha, pukle bi od ponosa, već i o travi na stadionu opserviraju... A i drugi Pakovčani o Slavenu zборе samo superlativno: da se ništa nije posilio, da ih nije zaboravio, da drži do svoje riči i zato ga svi cijene. I eto još jedne nepojmljive pojave: može se znači biti prorok i u selu iz kojega ti je rod (po očevoj strani) potekao!

Apsolutno nesklon medijskim glupare-njima i glamuru, Bilić je lozinku svoje pojedinačnosti i drukčijosti potvrdio i kada mu je u privatnome životu krenulo nizbrdo, a mediji ga počeli kotrljati po toj nizbrdici, izgovorivši drito u televizijske kamere, u vrlo

Stručni stožer hrvatske nogometne reprezentacije

Bilić dok je još igrao u Hajduku

gledanome terminu: "Ako mi se ne prestanete miješati u privatni život, dajem ostavku na mjesto izbornika!" Za akutnu situaciju bilo je učinkovito, za opću medijsku sliku higijenično, i tako je izglađen komunikacijski nesporazum. Bravo, Biliću! Da je više takvih sugovornika, manje bi bilo žutih novinara. Danas se zna da je rastavljen, da je ostao u odličnim odnosima s nekadašnjom suprugom, da obožava svoju djecu, i da mama i tata obostrano čine sve kako bi klinci teret te rastave što manje osjetili na svojim leđima. Bravo, Bilići!

NIJE U ŠOLDIMA SVE

"Strašne pute treba prijeći od love do uvjerenja", zapisao je jedan naš pjesnik i pjevač, respektabilnog životnog i medijskog iskustva. Znatno stariji od Bilića, otprilike jednako poznat, bez benda, ali nikad bez opozicije. O Slavenovim putovima love ponešto se zna, recimo da je svojedobno bio najbolje plaćeni obrambeni igrač engleske nogometne lige, da je trenutačno najslabije plaćeni europski nogometni izbornik, ali i da nema toga novca zbog kojega bi sad ostavio hrvatsku reprezentaciju i otišao na isplativiji ugovor. A zna se i da je trenerski život nomadski, nesiguran, i da se kolo sreće okreće. Nema imuniteta, nema poštene, mjere se samo rad i rezultati.

No, čak i u slučaju da na Europskom prvenstvu naša reprezentacija ne osvoji vrhunski rezultat, da se dakle ne vrte kao trofejci, ovo što je Bilić dosad učinio velika je lekcija deprimiranomu hrvatskom življu i silnoj muteži hrvatskoga nogometa. Pokazao je da se može biti svoj, i ostajući svoj, pojedinačan, kvalitetno raditi s drugima za opće dobro. Posljednji je put u Hrvata o tome (uvjerljivo) zborio - August Šenoa, u prozi realist, u poeziji romantičar. Bilo je to prije više od stotinu godina! ■

CB We bring this feature presentation of Slaven Bilić, coach of the Croatian national soccer team, darling of the media after our side won in London. He has been all over the newspapers, from first page to last, on Internet portals, specialised and all other TV shows, earning praise from the national leadership and celebration in the streets.

GRADIŠČANSKI HRVATI VESELE SE DOLASKU "VATRENIH"

Bad Tatzmannsdorf, turistički gradić u srcu austrijske pokrajine Gradišće (Burgenland), izabran je za bazu hrvatske nogometne reprezentacije tijekom Europskoga prvenstva u Austriji i Švicarskoj. Predsjednik HNS-a Vlatko Marković i glavni HNS-ov tajnik Zorislav Srebrić ugodili su početkom siječnja izaslanstvo u sastavu Hans Niessel (prvi čovjek lokalne vlade), Karl Kaplan (predsjednik Nogometnog saveza Gradišća) te Petar Prisching (direktor trening kampa i hotela Avita u kojem će boraviti hrvatski reprezentativci), te novinarima prezentirali sve pogodnosti smještaja u Bad Tatzmannsdorfu. Posebno su istaknuli gostoljubivost stanovnika Gradišća, među kojima je mnogo gradišćanskih Hrvata koji s nestrpljenjem očekuju dolazak "Vatrenih". S druge strane, i naši su nogometaši izrazili zadovoljstvo što će igrati u 'domaćem' okruženju.

HAJDUK DVORANSKI PRVAK HRVATSKE

Nogometaši Hajduka u uzbudljivoj su finalnoj utakmici protiv Zagreba osvojili naslov dvoranskoga prvaka Hrvatske tek nakon izvođenja deveteraca. Iako su nogometaši Zagreba lovili treći uzastopni naslov dvoranskoga prvaka Hrvatske i izgledali opasnije od Hajduka, Splitsani su zahvaljujući kapetanu Mirku Hrgoviću izborili deveterce u kojima su bili precizniji od Čirinih izabranika. U utakmici za treće mjesto Dinamo je (koji je izgubio polufinale od Hajduka 2:1) lako pobijedio ekipu Intera iz Zaprrešića 3:0.

SVJETSKI REKORD SANJE JOVANOVIĆ

Dubrovkinja Sanja Jovanović prva je hrvatska plivačica koja je postala svjetska rekorderka. Na Europskome prvenstvu u 25-metarskom bazenu u Debrecenu Sanja je na fantastičan način osvojila naslov europske prvačkinje na 50 metara leđno i istodobno postavila novi svjetski rekord od 26.50. Tako je za čak 33 stotinke sekunde nadmašila šest godina star rekord Kineskinje Hui Li (26.83) i čak za 41 stotinku popravila svoj i europski rekord (26.91), postignut na nedavnom mitingu Mladosti u Zagrebu.

FANTASTIČNE IGRE HRVATSKIH NOGOMETAŠA

Hrvatski reprezentativci Eduardo da Silva, Vedran Ćorluka i Niko Kranjčar svojim fantastičnim igrama na engleskim travnjacima glavne su zvijezde otočkih i europskih novina. Jedan od najvećih svjetskih trenera i trener "Arsenala" Arsen Wenger pun je hvale za Eduarda da Silvu koji je u 14 odigranih utakmica zabio čak 11 golova. "Uvijek je bio vrhunski golgeter, njegova sposobnost da zabije gol nikad nije bila upitna. No, u ovome trenutku vjerujem kako je još važniji impuls koji on svojom prisutnošću na terenu unosi u igru momčadi", kazao je Wenger.

Eurosportov web portal izračunao je pak kako je hrvatski reprezentativac Vedran Ćorluka u "Manchester Cityju" po zbroju ocjena u pet najmjerodavnijih engleskih novina, *Sunu*, *Mirroru*, *Mailu*, *Timesu* i *Guardianu* (maksimalna je ocjena desetka u svih pet novina), najbolje ocijenjeni igrač cijeloga engleskoga prvenstva u blagdanskom razdoblju. Čarlijev prosjek ocjena je 36,9! Usporedbe radi, napadač "Manchester Uniteda" Wayne Rooney, koji je, po istim kriterijima, najbolji igrač cijele sezone, ima prosjek ocjena 35,6. Istodobno, Niko Kranjčar je ove sezone ponajbolji igrač "Portsmoutha" i jedan od najzaslužnijih za njegov visoki plasman u Premierligi.

Iako je u prijelaznom roku i najbolji hrvatski igrač Luka Modrić trebao prijeći u neki od engleskih klubova, Lukin menadžer Zdravko Mamić nije bio zadovoljan ponudnim iznosima pa je Luka neočekivano ipak ostao u "Dinamu" do kraja ove sezone.

Pripremila: **Nikolina Petan Šutalo**

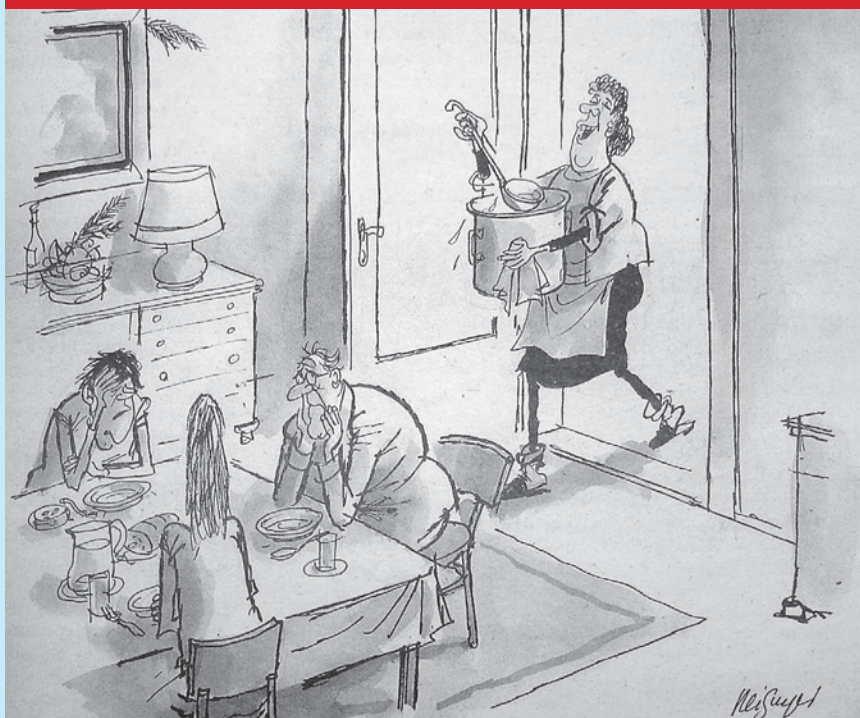
VLAŠIĆ I BALIĆ NAJBOLJI SPORTAŠI U 2007.

Blanka Vlašić i Ivano Balić najbolji su sportaši Hrvatske u 56. tradicionalnom izboru Sportskih novosti. Momčad godine svjetski su prvaci - vaterpolisti, dok je najbolja ekipa Ženska alpinistička ekspedicija na Himalaju. Posebno je zanimljivo da je upravo svih 365 sportskih novinara iz 57 redakcija, svoj glas dalo najboljoj atletičarki Europe Blanki Vlašić. U konkurenciji sportaša godine, Balić je slavio ispred vaterpolista Mihe Boškovića i boksača Stipe Drviša. Vaterpolisti su premoćno osvojili naslov najbolje momčadi s 286 glasova. Jedina konkurencija bila im je Hrvatska nogometna reprezentacija sa 79 glasova sportskih novinara. U izboru najbolje ekipe Alpinistice su dobile 163 glasa, reprezentacija u gađanju samostrelom 130, a reprezentacija u rukometu na pijesku 30 glasova.

EP U NORVEŠKOJ BEZ BALIĆA, DŽOMBE I ZRNIĆA

Hrvatska rukometna reprezentacija i ove je godine pobjednik "Croatia-Slovenija Kupa", slavivši protiv reprezentacija Švedske i Bosne i Hercegovine. Istodobno, izbornik Lino Červar nije imao sreće u pripremnom razdoblju za EP u Norveškoj. Zbog ozljeda najprije je odustao Mirza Džomba, potom i njegova zamjena Vedran Zrnić, a dan prije objave popisa igrača u Zagreb se vratio i najbolji svjetski igrač Ivano Balić zbog problema s trbušnom stijenkom. Tako će naša reprezentacija na europskoj smotri nastupiti znatno oslabljena, pa će pokušaj 'Paklenih' da osvoje jedino odličje koje im nedostaje u riznici medalja biti vrlo težak.

NA KRAJU OTON

- Evo, djeco! Još danas i prekosutra i sa sarmom smo gotovi!

www.matis.hr

Posjetite stranice web portala
Hrvatske matice iseljenika!

Web stranice HMI čitaju se diljem svijeta, dostupne su na tri jezika (hrvatski, engleski, španjolski) i bilježe stalan porast posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

**Oglašavajte na web portalu
Hrvatske matice iseljenika!**

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

- BANERI,
- SPONZORIRANI ČLANAK,
- SPONZORIRANE RUBRIKE

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

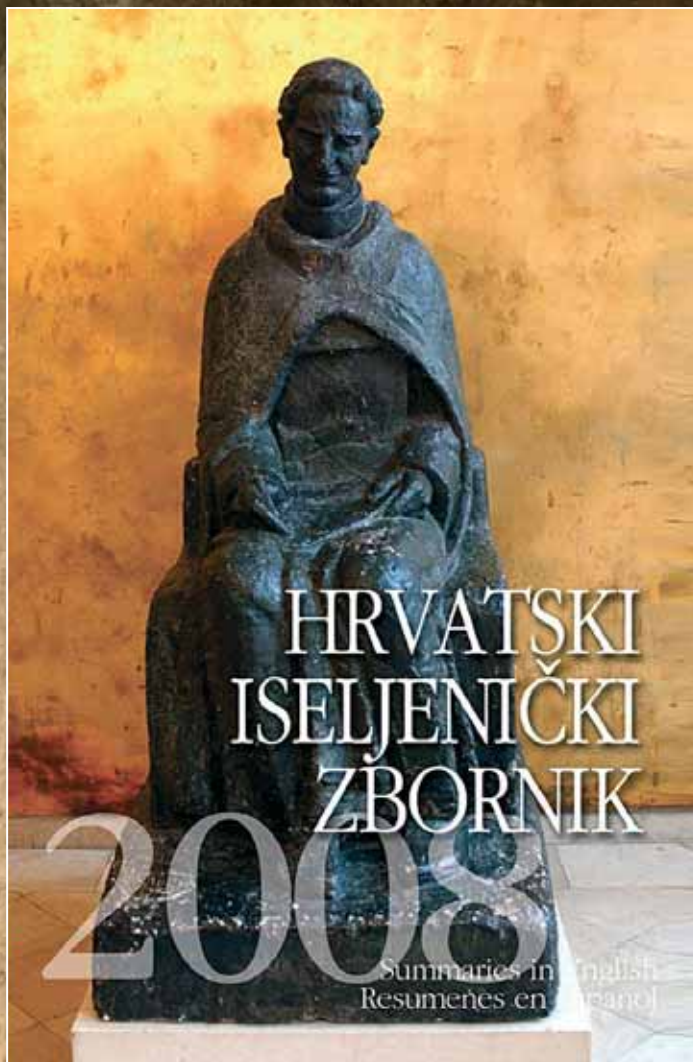
Odjel za marketing i promociju

tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522

mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matiss.hr

Trg Stjepana Radića 3, 10 000 ZAGREB,
HRVATSKA / CROATIA

Ne propustite publikaciju HMI!

Hrvatski iseljenički zbornik 2008

sa sažetcima na engleskome i španjolskome jeziku, u tematskim cjelinama *Znaci vremena, Baština, Mostovi, Kroatistički obzori, Povjesnica izvandomovinstva, Duhovnost, Znanost, Šport* te *Nove knjige* donosi obilje zanimljivosti iz svijeta u 47 autor-skih priloga, raspoređenih na 450 stranica u tiskanoj verziji i elektroničkoj inačici (www.matis.hr/zbornik).

Među pripadnicima trećega naraštaja iseljenika imamo vrsnih analitičara suvremenih procesa. U ovome godištu Zbornika svojim pisanjem o hrvatskim zajednicama i djelovanjem u domicilnim društvima privlače pozornost mladi ljudi hrvatskoga podrijetla.

Tako Hrvatski iseljenički zbornik i ove godine povezuje ljude hrvatskih korijena u 20 zemalja svijeta u kojima žive kao useljenici i njihovi potomci, ili kao pripadnici autohtonih manjinskih zajednica.

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA Odjel za nakladništvo

tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522 ■ E-mail: matica@matis.hr

Trg Stjepana Radića 3, 10 000 ZAGREB, HRVATSKA / CROATIA